

ЗАКОН
ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА ОСИГУРУВАЊЕ
"Сл. весник на Р Македонија" бр.27 од 25.04.2002 год.

1.ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Основни одредби

Член 1

Со овој закон се уредуваат условите под кои можат да се вршат работи на осигурување на живот, неживотно осигурување и реосигурување, осигурително брокерски работи, основање, работење, супервизија и престанок со работа на трговските друштва за осигурување и реосигурување (во натамошниот текст: друштва за осигурување), осигурителните брокерски друштва и Националното биро за осигурување.

Право на осигурување

Член 2

Правните лица и физичките лица кои вршат дејност и граѓаните во Република Македонија, се осигуруваат во друштвата за осигурување основани согласно со овој закон.

Друштва за осигурување

Член 3

(1) Друштво за осигурување се основа како акционерско друштво со седиште во Република Македонија, под условите утврдени со овој закон и со Законот за трговските друштва.

(2) Името "друштво за осигурување" или изведени зборови од зборовите: "друштво за осигурување" не можат да влезат во називот на трговско друштво или друго правно лице кое не ги исполнува условите од ставот 1 на овој член и истото не може како такво да биде запишано во трговскиот регистар.

Работи на осигурување и работи на реосигурување

Член 4

(1) Друштвото за осигурување може да врши само работи на осигурување и/или реосигурување.

(2) Работи на осигурување се:

1) склучување и исполнување на договори за осигурување на живот и неживотно осигурување;

2) склучување и исполнување на договори за соосигурување и

3) склучување и исполнување на договори за пасивно реосигурување.

(3) Работи на реосигурување се склучување и исполнување на договори за реосигурување, од страна на друштвата за осигурување регистрирани за активно реосигурување, на вишоците на ризици над нивото на максимално покритие на друштвата за осигурување.

(4) Во рамките на работи на осигурување и реосигурување од ставовите 2 и 3 на овој член, друштвата за осигурување можат да ги вршат следниве работи директно поврзани со работите на осигурување:

- 1) посредување во договарање на осигурување и реосигурување;
 - 2) операции со фјучерс договори, опции, како и други слични финансиски инструменти, доколку истите се користат како обезбедување од ризици настанати како резултат на флукуации на девизниот курс и каматните стапки, а во согласност со одредбите од членот 87 на овој закон;
 - 3) снимање на ризици;
 - 4) снимање и процена на штети;
 - 5) посредување при продажба и продажба на остатоците од осигурени оштетени предмети;
 - 6) воведување мерки за спречување, намалување и отстранување на штетите и ризиците кои претставуваат опасност во неживотното осигурување;
 - 7) укажување правна помош во осигурувањето и реосигурувањето и
 - 8) укажување на други интелектуални и технички услуги поврзани со работи на осигурување и реосигурување.
- (5) Задолжителното осигурување се уредува со закон.

Класи на осигурување

Член 5

Работите на осигурување можат да се вршат во рамките на следниве класи на осигурување:

1. Осигурувањето од последици на несреќен случај - незгода (вклучувајќи индустриски повреди и професионални заболувања), во случај на смрт или нарушување на здравјето поради повреда, покрива:

- исплата на осигурената, сума во еден целосен износ;
- исплата на осигурената сума во рати;
- комбинација на исплати од претходните два случаи и
- исплата поради повреди, нарушување на здравјето или смрт на патници.

2. Здравственото осигурување покрива:

- еднократен паричен надомест за инвалиднина;
- надомест на трошоците за болничко лекување и
- комбинација на плаќањата од претходните два случаи.

3. Осигурувањето на моторни возила (каска) ги покрива штетите за:

- моторни возила со сопствен погон, освен шински и
- влечни патни возила.

4. Осигурувањето на шински возила (каска) ги покрива штетите настанати на шински возила.

5. Осигурувањето на воздухоплови (каска) ги покрива штетите настанати на воздухоплови.

6. Осигурувањето на пловни објекти (каска) ги покрива штетите настанати на речни или езерски пловни објекти.

7. Осигурувањето на стока во превоз (карго) ги покрива штетите или губиток на стока во превоз, вклучувајќи го багажот, без оглед на видот на транспортот.

8. Осигурувањето на имот од пожар и природни непогоди ги покрива штетите или губитоците на имот (освен штетите на имот предвидени со точките од 3 до 7 на овој член) во случаи на:

- пожар;
- експлозија;
- луња;
- природни непогоди освен луња и земјиште што тоне или се лизга.

9. Други осигурувања на имот ги покрива штетите или губитоци на имот (освен штетите на имот предвидени со точките од 3 до 7 на овој член) поради град или мраз, и други штети освен оние од точката 8 на овој член (на пример, во случај на кражба).

10. Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила.

11. Осигурувањето од одговорност од употреба на воздухоплови ги покрива штетите настанати од употреба на воздухопловот вклучувајќи ја одговорноста на сопственикот.

12. Осигурувањето од одговорност од употреба на пловни објекти ги покрива штетите настанати од употреба на пловните објекти вклучувајќи ја одговорноста на сопственикот.

13. Општото осигурување од одговорност го покрива осигурувањето од други одговорности освен оние од точките од 10 до 12 на овој член.

14. Осигурувањето на кредити покрива:

- ризик од неплаќање (ненавремено плаќање), поради неликвидност или други околности;
- извозни кредити и други ризици во врска со извозот, трговијата и инвестирањето на странски и домашен пазар;
- кредити со отплата на рати;
- хипотекарни и ломбардни кредити;
- земјоделски кредити и
- други кредити и заеми.

15. Осигурувањето на гаранции ги покрива и директно или индиректно гарантира за исполнувањето на обврските на должниците.

16. Осигурувањето од финансиски загуби ги покрива финансиските загуби кои се јавуваат како резултат на:

- ризик при вработување;
- недоволен приход (општо);
- временски неприлики;
- загубен приход;
- непредвидени општи трошоци;

- непредвидени трговски трошоци;
- загуба на пазарната вредност;
- загуба на рентата или приходот;
- индиректни трговски загуби освен оние наведени во претходните случаи;
- други финансиски загуби (освен трговски) и
- други видови на финансиски загуби.

17. Осигурувањето на правна заштита ги покрива трошоците за правна помош и судски спорови.

18. Осигурувањето на туристичка помош за лица кои се соочуваат со проблеми при патување или други случаи на отсуство од дома или од постојаното место на живеење.

19. Осигурувањето на живот (освен она наведено во точките од 20 до 23 на овој член).

20. Осигурувањето на брак или породување.

21. Осигурувањето на живот во врска со удели во инвестициони фондови, кога осигуреникот го презема инвестициониот ризик во однос на промена на вредноста на инвестиционите купони или други хартии од вредност на инвестиционите фондови.

22. Осигурувањето на тонтина (здружение на рентиери), е осигурување на лица здружени со цел заеднички да ги капитализираат уплатените влогови и соодветно на тоа да ги дистрибуираат акумулираните средства меѓу лицата кои достигнале одредена возраст, или пак меѓу корисниците на осигурувањето на починатите лица.

23. Осигурувањето на средства за исплата, се базира на актуарски пресметки при што во замена за еднократни или периодични уплати, осигурените лица добиваат побарувања со одредено времетраење и износ.

Активности на Друштвата за осигурување

Член 6

(1) Друштвото за осигурување може да врши работи на осигурување во една или повеќе класи на осигурување, во рамките на една од групите на осигурување:

1) неживотно осигурување, кое ги опфаќа класите од точките 1 до 18 од членот 5 на овој закон и

2) осигурување на живот, кое ги опфаќа класите од точките 19 до 23 од членот 5 на овој закон.

(2) По исклучок на одредбите од ставот 1 на овој член, друштвото за осигурување што врши работи на осигурување во групата на осигурување на живот, може исто така да врши работи на осигурување од класите на осигурување во кои спаѓаат здравственото осигурување и осигурувањето од последици на несреќен случај - незгода, наведени во членот 5 точките 1 и 2 од овој закон, под услов на нив да се применуваат табелите на веројатност и пресметки слични на осигурувањето на живот.

(3) По исклучок на одредбите од ставот 1 на овој член, друштвото за осигурување кое врши работи на осигурување во групата на осигурување на живот,

може исто така во согласност со Законот за капитално финансирано пензиско осигурување да управува со пензиски фондови, доколку ги исполнува условите предвидени со тој закон.

(4) По исклучок на одредбите од ставот 1 на овој член друштвата за реосигурување можат да вршат работи на реосигурување за двете групи на осигурување.

Вршење на работи на осигурување

Член 7

(1) Работи на осигурување можат да вршат:

1) друштво за осигурување со седиште во Република Македонија, кое има дозвола за вршење на работи на осигурување од страна на министерот за финансии;

2) филијала на странско друштво за осигурување која добила дозвола за вршење на работи на осигурување од страна на министерот за финансии и

3) друштво за осигурување на земја членка, кое основало филијала на територијата на Република Македонија или е овластено директно да врши работи на осигурување на територијата на Република Македонија, согласно со овој закон.

(2) Друштвата за осигурување од ставот 1 на овој член имаат право да вршат работи на осигурување само за оние класи на осигурување за кои имаат дозвола од Министерството за финансии.

(3) Странска земја, во смисла на овој закон се смета секоја земја која не е членка на Европската унија.

(4) Странско друштво за осигурување, во смисла на овој закон се смета друштво за осигурување на територијата на некоја странска земја, или физичко лице со постојано место на живеење на територијата на странска земја.

(5) Друштво за осигурување на земја членка во смисла на овој закон се смета друштво за осигурување на територијата на земја членка на Европската унија, или физичко лице со постојано место на живеење на територија на земја- членка.

Забрана за вршење на работи на осигурување

Член 8

Работи на осигурување не може да врши ниту едно лице, освен оние наведени во членот 7 став 1 на овој закон.

Примена на Законот на домашни друштва за осигурување и други субјекти

Член 9

(1) Одредбите од овој закон ќе се применуваат на друштва за осигурување и осигурително брокерски друштва со седиште во Република Македонија, осигурителните брокери и здружението на осигурители.

(2) Одредбите од овој закон, исто така ќе се применуваат на друштва за осигурување што вршат исклучиво работи на реосигурување (во

натамошниот текст: друштва за реосигурување), освен ако поинаку не е наведено во овој закон.

(3) По исклучок на одредбите од ставот 2 на овој член, одредбите на членовите од 42 до 44, 49 до 52, 90 до 98 и 191 до 197 на овој закон нема да се применуваат на друштва за реосигурување.

Примена на Законот на друштва за осигурување од земји членки

Член 10

(1) Одредбите од овој закон ќе се применуваат на друштва за осигурување со седиште на територија на земја членка (во Натамошниот текст: друштва за осигурување на земја членка), доколку:

1) основаат филијала на територијата на Република Македонија или

2) на територија на Република Македонија, или друга земја членка склучуваат договори за осигурување кои покриваат ризици на територијата на Република Македонија (во натамошниот текст: директно вршење на работи на осигурување).

(2) Осигурувањето се смета дека покрива ризици на територијата на Република Македонија, доколку:

1. Во случај на неживотно осигурување:

- при осигурување на ризици кои се однесуваат на имот, згради, како и подвижен имот што се наоѓа во зградите осигуран со ист договор за осигурување, ако таквиот имот се наоѓа на територијата на Република Македонија;

- при осигурување на возила, ако тие возила се регистрирани на територијата на Република Македонија и

- при осигурување на ризици што се однесуваат на патувања и годишни одмори, кога договорот за осигурување е валиден најмногу четири месеци, ако правниот акт на осигурување е извршен на територијата на Република Македонија.

2. Во случаи на неживотно осигурување, освен осигурувањето наведено во точката 1 од овој став и во случај на осигурување на живот:

- ако осигуреникот е физичко лице со постојано место на живеење на територијата на Република Македонија и

- ако осигуреникот е физичко лице, чиј имот се наоѓа на територијата на Република Македонија.

Примена на Законот на странски друштва за осигурување

Член 11

(1) Одредбите од овој закон ќе се применуваат на друштва за осигурување со седиште на територијата на странска земја, доколку истите склучуваат договори за осигурување на територијата на Република Македонија, или ако нивните услуги на било кој начин се рекламираат во Република Македонија.

(2) Посебните одредби од овој закон кои се однесуваат на друштво за осигурување со седиште на територијата на Швајцарската конфедерација (во натамошниот текст: швајцарско друштво за осигурување) и неговите филијали, ќе се однесуваат исклучиво на неживотно осигурување.

II. ДРУШТВО ЗА ОСИГУРУВАЊЕ Глава

1

Општи одредби Друштво за осигурување

Член 12

(1) Друштво за осигурување е акционерско друштво со седиште во Република Македонија кое има дозвола од министерот за финансии за вршење работи на осигурување.

(2) Друштвото за осигурување може да се основа како:

- 1) друштво за осигурување;
- 2) друштво за реосигурување и
- 3) друштво за осигурување и реосигурување:

Основање на друштво за осигурување

Член 13

Друштво за осигурување можат да основаат домашни и странски физички и правни лица.

Акционери на друштво за осигурување

Член 14

Акционер на друштво за осигурување не може да биде лице спрема кое е во тек стечајна постапка или ликвидација.

Акционерски капитал

Член 15

(1) Акционерскиот капитал на друштвото за осигурување треба да биде најмалку во висина на гарантниот фонд од членот 77 на овој закон.

(2) Со актот за основање на друштвото за осигурување се определува висината на акционерскиот капитал за основање и работа на друштвото за осигурување.

(3) Покрај акционерскиот капитал од ставот 2 на овој член, друштвото за осигурување при основањето е должно да располага со дополнителни средства за покривање на трошоците за административно и организационо воспоставување на друштвото за осигурување, а согласно со проценката на овие трошоци во планот за работа (во натамошниот текст: организационен фонд).

(4) Денарската противвредност на акционерскиот капитал од ставот 2 на овој член, како и на организациониот фонд од ставот 3 на овој член, пресметана по курсот на Народната банка на Република Македонија на

денот на уплатата, домашните правни и физички лица ја уплатуваат на засебни привремени сметки кај носителот на платен промет.

(5) Странските правни и физички лица средствата од ставовите 2 и 3 на овој член, ги уплатуваат на девизна сметка кај Народната банка на Република Македонија.

(6) Друштвото за осигурување е должно да ја одржува вредноста на акционерски капитал.

Учество во капиталот на друштвото за осигурување

Член 16

(1) Учеството на поединечен акционер во капиталот на друштвото за осигурување може да биде најмногу до 25% од износот на акциите на друштвото за осигурување со право на управување.

(2) Кога друштво за осигурување или банка основаат друштво за осигурување, учеството во капиталот на друштвото е неограничено.

(3) Под поединечен акционер во смисла на ставот 1 од овој член се смета секое правно или физичко лице, или поврзани лица.

(4) Поврзани лица во смисла на овој закон се сметаат две или повеќе правни или физички лица, поврзани управувачки или капитално, или на било кој друг начин, при што тие заедно ја определуваат нивната деловна политика и работат во координација еден со друг со намера да обезбедат вообичаени комерцијални предности, или кога едно лице значително влијае на донесувањето на финансиските и деловните одлуки на друго лице, или работењето на едно лице или резултатите од неговото работење значително влијаат на работењето или резултатите од работењето на друго лице. Лицата се поврзани и на тој начин што едно правно или физичко лице има значителен интерес во друго правно лице.

(5) Значителен интерес во смисла на овој закон се смета директно или индиректно учество, или преземање на 20% или повеќе од акциите со право на управување на едно правно лице од страна на друго правно или физичко лице.

(6) Две физички лица во смисла на овој закон, се сметаат за поврзани, доколку едното физичко лице е сопруг, родител или дете на другото физичко лице.

(7) Министерот за финансии поблиску го пропишува дефинирањето и начинот на утврдување на поврзани лица.

Индиректно стекнување

Член 17

(1) Индиректен имател на акции, удели или други права со кои се обезбедува учество во управувањето со капиталот ќе биде лице за чија сметка друго лице, како директен имател се стекнал со тие акции, удели или други права со кои се обезбедува учество во управувањето.

(2) Индивидуално лице ќе се смета за индиректен имател на акции, удели, или други права со кои се обезбедува учество во управувањето, доколку директниот имател е лице поврзано со тоа лице.

Глава 2

Квалификувани удели Согласност за стекнување на квалификувани удели

Член 18

(1) За директно или индиректно стекнување на акции во друштво за осигурување чиј вкупен износ е еднаков или го надминува нивото на квалификувани удели во друштвото за осигурување потребно е добивање на согласност од страна на министерот за финансии.

(2) Согласност од став 1 на овој член е потребна и за стекнување постапно или одеднаш на 20%, 33%, 50% или 75% од акциите со право на управување од друштвото за осигурување.

(3) Кога лицето кое добило согласност од ставовите 1 и 2 од овој член, има намера да ги продаде акциите, со што ќе се намали неговото учество под лимитот за кој е дадена таа согласност, должно е за тоа да го извести Министерството за финансии.

(4) Министерот за финансии, пред да донесе решение за давање на согласност за стекнување на акциите од ставовите 1 и 2 на овој член, е должен да го извести надлежниот орган за супервизија од земја членка, доколку заинтересираниот имател на квалификувани удели е:

1) друштво за осигурување кое има дозвола за вршење работи на осигурување во таа земја членка;

2) владејачко или зависно друштво на друштвото за осигурување од точката 1 од овој став.

(5) Ако заинтересираниот имател на квалификувани удели е друштво за осигурување од земја членка или странско друштво за осигурување, тогаш кон барањето за добивање на согласност за стекнување на квалификувани удели се приложува и согласност или мислење од надлежниот орган за супервизија на таа земја.

(6) Квалификувани удели во смисла на овој закон ќе биде директно или индиректно поседување на акции, или друга права врз основа на кои имателот стекнува 10% од акциите со право на управување во друго правно лице.

Донесување на решение за давање согласност за стекнување на квалификувани удели

Член 19

(1) Лицето кое сака да стекне квалификувани удели (во натамошниот текст: заинтересиран имател на квалификувани удели), треба да поднесе барање за добивање согласност до Министерството за финансии.

(2) Министерот за финансии со решение ќе го одбие барањето за добивање согласност за стекнување на квалификувани удели, доколку од поднесените документи се утврди дека:

1) во однос на активностите или работите кои ги врши заинтересираниот имател на квалификувани удели или со него поврзани лица, работењето на

друштвото за осигурување може да биде загрозено согласно со правилата за управување со ризик и

2) во однос на активностите или работите кои ги врши заинтересираните иматели на квалификувани удели или со него поврзани лица, или во однос на видот на односите меѓу тие лица, супервизијата над друштвото за осигурување не може да се спроведе или истата ќе биде значително отежната.

(3) Министерот за финансии со решение ќе одбие да даде согласност за стекнување на квалификувани удели на странско лице - заинтересиран имател на квалификувани удели, доколку според прописите во земјата на тоа лице или практиката при примена на тие прописи, супервизијата над друштвото за осигурување согласно со одредбите на овој закон не може да се спроведе или истата ќе биде значително отежната.

(4) Кога правно лице поднесува барање за добивање дозвола за вршење на работи на осигурување, постапката за донесување на решение за давање согласност од ставот 1 на овој член, ќе биде споена со постапката за донесување на решение за давање дозвола за вршење на работи на осигурување.

Санкции поради незаконитости

Член 20

Акциите стекнати спротивно на ставовите 1 или 2 од членот 18 на овој закон, не носат право на глас.

Повлекување на согласност за стекнување квалификувани удели

Член 21

(1) Министерот за финансии ќе донесе решение за повлекување на согласност за стекнување на квалификувани удели, доколку:

1) согласност е добиена со наведување на невистинити податоци;

2) имателот на квалификувани удели или со него поврзани лица преку преземање на одредени активности или работи, го загрозуваат работењето на друштвото за осигурување согласно со правилата за управување со ризик;

3) имателот на квалификувани удели или со него поврзани лица преку вршење на одредени активности или работи, или во однос на видот на односите меѓу тие лица, супервизијата над друштвото за осигурување не може да се спроведе или истата ќе биде значително отежната и

4) во случај на странско лице - имател на квалификувани удели: ако во однос на прописите кои се во сила во земјата на тоа лице или практиката при примена на тие прописи, супервизијата над друштвото за осигурување не може да се спроведе или истата ќе биде значително отежната.

(2) По правосилноста на решението за повлекување на согласност за стекнување на квалификувани удели, имателот на квалификувани удели ќе го изгуби правото на глас за акциите кои го надминуваат нивото од 10% од вкупниот број на акции со право на глас во друштвото за осигурување.

Глава 3

Орган на управување и надзорен орган на друштвото за осигурување

Орган на управување и надзорен орган на друштвото за осигурување

Член 22

(1) За орган на управување во смисла на овој закон се смета управен одбор, односно извршни директори на друштвото за осигурување.

(2) За надзорен орган во смисла на овој закон се смета надзорен одбор, односно неизвршни директори на друштвото за осигурување.

Услови за вршење на функција член на органот на управување во друштвото за осигурување

Член 23

(1) За член на орган на управување може да се именува лице кое ги исполнува следниве услови:

1) соодветна стручна подготовка и искуство за управување со друштво за осигурување и

2) потврда за неосудуваност за кривично дело против имотот и кривично дело од областа на финансиското работење.

(2) Условот од ставот 1 точка 1 на овој член се смета за исполнет, доколку лицето има високо образование - VIII степен и најмалку три години работно искуство во управување со вршење на работи на осигурување или финансиски работи.

Согласност за вршење на функцијата член на орган на управување

Член 24

(1) За вршење на функцијата член на орган на управување потребно е добивање на согласност за вршење на функцијата член на орган на управување на друштвото за осигурување од страна на министерот за финансии.

(2) Друштвото за осигурување за добивање согласност од ставот 1 на овој член е должно да поднесе барање за добивање согласност до Министерството за финансии.

(3) Кон барањето од ставот 2 на овој член се приложува соодветна документација со која се докажува дека се исполнети условите од членот 23 на овој закон.

(4) Министерството за финансии во текот на постапката за донесување на решение за давање согласност од ставот 1 на овој член, може да одлучи лицето да презентира концепт за управување со друштвото за осигурување.

(5) Министерот за финансии ќе донесе решение за давање согласност од ставот 1 на овој член, доколку од поднесената документација од ставот 3 на овој

член се утврди дека лицето ги исполнува условите за вршење на функцијата член на орган на управување на друштво за осигурување.

(6) Министерот за финансии, може да одбие да даде согласност, доколку од приложената документација за дотогашното работење и активности на лицето се утврди дека истото би го загрозило работењето на друштвото за осигурување согласно со правилата за управување со ризик.

(7) Доколку лице добило согласност за вршење на функцијата член на орган на управување во едно друштво за осигурување, тогаш истото е должно пред именување на иста функција во друго друштво за осигурување, до Министерството за финансии повторно да поднесе барање за добивање согласност од ставот 1 на овој член. Одредбите од ставовите 4, 5 и 6 на овој член, соодветно ќе се применуваат и при давањето согласност од овој став.

(8) При поднесување на барање за добивање дозвола за вршење на работи на осигурување постапката за донесување на решение за давање согласност од ставот 1 на овој член, се спојува со постапката за донесување на решение за издавање дозвола за вршење на работи на осигурување.

Одговорности на членовите на органот на управување на друштвото за осигурување

Член 25

Членовите на органот на управување на друштвото за осигурување се должни да:

1) обезбедат друштвото за осигурување да работи согласно со правилата за управување со ризик, согласно со овој закон и други закони кои го регулираат работењето на друштвото за осигурување;

2) вршат контрола над ризиците од работењето на друштвото за осигурување, како и да преземаат соодветни мерки за управување со тие ризици;

3) воспостават систем на внатрешна контрола во сите делови од работењето на друштвото за осигурување, како и систем на внатрешна ревизија со што ќе се обезбеди работењето на друштвото за осигурување да биде во согласност со овој закон и

4) обезбедат дека друштвото за осигурување ги води трговските книги и другата сметководствена документација, ги вреднува ставките во деловните биланси, изготвува годишни извештаи, како и извештаи до Министерството за финансии, согласно со овој закон.

Известување до надзорниот орган

Член 26

(1) Органот на управување на друштвото за осигурување е должен веднаш писмено да го извести надзорниот орган на друштвото, доколку:

1) е загрозена ликвидноста или солвентноста на друштвото;

2) постојат причини за одземање на дозволата за вршење на работи на осигурување или за одземање на дозволата за вршење на работи на осигурување во одделна класа на осигурување и

3) финансиската состојба на друштвото за осигурување се променила со што друштвото за осигурување повеќе не го обезбедува потребното ниво на маргина на солвентност согласно со членовите 75 или 76 од овој закон.

(2) Членот на органот на управување на друштвото за осигурување е должен веднаш писмено да го извести надзорниот орган за следново:

1) именување или истекување на мандатот во надзорни органи на други правни лица и

2) трансакции врз основа на кои членот на органот на управување или негови блиски роднини, директно или индиректно се стекнале со акции, или удели во некое правно лице врз основа на што, учеството на членот на органот на управување заедно со неговите блиски роднини во тоа правно лице, го надминало нивото на квалификувани удели, како и во случај неговото учество да се намалило под нивото на квалификувани удели во тоа правно лице.

Повлекување на согласност за вршење на функцијата член на орган на управување

Член 27

(1) Министерот за финансии ќе донесе решение за повлекување на согласност за вршење на функцијата член на орган на управување на друштво за осигурување, доколку:

1) согласност е добиена со наведување на невестинити податоци и

2) работењето на членот на органот на управување не е во согласност со членовите 25 и 26 од овој закон.

(2) Кога е поведена постапка за повлекување на согласност за вршење на функцијата член на орган на управување поради незаконитости, кои се причина и за поведување на постапка за одземање на дозволата за вршење на работи на осигурување на друштвото за осигурување, Министерството за финансии може да ги спои двете постапки.

Надзорен орган на друштвото за осигурување Членови на

надзорен орган на друштвото за осигурување

Член 28

За член на надзорен орган на друштво за осигурување не може да биде именувано лице, кое:

1) е поврзано лице, со правно лице во кое друштвото за осигурување поседува акции со право на управување над нивото на квалификувани удели и

2) е член на надзорен орган или орган на управување во друго друштво за осигурување.

Надлежности на надзорниот орган во друштвото за осигурување

Член 29

Покрај надлежностите предвидени со Законот за трговските друштва, надзорниот орган на друштво за осигурување ги има и следниве надлежности:

- 1) ги одобрува одлуките донесени од страна на органот на управување по однос на деловната политика на друштвото за осигурување;
- 2) ги одобрува одлуките донесени од страна на органот на управување по однос на финансискиот план на друштвото за осигурување;
- 3) ги одобрува одлуките донесени од страна на органот на управување во врска со воспоставување на системот за внатрешна ревизија;
- 4) ја одобрува годишната програма за внатрешна ревизија донесена од страна на органот на управување и
- 5) донесува одлуки по други прашања согласно со овој закон.

Одговорности на членовите на надзорниот орган во друштво за осигурување

Член 30

(1) Членовите на надзорниот орган на друштво за осигурување се должни да:

- 1) спроведуваат супервизија на адекватноста на постапките и ефикасноста во работењето на внатрешната ревизија;
- 2) расправаат за наодите на Министерството за финансии, даночната инспекција и други надлежни органи, во постапката за спроведување на супервизија на друштво за осигурување;
- 3) ги ревидираат годишните извештаи и деловните биланси на друштвото за осигурување и изготвуваат мислење по истите и
- 4) изготвуваат мислење по однос на годишниот извештај на внатрешната ревизија и годишниот извештај на органот на управување и истите ги доставуваат до Собранието на акционери на друштвото за осигурување на усвојување.

(2) Членовите на надзорниот орган на друштвото за осигурување се солидарно одговорни со друштвото за осигурување за сите загуби настанати како резултат на неисполнување на одговорностите од ставот 1 на овој член, освен доколку докажат дека работата ја извршувале со соодветно внимание, совесност и чесност.

(3) Членот на надзорниот орган на друштвото за осигурување е должен веднаш писмено да го извести надзорниот орган за следново:

- 1) именување или истекување на мандатот во надзорни органи на други правни лица;
- 2) трансакции врз основа на кои членот на органот на управување или негови блиски роднини, директно или индиректно се стекнале со акции или удели во некое правно лице врз основа на што, учеството на членот на органот на управување заедно со неговите блиски роднини во тоа правно лице, го надминало нивото на квалификувани удели, како и во случај неговото учество да се намалило под нивото на квалификувани удели во тоа правно лице.

III. ОСНОВАЊЕ И РАБОТЕЊЕ НА ДРУШТВОТО ЗА ОСИГУРУВАЊЕ Глава 1

Дозволи во врска со вршење на работи на осигурување

1. Видови на дозволи

Член 31

(1) Друштвото за осигурување е должно за вршење на работи на осигурување да добие дозвола од страна на министерот за финансии (во натамошниот текст: дозвола за вршење на работи на осигурување).

(2) Друштвото за осигурување е должно за воведување нова класа на осигурување да добие дозвола од страна на министерот за финансии (во натамошниот текст: дозвола за воведување нова класа на осигурување).

(3) Друштвото за осигурување е должно за пренос на договорите за осигурување на друго друштво за осигурување да добие дозвола од страна на министерот за финансии (во натамошниот текст: дозвола за пренос на осигурително портфолио).

(4) Друштвото за осигурување е должно за склучување на договор за пренос на значаен дел од своите активности на друго друштво за осигурување или правно лице да добие дозвола од страна на министерот за финансии (во натамошниот текст: дозвола за пренос на надворешни активности).

(5) Друштвото за осигурување е должно за статусни измени на друштвото за осигурување да добие дозвола од страна на министерот за финансии (во натамошниот текст: дозвола за статусни измени).

(6) Странско друштво за осигурување е должно за основање и работа на филијала во Република Македонија да добие дозвола од страна на министерот за финансии (во натамошниот текст: дозвола за основање и работа на филијала на странско друштво за осигурување).

(7) Друштвото за осигурување е должно за основање и работа на филијала во странство да добие дозвола од страна на министерот за финансии (во натамошниот текст: дозвола за основање и работа на филијала во странство).

2. Дозвола за вршење на работи на осигурување

Барање за добивање дозвола за вршење на работи на осигурување

Член 32

(1) Кон барањето за добивање на дозвола за вршење работи на осигурување се приложува:

- 1) предлог на акт за основање;
- 2) предлог на статут;
- 3) план за работа;
- 4) предлог на акти на деловната политика наведени во членот 39 од овој закон;
- 5) предлог на членови на органот на управување;
- 6) доказ дека се уплатени парични средства на име акционерски капитал и организационен фонд на засебни привремени сметки кај носител на платен промет;

7) список на акционери, со наведување на име, презиме и адреса на физичките лица и назив и седиште на правните лица, како и податоци за вкупниот номинален износ на поседувани акции и процент на учество во акционерскиот капитал на друштвото за осигурување;

8) во однос на акционерите кои се иматели на квалификувани удели:

- копија од уписот во трговскиот регистар, доколку акционерот е правно лице;

- информации за меѓусебната непосредна и посредна капитална, управувачка и роднинска поврзаност на акционерите и нивната финансиска состојба, како и доказ дека против акционерите/правни лица не е во тек стечајна постапка или ликвидација, а акционерите/физички лица не се осудувани за кривично дело против имотот или од областа на финансиското работење;

- копија од акционерската книга, доколку акционерот е акционерско друштво, а за акционери/странски правни лица, овој документ треба да се презентира со заверен превод;

- ревизорски извештај од овластено друштво за ревизија за последните две деловни години за акционери/правни лица;

9) предлог на договори за вршење на надворешни активности, ако друштвото за осигурување планира да овласти други субјекти за вршење на надворешни активности и

10) документација врз основа на која може да се констатира дека друштвото за осигурување е кадровски, технички и организационо оспособено за вршење на работите предвидени со актот за основање на друштвото за осигурување.

(2) Доколку акционерот е странско правно лице или домашно правно лице, кое е непосредно или посредно во мнозинска сопственост на странски физички или правни лица, кон барањето за добивање дозвола за вршење на работи на осигурување, покрај документацијата од ставот 1 на овој член се приложува и:

1) доказ од странското друштво за осигурување дека има дозвола за вршење на работи на осигурување во матичната земја, ако странскиот акционер е друштво за осигурување.

2) мислење на странска институција овластена за супервизија на друштвото за осигурување, ако странскиот акционер е друштво за осигурување и

3) ревизорски извештај од првокласно друштво за ревизија за последната деловна година, ако странскиот акционер е правно лице кое не е друштво за осигурување.

(3) Кон барањето за добивање дозвола за вршење на работи на осигурување, треба да се приложи и потврда од овластен актуар дека друштвото за осигурување, во однос на планираниот вид и обем на активности ќе може да го обезбеди потребното ниво на маргина на солвентност.

Одлучување за издавање дозвола за вршење на работи на осигурување

Член 33

(1) Во решението со кое се издава дозвола за вршење на работи на осигурување, се утврдуваат класите на осигурување кои може да ги врши друштвото за осигурување. Ако дозволата се издава за сите класи на осигурувања во рамките на одделна група на осигурување, тогаш во решението ќе се наведе групата на осигурување.

(2) Министерот за финансии ќе издаде дозвола за вршење на работи на осигурување во рамките на одделна класа на осигурување, ако друштвото за осигурување ги исполнува условите за вршење на работи на осигурување во рамките на таа класа на осигурување.

(3) По исклучок на ставовите 1 и 2 од овој член, министерот за финансии во решението за издавање дозвола за вршење на работи на реосигурување ќе наведе дека дозволата се однесува исклучиво на работи на реосигурување, како и дека истата ги покрива сите класи на осигурување.

Одбивање на барањето за добивање дозвола за вршење на работи на осигурување

Член 34

(1) Министерот за финансии ќе го одбие барањето за добивање дозвола за вршење на работи на осигурување, доколку:

1) акционерите кои се иматели на квалификувани удели немаат согласност согласно со членот 18 ставови 1 и 2 од овој закон;

2) предлогот на членовите на органот на управување немаат согласност за вршење на функцијата членови на органот на управување согласно со членот 24 став 1 од овој закон;

3) од доставената документација се утврди дека друштвото за осигурување не е кадровски, технички и организационо оспособено за вршење на работите предвидени со планот за работа;

4) од предлогот на актите на деловната политика на друштвото за осигурување се утврди дека не се воспоставени услови за вршење на работите на осигурување на друштвото за осигурување, согласно со овој закон;

5) предлогот на статутот и предлогот на актите на деловната политика на друштвото за осигурување се во спротивност со одредбите на овој закон;

6) пресметаните премии и резерви не се доволни за постојано и целосно покривање на обврските на друштвото за осигурување кои произлегуваат од договорите за осигурување и

7) друштвото за осигурување не ги исполнува другите услови предвидени со овој или друг закон, или пропис кои се однесуваат на вршење на работи на осигурување општо и/или вршење на работи на осигурување во рамките на одредена класа на осигурување на која се однесува дозволата за вршење на работи на осигурување.

(2) Покрај случаите од ставот 1 на овој член, министерот за финансии ќе го одбие барањето за добивање дозвола за вршење на работи на осигурување во класи на задолжително осигурување, како и дополнително здравствено осигурување, доколку Општите и посебни услови на полиси се во спротивност на

одредбите кои го регулираат задолжителното осигурување и дополнителното здравствено осигурување.

Акт за основање

Член 35

Друштвото за осигурување го донесува Актот за основање во рок од 60 дена од денот на донесувањето на решението со кое се издава дозвола за вршење на работи на осигурување.

Упис во трговскиот регистар

Член 36

(1) Друштвото за осигурување стекнува својство на правно лице со упис во трговскиот регистар.

(2) Кон пријавата за упис во трговскиот регистар, покрај документацијата утврдена со Законот за трговските друштва се приложува и:

1) доказ дека се уплатени паричните средства на име акционерски капитал и организационен фонд на засебни привремени сметки кај носителот на платниот промет, односно доказ дека странскиот основач ги уплатил девизните средства на посебна сметка кај Народната банка на Република Македонија и

2) дозвола од членот 31 став 1 на овој закон.

(3) Во рок од 30 дена од денот на уписот на друштвото за осигурување во трговскиот регистар, средствата на акционерите во непаричен облик на име организационен фонд се префрлаат во сопственост на друштвото за осигурување.

(4) По извршената регистрација во трговскиот регистар, судот е должен до Министерството за финансии да достави примерок од решението за упис во трговскиот регистар.

(5) Министерството за финансии води евиденција на друштвата за осигурување регистрирани во трговскиот регистар.

Започнување со работа

Член 37

(1) Друштвото за осигурување е должно да започне со работа во рок од шест месеци од денот на донесувањето на решението со кое се издава дозвола за вршење на работи на осигурување.

(2) Друштвото за осигурување е должно писмено да го извести Министерството за финансии за започнување или престанок со работа во рамките на секоја од класите на осигурување за кои добило дозвола за вршење на работи на осигурување, веднаш по започнувањето, односно престанокот.

План за работа

Член 38

(1) Планот за работа од точката 1 став 1 на членот 32 од овој закон содржи:

- 1) основи на деловната политика;
- 2) класи на осигурување во рамките на кои друштвото за осигурување планира да врши работи на осигурување;
- 3) принципи за реосигурување, вклучувајќи табели за максимално покрите за сите класи на осигурувања;
- 4) пресметка на потребното ниво на маргината на солвентност согласно со членовите 75 или 76 од овој закон;
- 5) планиран обем на трошоци за основање, организациски трошоци и трошоци за развој, кои треба да бидат покриени од организациониот фонд на друштвото;
- 6) проценка на ликвидноста, како и финансиски извори потребни за исполнување на обврските и обезбедување потребно ниво на маргина на солвентност и
- 7) елаборат со проекција за очекувани деловни резултати за најмалку тригодишен период, пред се во врска со очекуваниот приход од премиите, очекуваните штети, расходите за спроведување на осигурувањето, очекуваната добивка, очекуваните обесштетувања, како и висината на технички и други резерви.

(2) Ако планот за работа се однесува на работи на реосигурување, тогаш истиот ќе ги содржи само одредбите предвидени во точките 1, 4, 5 и 7 од ставот 1 на овој член.

(3) Ако друштвото за осигурување има намера да врши работи на осигурување вклучувајќи ги и работите од точката 18 став 1 на членот 5 од овој закон, планот за работа, исто така треба да вклучува спецификација на расположливи средства на друштвото за осигурување кои се потребни за задоволување на непаричните обврски (средства за помош), кои произлегуваат од таа класа на осигурување.

(4) Друштвото за осигурување е должно на годишно ниво да изготвува план за работа кој ќе ги содржи одредбите предвидени со ставот 1 на овој член, со исклучок на точките 5 и 7. Планот за работа, друштвото за осигурување го доставува до Министерството за финансии најдоцна до 31 декември во тековната година за наредната година.

Акти на деловната политика

Член 39

(1) Акти на деловната политика на друштвото за осигурување се:

- 1) општи и посебни услови за осигурување по класи на осигурување;
- 2) тарифи на премии по групи и класи на осигурување со структура на премијата согласно со членовите 78 и 79 од овој закон;
- 3) правилник за формирање на технички резерви на осигурување и политика за управување со средствата;
- 4) правилник за пласирање на средствата на техничките резерви;

5) акт за формирање, управување и користење на математичката резерва за осигурување на живот и за други групи на осигурување во кои се применуваат табелите на смртност и други слични веројатносни табели и пресметки што се однесуваат на осигурување на живот;

6) правилник за формирање фонд за превентива и управување и користење на фондот, доколку формирање на фондот за превентива е предвидено со статутот на друштвото;

7) програма за потребите од реосигурување, согласно со членот 100 на овој закон и

8) правилник за остварување на регреси.

(2) Актите од ставот 1 на овој член се изготвуваат и за сите задолжителни осигурувања.

Истекување на дозволата за вршење на работи на осигурување

Член 40

(1) Дозволата за вршење на работи на осигурување во одделна класа на осигурување, или за сите класи на осигурување за кои друштвото има дозвола за вршење на работи на осигурување, ќе истече доколку:

1) друштвото за осигурување не започне со работа во период од една година од денот на донесувањето на решението за издавање на дозвола за вршење на работи на осигурување;

2) друштвото за осигурување не донесе акт за основање во рок од 60 дена од денот на донесувањето на решението за издавање на дозвола за вршење на работи на осигурување;

3) друштвото за осигурување ќе престане да врши работи на осигурување во период подолг од шест месеци;

4) по отворање на стечајна постапка;

5) по отворање на ликвидација и

6) по пренос на сите договори за осигурување на друго друштво за осигурување.

(2) При настанување на случаите од ставот 1 на овој член, министерот за финансии ќе донесе решение за истекување на дозволата за вршење на работи на осигурување.

(3) Друштвото за осигурување не може да склучува нови договори за осигурување:

1) во случаите од точките 1 до 3 од ставот 1 на овој член, од денот на донесувањето на решението од ставот 2 на овој член;

2) во случај од точката 4 од ставот 1 на овој член, од денот на објавувањето на отворањето на стечајната постапка на огласна табла на надлежниот суд;

3) во случај од точката 5 од ставот 1 на овој член, од истекот на роковите од точките 1 до 4 од ставот 2 член 169 на овој закон, во зависност од основата за отворање на ликвидација и

4) во случај од точката 6 од ставот 1 на овој член, од денот кога друштвото за осигурување добило дозвола за пренос на договорите за осигурување од страна на министерот за финансии.

3. Дозвола за воведување нова класа на осигурување

Член 41

(1) Друштвото за осигурување кое има дозвола за вршење на работи на осигурување во рамките на одделни класи на осигурување, е должно за вршење на работи на осигурување во рамките на други класи на осигурување да добие дозвола за воведување нова класа на осигурување, од страна на министерот за финансии.

(2) Министерот за финансии ќе го одбие барањето за добивање дозвола за воведување нова класа на осигурување, доколку:

1) се утврди дека со воведување на новата класа на осигурување, работењето на друштвото за осигурување може да биде загрозено согласно со правилата за управување со ризик и

2) друштвото за осигурување не ги исполнува другите услови за вршење на работи на осигурување во рамките на класите на осигурување за кои е поднесено барање за добивање на дозволата.

(3) Во однос на дозволата за воведување нова класа на осигурување од ставот 1 на овој член, ќе се применуваат одредбите од членовите 32 до 34, 38 и 40 на овој закон, освен ако поинаку не е определено со овој закон.

4. Дозвола за пренос на осигурително портфолио Пренос на осигурително портфолио

Член 42

(1) Друштвото за осигурување може преку договор да изврши пренос на договорите за осигурување во рамките на една или повеќе класи на осигурување (во натамошниот текст: осигурително портфолио), заедно со средствата кои ги покриваат техничките резерви и/или математичката резерва, во висина на техничките резерви и/или математичката резерва кои треба да бидат издвоени за осигурителното портфолио кое е предмет на пренос на друго друштво за осигурување.

(2) За пренос на осигурително портфолио не е потребна согласност од осигурениците.

(3) Договорот од ставот 1 на овој член влегува во сила на денот кога министерот за финансии ќе донесе решение за издавање дозвола за пренос на осигурително портфолио.

(4) Друштвото за осигурување кое го презема осигурителното портфолио е должно во период од пет дена последователно, во најмалку два дневни весници на територијата на која се покриваат ризиците со осигурителното портфолио, да ги информира осигурениците за извршениот пренос.

(5) Друштвото за осигурување може да изврши пренос на осигурително портфолио на:

1) друго друштво за осигурување со седиште во Република Македонија;

2) друштво за осигурување од земја членка или негова филијала во Република Македонија или некоја друга земја членка и

3) филијала на странско друштво за осигурување во Република Македонија.

Барање за добивање дозвола за пренос на осигурително портфолио

Член 43

Барањето за добивање дозвола за пренос на осигурително портфолио содржи:

1) листа на договори за осигурување според одделни класи на осигурување кои се предмет на пренос, како и Општите и посебни услови за осигурување за тие договори за осигурување и соодветни пресметки за техничките резерви и/или математичката резерва;

2) податоци за средствата кои ги покриваат техничките резерви и/или математичката резерва, со наведување на нивниот обем и податоци врз основа на кои може да се изврши проверка на обемот;

3) измени во планот на работа на друштвото за осигурување кое го презема осигурителното портфолио, а кои се јавуваат како резултат на преносот и

4) договор за пренос на осигурително портфолио.

Донесување решение за издавање на дозвола за пренос на осигурително портфолио

Член 44

(1) Министерот за финансии ќе го одбие барањето за добивање дозвола за пренос на осигурително портфолио, ако обемот на средствата кои ги покриваат техничките резерви и/или математичката резерва се пониски од техничките резерви и/или математичката резерва кои требало да се издвојат за осигурителното портфолио што е предмет на пренос, или ако постојат други услови поради што ќе бидат загрозувани интересите на осигурениците.

(2) Во случаите од точките 1 и 3 од ставот 5 на членот 42 од овој закон, министерот за финансии ќе го одбие барањето за добивање дозвола за пренос на осигурително портфолио, ако друштвото за осигурување кое го презема осигурителното портфолио не ги исполнува условите за вршење на работи на осигурување во рамките на класите на осигурување во чии рамки е осигурителното портфолио или ако поради преземање на осигурителното портфолио, работењето на друштвото за осигурување може да биде загрозувано согласно со правилата за управување со ризик.

(3) Ако друштвото за осигурување го пренесе осигурителното портфолио на негова филијала во земја членка, пред да се донесе решение за издавање на дозвола за пренос на осигурително портфолио, Министерството за финансии е должно да побара мислење од надлежниот орган за супервизија на земјата членка. Ако во рок од три месеци од приемот на барањето за мислење, надлежниот орган за супервизија на земјата членка не одговори, ќе се смета дека истиот нема приговор во однос на преносот на осигурителното портфолио.

(4) Во случај од точката 2, став 5 од членот 42 на овој закон, министерот за финансии ќе издаде дозвола за пренос на осигурително портфолио, само доколку надлежниот орган за супервизија на земјата членка издаде потврда дека друштвото за осигурување од земјата членка го обезбедува потребното ниво на маргина на солвентност по извршениот пренос на осигурителното портфолио.

(5) Ако во случај од ставот 4 на овој член, осигурителното портфолио покрива ризици на територијата на некоја друга земја членка, министерот за финансии ќе издаде дозвола за пренос на осигурителното портфолио, доколку надлежниот орган за супервизија на таа земја членка се согласи со преносот. Доколку во рок од три месеци од приемот на барањето за добивање согласност, надлежниот орган за супервизија на таа земја членка не издаде согласност, ќе се смета дека истиот нема приговор во однос на преносот на осигурителното портфолио.

(6) Одредбите од ставот 4 на овој член ќе се применуваат и на пренос на осигурителното портфолио на филијала на швајцарско друштво за осигурување во Република Македонија.

(7) Ако за пренос на осигурително портфолио од своја филијала во земја членка, странско друштво за осигурување бара согласност од Министерството за финансии, тогаш Министерството за финансии е должно да одлучи по барањето.

(8) Ако друштвото за осигурување на земја членка планира да изврши пренос на осигурително портфолио на нејзина филијала во Република Македонија, Министерството за финансии е должно во рок од три месеци од приемот на барањето за согласност да го информира надлежниот орган на супервизија на земјата членка за можниот приговор против преносот.

(9) Ако е побарана потврда од Министерството за финансии за пренос на осигурителното портфолио од друштвото за осигурување на земја членка согласно со ставот 4 од овој член, Министерството за финансии е должно да издаде соодветна потврда или да одбие да издаде потврда.

(10) Ако друштво за осигурување од земја членка има намера да изврши пренос на осигурително портфолио на друштво за осигурување од друга земја членка, при што осигурителното портфолио што е предмет на пренос, исто така покрива ризици на територијата на Република Македонија, тогаш министерот за финансии може да одбие да издаде согласност за пренос согласно со ставот 5 од овој член, доколку се загрозени интересите на осигурениците. Решението за одбивање за давање согласност ќе се донесе во рок од три месеци од приемот на известувањето за планираниот пренос од страна на надлежниот орган на супервизија на земјата членка.

5. Дозвола за пренос на надворешни активности Договор за пренос на надворешни активности

Член 45

(1) Договорот за пренос на надворешни активности претставува договор со кој друштвото за осигурување пренесува значаен дел од своите активности на друго друштво за осигурување или друго правно лице.

(2) За надворешни активности во смисла на овој закон се сметаат:

- 1) управување со средствата кои ги покриваат техничките резерви или математичката резерва на друштвото за осигурување;
- 2) реализација на оштетни побарувања и
- 3) водење на сметководство.

(3) Во договорот за пренос на надворешни активности се наведува дека субјектот што прифаќа да ги врши надворешните активности е должен да му ги обезбеди на друштвото за осигурување податоците согласно со ставот 2 од членот 47 на овој закон, кои друштвото за осигурување може да ги користи само за намените од ставот 2 на членот 47 од овој закон.

Дозвола за пренос на надворешни активности

Член 46

(1) Министерот за финансии ќе го одбие барањето за добивање дозвола за пренос на надворешни активности, доколку поради видот и обемот на надворешните активности ќе бидат загрозени интересите на осигурениците, или доколку преносот на надворешните активности значително ќе го оневозможи или отежни спроведувањето на супервизијата на друштвото за осигурување.

(2) За издавање на дозвола за пренос на надворешни активности, Министерството за финансии може да побара исполнување на дополнителни услови од страна на субјектите кои прифаќаат да ги вршат надворешните активности, доколку тоа е потребно за заштита на интересите на осигурениците.

Супервизија на вршењето на надворешни активности

Член 47

(1) Одредбите од овој закон кои се однесуваат на супервизија на друштвата за осигурување ќе се применуваат и врз субјектите кои прифаќаат да ги вршат надворешните активности.

(2) Друштвото за осигурување е должно до Министерството за финансии да достави податоци за правниот статус, финансиската состојба и работењето на субјектот со кој е склучен договорот за пренос на надворешните активности.

(3) Министерот за финансии ќе ја одземе дозволата за пренос на надворешните активности, ако:

- 1) настанат случаите предвидени со ставот 1 од членот 46 на овој закон и
- 2) субјектот кој прифаќа да ги врши надворешните активности повеќе не ги исполнува условите наведени во ставот 2 од членот 46 на овој закон.

6. Дозвола за статусни измени

Член 48

(1) Друштвото за осигурување е должно за статусни измени да добие дозвола за статусни измени од страна на министерот за финансии.

(2) Под статусни измени од ставот 1 на овој член се подразбира спојување на друштва за осигурување, припојување на едно друштво кон друго или поделба на друштво за осигурување на повеќе самостојни друштва за осигурување.

(3) Во однос на дозволата за статусни измени од ставот 1 на овој член, ќе се применуваат одредбите од членовите 32 до 39 на овој закон, освен ако поинаку не е определено со овој закон.

(4) Решението за издавање на дозвола од ставот 1 на овој член, ќе се донесе заедно со решението за издавање на дозвола за вршење на работи на осигурување од членот 31 став 1 на овој закон, освен ако барањето за добивање дозвола од ставот 1 на овој член е поднесено откако друштвото за осигурување добило дозвола за вршење на работи на осигурување.

Глава 2

Услови на полиси и известувања на осигурениците Договори за осигурување и Општи услови на полиси

Член 49

(1) Ако осигурувањето покрива ризици на територијата на Република Македонија, договорот за осигурување особено ќе ги содржи следниве податоци:

1) настани врз основа на кои настанува обврска на друштвото за осигурување за плаќања кои произлегуваат од договорот за осигурување, како и настани поради кои обврската на друштвото за осигурување за плаќање престанува;

2) начин на извршување, обем и пристигнување на обврските на друштвото за осигурување;

3) износот и условите за плаќање на премија, како и правни последици во случај на неплаќање;

4) период на важење на договорот за осигурување, во кој особено треба да се наведе:

- начин на автоматско обновување на договорот за осигурување;

- начин на кој договорот за осигурување може да се откаже, делумно или целосно да се прекине, како и обврски на друштвото за осигурување во тие случаи;

5) последици од побарувања кои произлегуваат од договори за осигурување во случај на пропуштање на предвидените рокови и

6) во однос на осигурување на живот, рокови и услови, како и обем на авансни плаќања согласно со полисите за осигурување, рокови и услови кои се однесуваат на учество на осигурениците во добивката на друштвото за осигурување, како и критериуми за пресметка на нивното учество, и услови и методи за пресметка и исплата на откупна вредност.

(2) Во случај на осигурување на правна заштита од точката 17 став 2 од членот 5 на овој закон, во договорот за осигурување децидно се наведува дека друштвото за осигурување ги покрива исклучиво трошоците за правно застапување преку адвокат или друго лице назначено од друштвото за осигурување.

(3) договорот за осигурување не смее да биде во спротивност со одредбите на други закони кои ги регулираат договорите за осигурување.

Известување на осигурениците при склучување на договори за осигурување

Член 50

(1) Ако осигуреникот е физичко лице, друштвото за осигурување или осигурителното брокерско друштво е должно, при склучување на договорот за осигурување од членот 49 на овој закон, во писмена форма да го извести лицето за следново:

- 1) назив, правен статус, седиште и адреса на друштвото за осигурување, како и филијалата преку која е склучен договорот за осигурување;
- 2) општите и посебни услови на полиси кои се применуваат на осигуреникот и осигурителот и законот што го регулира договорот за осигурување;
- 3) случаи при кои општите и посебни услови на полисата не се применуваат на односот меѓу осигурителот и осигуреникот, извршување, обемот и пристигнување на обврските на друштвото за осигурување;
- 4) период на важење на договорот за осигурување;
- 5) износот на премија, како и пресек на премијата по одделни ризици (доколку со договорот за осигурување се покриени ризици кои произлегуваат од неколку класи на осигурување) и износите на даноци, такси и други трошоци по основа на премијата и вкупниот износ што треба да се плати;
- 6) право на одложување или прекинување на договорот за осигурување и
- 7) упатување на Министерството за финансии, како надлежен орган за супервизија на друштвото за осигурување до кое може да се достави жалба во однос на друштвата за осигурување и осигурителните брокерски друштва.

(2) Во случај на осигурување на живот или осигурување од последици на несреќен случај со право на поврат на еден дел од премијата за осигурување, известувањето на осигуреникот покрај наведените податоци од ставот 1 на овој член, треба да содржи и податоци за:

- 1) основи и критериуми за распределба на добивката;
- 2) табела на откупната вредност на полисата;
- 3) минималната премија и минималното времетраење на осигурувањето потребни за капитализација на договорот за осигурување и правата кои ги има осигуреникот во тој случај;
- 4) во случај кога инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот, издвоени средства кои ја покриваат математичката резерва за тоа осигурување, како и структурата на вложување на тие средства и
- 5) даночната регулатива која се однесува на осигурувањето.

Известување на осигурениците во тек на периодот на важење на договорот за осигурување

Член 51

(1) Во текот на периодот на важење на договорот за осигурување од членот 83 на овој закон, друштвото за осигурување или осигурителното брокерско друштво се должни да го известат осигуреникот за:

- 1) промена на назив, правен статус, седиште или адреса на друштвото за осигурување, или филијалата преку која бил склучен договорот за осигурување;
- 2) промена на податоците од членот 50 на овој закон или податоците од точките од 1 до 4 од ставот 2 од членот 50 на овој закон, доколку тие промени настанале како резултат на измена на некои прописи.

(2) Во текот на периодот на важење на договорот за осигурување од ставот 2 од членот 50 на овој закон, друштвото за осигурување или осигурителното брокерско друштво, се должни еднаш годишно да ги известат осигурениците за нивното учество во добивката.

Содржина на Општите и посебни услови на полиси и известувања за полисите

Член 52

Текстот на Општите и посебни услови на полиси и известувањето од членовите 50 и 51 на овој закон, треба да бидат составени на јасен и разбирлив начин на македонски јазик.

Глава 3

Вршење на работи на осигурување надвор од територијата на Република Македонија

Вршење на работи на осигурување во земји членки

Член 53

(1) Друштвото за осигурување преку филијала или директно, може да врши работи на осигурување на територијата на земјата членка, и тоа за оние класи на осигурување за кои има дозвола од министерот за финансии за вршење работи на осигурување на територијата на Република Македонија, доколку ги исполнува условите согласно со прописите на таа земја членка.

(2) Ако друштвото за осигурување склучува договори за осигурување кои покриваат ризици во земјата членка, ќе се смета дека тоа врши работи на осигурување во таа земја членка.

(3) При определување на земјата во која се покриваат ризиците, ќе се применува ставот 2 од членот 10 на овој закон.

Почеток на вршење на работи на осигурување во земја членка

Член 54

(1) Друштво за осигурување кое има намера да започне со вршење на работи на осигурување во земја членка е должно за тоа претходно да го известат Министерството за финансии, притоа наведувајќи ја земјата членка. Известувањето содржи опис на работите на осигурување кои ќе ги врши друштвото, видот и обемот на работа по одделни класи на осигурување, дополнет план за работа, како и потврда согласно со ставот 2 од членот 32 на овој закон.

(2) Ако друштвото за осигурување има намера да отвори филијала во земја членка, тогаш известувањето од ставот 1 на овој член содржи и:

1) имиња на лицата кои ќе управуваат со филијалата;

2) адреса на филијалата во земјата членка, од каде може да се добие документација за филијалата.

(3) Министерството за финансии е должно најдоцна во рок од еден месец, да го поднесе известувањето од ставовите 1 и 2 на овој член до надлежниот орган за супервизија на земјата членка и за тоа да го извести друштвото за осигурување.

(4) Кон известувањето од ставовите 1 и 2 на овој член, Министерството за финансии е должно до надлежниот орган за супервизија на земјата членка да приложи:

1) документ од кој може да се утврди дека друштвото за осигурување го обезбедува потребното ниво на маргината на солвентност;

2) податоци за класите на осигурување кои друштвото за осигурување има право да ги врши согласно со дозволата за вршење работи на осигурување.

(5) Друштвото за осигурување може да започне со вршење работи на осигурување на територијата на земја членка, по приемот на известувањето од ставот 3 на овој член.

(6) По исклучок на одредбите од ставот 3 на овој член, Министерството за финансии ќе одбие да поднесе известување до надлежниот орган за супервизија на земјата членка, ако врз основа на презентираниите податоци и документација од ставовите 1 и 2 на овој член, како и во зависност од планираниот обем на работа, се утврди дека друштвото за осигурување не го обезбедува потребното ниво на маргината на солвентност или ако по започнувањето со вршење работи на осигурување во земјата членка, работењето на друштвото за осигурување ќе биде загрозувано согласно со правилата за управување со ризик.

(7) При постоење на околностите од ставот 6 на овој член, Министерството за финансии ќе изрече забрана друштвото за осигурување да врши работи на осигурување во земјата членка.

Промени во однос на податоците наведени во известувањето

Член 55

(1) Одредбите од членот 54 на овој закон ќе се применуваат и во случај кога, друштвото за осигурување кое започнало со вршење на работи на осигурување во земја членка согласно со ставот 5 од членот 54 на овој закон, има намера да го прошири своето работење на други класи на осигурувања кои не се наведени во известувањето од ставовите 1 и 2 од членот 54 на овој закон или ако настанале промени во други околности или услови.

(2) Во случаите од ставот 1 на овој член, Министерството за финансии е должно да го извести надлежниот орган за супервизија на земјата членка согласно со ставот 3 од членот 54 на овој закон.

(3) Покрај одредбите од ставот 1 на овој член, Министерството за финансии е должно веднаш да го извести надлежниот орган за супервизија на земјата членка, доколку друштвото за осигурување повеќе не го обезбедува потребното ниво на маргината на солвентност.

Супервизија над вршењето на работи на осигурување во земја членка

Член 56

(1) Министерството за финансии спроведува супервизија на работењето на филијалите на друштво за осигурување во земјата членка, како и на директното вршење на работи на осигурување во земјата членка.

(2) Министерството за финансии може да побара од надлежниот орган за супервизија на земјата членка во која друштвото за осигурување врши работи на осигурување, да спроведува супервизија на работењето на филијалата во таа земја членка, ако тоа е во насока на побрзо или поедноставно спроведување на супервизијата или е во согласност со принципите за ефикасност, ефективност и економичност на постапката. Во овој случај, овластените лица на Министерството за финансии можат да учествуваат во супервизијата која ја спроведува надлежниот орган за супервизија на земјата членка.

(3) Ако друштвото за осигурување кое врши работи на осигурување во земја членка и покрај опомената од надлежниот орган за супервизија на земјата членка, продолжи да не ги почитува законските прописи на таа земја членка, тогаш Министерството за финансии ќе преземе мерки за супервизија согласно со овој закон. Министерството за финансии е должно веднаш да го извести надлежниот орган за супервизија на земјата членка за преземените мерки.

(4) Ако министерот за финансии ја одземе дозволата за вршење на работи на осигурување на друштвото за осигурување на територијата на Република Македонија, Министерството за финансии е должно веднаш да го извести надлежниот орган за супервизија на земјата членка, во која друштвото за осигурување врши работи на осигурување.

Поднесување извештаи за работењето во земја членка

Член 57

(1) Друштво за осигурување кое врши работи на осигурување во земја членка, е должно до Министерството за финансии да поднесува годишен извештај за работењето во секоја земја членка одделно. За работите на осигурување кои се вршат преку филијали и за работите на осигурување кои се извршуваат директно, се изготвува посебен извештај.

(2) Извештајот од ставот 1 на овој член, треба да содржи податоци за премии, штети и провизии, вклучувајќи ги оние за реосигурување.

(3) Министерот за финансии поблиску ја пропишува деталната содржина на извештаите и крајниот рок за поднесување на истите.

(4) На барање на надлежниот орган за супервизија на земјата членка, Министерството за финансии доставува збирна информација за податоците од извештаите од ставот 1 на овој член.

Вршење на работи на осигурување во странска земја

Член 58

(1) Друштво за осигурување може да врши работи на осигурување во странска земја исклучиво преку филијала.

(2) Друштвото за осигурување за основање и работа на филијала во странска земја е должно да добие дозвола од страна на министерот за финансии.

(3) При донесување на решение за издавање на дозвола за основање и работа на филијала во странство, се применуваат одредбите од ставовите 1, 2, 4, 5 и 6 од членот 54 на овој закон.

(4) Министерот за финансии, исто така ќе одбие да издаде дозвола за основање и работа на филијала во странство, ако земајќи ги предвид прописите на земјата во која се основа филијалата и/или земајќи ја предвид практиката стекната со примена на овие прописи во таа земја, постои можност сериозно да биде отежнато спроведувањето на супервизијата согласно со одредбите од овој закон.

Глава 4

Слободно вршење на работи на осигурување од страна на друштво за осигурување од земја членка

Друштва за осигурување од земја членка

Член 59

(1) Друштво за осигурување кое има дозвола за вршење на работи на осигурување за одделни класи на осигурување во земја членка, за тие класи има право да врши работи на осигурување на територијата на Република Македонија, преку филијала или директно.

(2) Во однос на работењето на друштвото за осигурување од ставот 1 на овој член или филијала на друштвото на територијата на Република Македонија, ќе се применуваат следниве одредби на овој закон:

- 1) членовите од 49 до 52 на овој закон;
- 2) членот 145 од овој закон и
- 3) одредбите од законот кој го уредува задолжителното осигурување.

Започнување со вршење на работи на осигурување

Член 60

(1) Филијалата на друштво за осигурување од земја членка може да започне со вршење на работи на осигурување во Република Македонија, ако надлежниот орган за супервизија на земјата членка:

1) го извести Министерството за финансии за податоците од ставовите 1 и 2 од членот 54 на овој закон, за кои бил претходно известен од страна на друштвото за осигурување и

2) ја достави документацијата согласно со став 4 од членот 54 на овој закон.

(2) Филијалата на друштво за осигурување на земја членка може да започне со вршење на работи на осигурување во Република Македонија по истекот на двомесечен период, сметано од денот кога Министерството за финансии го примило известувањето од надлежниот орган за супервизија на земјата членка, согласно со ставот 1 на овој член.

(3) Одредбите од точката 2 од ставовите 1 и 2 на овој член, ќе се применуваат за секоја промена во класите на осигурување во рамките на кои друштвото за осигурување врши работи на осигурување во земјата членка.

(4) Филијалата на друштво за осигурување на земја членка е должна да престане да врши работи на осигурување во Република Македонија, доколку:

1) надлежниот орган за супервизија на земјата членка одлучи дека друштвото за осигурување не располага со доволно капитал за понатамошно вршење на работи на осигурување преку филијала, или

2) истече дозволата за вршење на работи на осигурување на друштвото за осигурување во земјата членка.

(5) Покрај одредбите од ставот 1 на овој член, друштвото за осигурување од земја членка може да започне да врши работи на задолжително осигурување на територијата на Република Македонија, доколку до Министерството за финансии поднесе документ издаден од страна на Националното здружение на осигурувачи со кој ќе се докаже дека друштвото за осигурување е член на тоа здружение.

(6) Покрај одредбите од ставот 1 на овој член, друштвото за осигурување од земја членка може да започне да врши работи на задолжително осигурување при транспорт или дополнително здравствено осигурување, доколку од Министерството за финансии добие одобрување на Општите и посебни услови на полиси, во однос на овие класи на осигурување.

Супервизија на друштво за осигурување на земја членка

Член 61

(1) Супервизија на друштво за осигурување на земја членка кое врши работи на осигурување на територијата на Република Македонија, спроведува надлежниот орган за супервизија на земјата членка.

(2) Надлежниот орган за супервизија на земјата членка или негови овластени лица имаат право непосредно да спроведат супервизија на работењето на друштвото за осигурување на територијата на Република Македонија.

(3) Во случај на ставот 1 од овој член, надлежниот орган за супервизија на земја членка или негови овластени лица, имаат исти овластувања како и Министерството за финансии согласно со одредбите од членот 202 на овој закон.

(4) Министерството за финансии е должно, на барање на надлежниот орган за супервизија на земјата членка, да спроведе супервизија на работењето на друштвото за осигурување од таа земја членка на територијата на Република Македонија.

(5) По исклучок на одредбите од ставовите од 1 до 4 на овој член, Министерството за финансии е должно да спроведе супервизија на работењето на друштвото за осигурување од земја членка на територијата на Република Македонија, во врска со ставот 2 од членот 59 на овој закон, а согласно со одредбите на членовите од 216 до 219 на овој закон,

Мерки на супервизија на друштва за осигурување од земја членка

Член 62

(1) Доколку друштвото за осигурување од земја членка на територијата на Република Македонија не ги почитува одредбите од ставот 2 од членот 59 на овој закон, министерот за финансии ќе издаде наредба за отстранување на незаконитостите.

(2) Ако друштвото за осигурување од земјата членка не го усогласи работењето во рок предвиден со наредбата од ставот 1 на овој член, Министерството за финансии е должно за тоа да го информира надлежниот орган за супервизија на земјата членка.

(3) За незаконитостите извршени на територијата на Република Македонија од страна на друштво за осигурување на земја членка, Министерството за финансии ќе одреди дополнителна мерка - забрана за склучување на нови договори за осигурување, доколку настанат околностите наведени во точката 10 од ставот 2 на членот 167 од овој закон.

(4) Пред да се одреди мерката од ставот 3 на овој член, Министерството за финансии е должно за тоа да го информира надлежниот орган за супервизија на земјата членка.

(5) По исклучок на одредбите од ставот 4 на овој член, Министерството за финансии може привремено да изрече забрана за склучување нови договори за осигурување на друштвото за осигурување од земја членка, без претходно да го извести надлежниот орган за супервизија на земјата членка, ако тоа е за заштита на интересите на осигурениците.

(6) Министерството за финансии е должно да го информира надлежниот орган за супервизија на земјата членка и Европската комисија во најкраток можен рок за привременото изрекување на забрана за склучување нови договори за осигурување,

Глава 5

Вршење на работи на осигурување од страна на странско друштво за осигурување

Вршење на работи на осигурување од страна на странско друштво за осигурување

Член 63

(1) Странско друштво за осигурување може да врши работи на осигурување на територијата на Република Македонија исклучиво преку филијала.

(2) За основање и работа на филијала на странско друштво за осигурување треба да бидат исполнети следниве услови:

1) со работењето на филијалата да управуваат двајца менаџери, на кои ќе се применуваат одредбите на членовите од 22 до 25 и 27 од овој закон;

2) филијалата треба да биде соодветно кадровски, технички и организационо оспособена за вршење на работите предвидени со планот за работа на филијалата;

3) филијалата треба да има доволно капитал на располагање, одредбите од членовите 75 или 76 на овој закон ќе се применуваат во однос на капиталот на филијалата и

4) филијалата е должна, на посебна сметка во Народната банка на Република Македонија да депонира определен износ на парични средства како обезбедување за покривање на обврските што произлегуваат од договорите за осигурување склучени на територијата на Република Македонија, и/или за покривање на ризици во Република Македонија и тоа во износ од една третина од капиталот на филијалата (во натамошниот текст: гарантен депозит).

(3) Во врска со работењето на филијалата на странско друштво за осигурување ќе се применуваат следниве одредби од овој закон:

- 1) членот од 49 до 52 на овој закон;
- 2) членот 145 од овој закон;
- 3) одредбите од законот кој го уредува задолжителното осигурување,

и

- 4) одредбите од Деловите 4, 5 и 7 на овој закон.

(4) Во врска со супервизијата на странско друштво за осигурување и негова филијала основана на територијата на Република Македонија, ќе се применуваат одредбите од Делот 11 на овој закон.

Дозвола за основање на филијала

Член 64

(1) Странско друштво за осигурување е должно за основање и работа на филијала на територијата на Република Македонија, да добие дозвола за основање и работа од министерот за финансии.

(2) Кон барањето за добивање дозвола за основање и работа на филијала на странско друштво за осигурување се приложува:

- 1) статут на филијалата;
- 2) примерок од решението за упис во трговскиот регистар или друг релевантен регистар што се води во државата во која се наоѓа седиштето на друштвото за осигурување кое ја основа филијалата;
- 3) статут и други акти кои го регулираат работењето на друштвото за осигурување кое ја основа филијалата;
- 4) ревидирани финансиски извештаи за последните три деловни години на друштвото за осигурување кое ја основа филијалата;
- 5) документ со податоци за сопствениците и износот на акции со право на управување во друштвото за осигурување кое ја основа филијалата, доколку во документот од точката 2 на овој став не се наведени сопствениците на друштвото за осигурување кое ја основа филијалата;
- 6) примерок од решението за упис во трговскиот регистар или релевантен регистар од земјата во која се наоѓа седиштето на правните лица кои имаат квалификувани удели во друштвото за осигурување кое ја основа филијалата;
- 7) план на работа за период од две години, согласно со членот 38 од овој закон;
- 8) изјава дека филијалата ќе води евиденција и ќе ја чува целокупната документација во однос на своето работење во седиштето на филијалата во Република Македонија;

9) дополнителна документација со која се потврдува дека е обезбеден минимален капитал, како и дека е депониран гарантниот депозит и

10) документација од која се утврдува дека филијалата е кадровски, технички и организационо оспособена за вршење на работите наведени во барањето за добивање дозвола за основање и работа на филијала.

(3) Во однос на издавање на дозвола за основање и работа на филијала на странското друштво за осигурување, соодветно се применуваат одредбите на членовите од 32 до 34 на овој закон.

(4) Министерот за финансии ќе одбие да издаде дозвола за основање на филијала на странско друштво за осигурување, доколку:

1) земајќи ги предвид прописите на земјата во која се наоѓа седиштето на друштвото за осигурување кое ја основа филијалата, и/или земајќи ја предвид практиката стекната со примена на овие прописи, постои можност сериозно да биде отежнато спроведувањето на супервизијата согласно со одредбите од овој закон, или

2) друштвата за осигурување со седиште во Република Македонија не можат да вршат работи на осигурување во земјата во која се наоѓа седиштето на друштвото за осигурување кое ја основа филијалата, или ако поради прописите на

таа земја или практика стекната со примена на овие прописи, друштвата за осигурување со седиште во Република Македонија немаат конкурентска можност за вршење на работи на осигурување, како и националните друштва за осигурување.

Посебни одредби за основање и работа на филијала на швајцарско друштво за осигурување

Член 65

(1) Пред да се донесе решение за давање дозвола за основање и работа на филијала на швајцарско друштво за осигурување, Министерството за финансии е должно да го извести и воедно да побара мислење од надлежниот орган за супервизија на Швајцарската конфедерација. Ако за период од три месеци од приемот на известувањето, надлежниот орган за супервизија на Швајцарската конфедерација не даде одговор, ќе се смета дека не постои пречка за отворање и работа на филијалата.

(2) Пред да се донесе решение за одземање на дозволата за основање и работа на филијала на швајцарско друштво за осигурување, Министерството за финансии е должно да го извести и воедно да побара мислење од надлежниот орган за супервизија на Швајцарската конфедерација. Ако во периодот пред да се добие мислењето, Министерството за финансии изрече забрана за склучување договори за осигурување на филијалата на швајцарското друштво за осигурување, за тоа веднаш треба го извести надлежниот орган за супервизија на Швајцарската конфедерација.

VI. Согласност

Согласност

Член 66

(1) Друштвото за осигурување е должно да бара согласност од министерот за финансии за:

- 1) измена на статутот;
- 2) измена на актот за основање;
- 3) стекнување постапно или одеднаш, на акции чиј вкупен кумулативен номинален износ изнесува: 10, 20, 33, 50 и 75% од вкупниот број акции со право на управување со друштвото за осигурување, без оглед на тоа дали акциите ги стекнуваат едно или повеќе поврзани лица;
- 4) предлог на членови на органот на управување;
- 5) измена на назив на друштво за осигурување и
- 6) отстапување на договорите за осигурување предвидено со членот 199 од овој закон.

(2) Министерот за финансии поблиску го пропишува начинот, постапката и документацијата потребна за добивање согласност од ставот 1 на овој член.

IV. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИК Глава

1

Општи одредби Управување со ризик

Член 67

(1) Друштвото за осигурување е должно во секое време да располага со соодветен капитал во однос на обемот на работа и класите во рамките на кои врши работи на осигурување, како и ризиците на кои е изложено при вршење на тие работи (во натамошниот текст: капитал).

(2) Друштвото за осигурување е должно да работи на начин кој ќе обезбеди, ризиците на кој е изложено друштвото за осигурување при вршење на работи на осигурување, да не ги надминува ограничувањата предвидени со овој закон.

(3) Друштвото за осигурување е должно да работи на начин кој ќе овозможи, во секое време да ги намира пристигнатите долгови (ликвидност), како и редовно да ги покрива сите свои обврски (солвентност).

Глава 2

Капитал на друштвото за осигурување Капитал на друштвото за осигурување

Член 68

Капиталот на друштвото за осигурување се состои од основен и дополнителен капитал и се пресметува на начин утврден согласно со одредбите од оваа глава.

Основен капитал

Член 69

(1) При пресметка на основниот капиталот на друштвото за осигурување ќе се земат предвид следниве ставки:

- 1) уплатен акционерски капитал со исклучок на уплатениот акционерски капитал од кумулативните приоритетни акции;
- 2) резерви на друштвото (законски и статутарни), кои не произлегуваат од договорите за осигурување;
- 3) пренесена нераспределена добивка и
- 4) нераспределена добивка од тековната година (по одбивање на даноците и другите придонеси, како и дивидендата предвидена за исплата), доколку износот на добивка е потврден од овластен ревизор.

(2) При пресметка на основниот капиталот на друштвото за осигурување следниве ставки ќе се сметаат за одбивни:

- 1) сопствени акции кои ги поседува друштвото за осигурување;
- 2) долгорочни нематеријални средства;
- 3) пренесена непокриена загуба и загуба од тековната година и
- 4) други потенцијални обврски кои друштвото за осигурување има обврска да ги прикаже во вонбилансна евиденција.

Резерви на сигурност

Член 70

(1) Резерви на сигурност се средства наменети за покривање на обврските од договорите за осигурување во подолг временски период.

(2) Друштвото за осигурување е должно во резервите на сигурност да издвои најмалку една третина од остварената добивка искажана по годишната сметка, ако добивката не се користи за покривање на загубите од претходните години.

(3) Друштвото за осигурување што формирало резерви на сигурност најмалку во висина на 50% од остварената просечна премија на осигурување во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка, не е должно да издвојува од добивката во резервите на сигурност.

Дополнителен капитал

Член 71

(1) При пресметка на дополнителниот капитал на друштвото за осигурување ќе се земат предвид следниве ставки:

- 1) уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции;
- 2) субординирани должнички инструменти;
- 3) хартии од вредност со неопределен рок на пристигнување и
- 4) половина од неуплатениот акционерски капитал, само доколку износот на уплатен капитал е повеќе од 25% од вкупниот акционерски капитал на друштвото за осигурување.

(2) При пресметка на капиталот на друштвото за осигурување, дополнителниот капитал од ставот 1 на овој член, ќе се земе предвид само во износ не повеќе од 50% од основниот капитал од членот 69 на овој закон.

(3) Субординирани должнички инструменти, се хартии од вредност и други финансиски инструменти, кои во случај на стечај или ликвидација на издавачот, можат да се наплатат само после намирување на другите долгови на издавачот, и кои според нивното достасување и други карактеристики се соодветни за покривање на можните загуби кои настанале како резултат на ризиците на кои е изложено друштвото за осигурување.

Пресметка на капиталот на друштвото за осигурување

Член 72

При пресметка на капиталот на друштвото за осигурување, износот на основниот и дополнителниот капитал ќе се намали за следниве ставки:

1) вложувања на друштвото за осигурување во акции или субординирани должнички инструменти издадени од друго друштво за осигурување или друга финансиска институција кај кои друштвото за осигурување има удел од повеќе од 10%, како и други вложувања во тие субјекти, кои се вклучени во пресметката на капиталот на тие субјекти и

2) вложувања на друштво за осигурување во акции или субординирани должнички инструменти, издадени од друштва за осигурување или финансиски институции освен оние наведени во точката 1 на овој став, кои се во износ поголем од 10% од капиталот на друштвото за осигурување пресметан пред одбивање на ставките наведени во точката 1 и оваа ставка.

Вложување на капиталот на друштвото за осигурување

Член 73

(1) Друштвото за осигурување е должно да ги држи средствата од капиталот на друштвото на сметки и во пласмани во Република Македонија.

(2) Одделните ограничувања за вложувања на капиталот на друштвото за осигурување можат да изнесуваат најмногу до:

1) 60% од капиталот за вложувања во недвижности, како и капитални вложувања во други друштва за осигурување, финансиски институции и други правни лица и

2) 15% од капиталот за вложувања во аконтации и заеми што друштвото според Општите услови на осигурувањето ги одобрува со презентација на сопствените полиси за кои премијата е навремено уплатена, при што одделното

вложување на друштвото за осигурување во вакви заеми не може да надмине 1% од капиталот.

(3) Друштвото за осигурување може да ги вложува средствата на капиталот во банки (освен за капитални вложувања) и да одобрува заеми на правни лица со обезбедување на банкарска гаранција неограничено, притоа почитувајќи ги принципите на ликвидност, сигурност и рентабилност.

(4) Заемите од ставот 3 на овој член се одобруваат со рок на враќање најмногу до една година.

(5) Вкупните финансиски вложувања на друштвото за осигурување во една банка можат да изнесуваат најмногу до 25% од капиталот на друштвото за осигурување.

(6) Вкупните финансиски вложувања на друштвото за осигурување кај поединечен субјект кој не е банка, можат да изнесуваат најмногу до 10% од капиталот на друштвото за осигурување.

(7) Под вкупни финансиски вложувања во смисла на овој член се сметаат капитални вложувања на друштвото за осигурување (вложувања во акции), купени должнички хартии од вредност, дадени заеми, дадени депозити во банки, како и пресметана камата по основа на овие вложувања.

(8) Под вкупни вложувања во смисла на овој член се сметаат вкупни финансиски вложувања и вложувања во недвижности (земјиште и градежни објекти).

Прописи за управување со ризик

Член 74

Министерот за финансии поблиску ќе ги пропише:

1) начинот и степенот до кој одредени ставки ќе се користат при пресметка на капиталот и потребното ниво на маргината на солвентност на друштвото за осигурување;

2) видови и опис на ставки што ќе се земат предвид при пресметка на капиталот на друштвото за осигурување;

3) карактеристики на субординираните должнички инструменти од ставот 3 на членот 71 од овој закон;

4) правила за пресметка на потребното ниво на маргината на солвентност на друштвото за осигурување согласно со членот 75 или членот 76 од овој закон;

5) правила и минимални стандарди за пресметка на техничките резерви;

6) видови и карактеристики на средствата кои ги покриваат техничките резерви и средствата кои ја покриваат математичката резерва, како и детални пласирања и ограничување на тие вложувања и нивно вреднување;

7) метод за пресметка на износот на сопствените акции на друштвото за осигурување во табелата за максимално покритие и методот за пресметување на максимална можна штета;

8) метод за пресметка на коефициентите на ликвидност и минимална ликвидност и

9) детална содржина на извештаите од членот 104 на овој закон, како и крајни рокови и начини на известување.

Потребно ниво на маргината на солвентност на друштвата за осигурување кои вршат работи на неживотно осигурување

Член 75

(1) Капиталот на друштвото за осигурување кое врши работи на неживотно осигурување и/или реосигурување во секое време треба да биде барем еднаков на потребното ниво на маргината на солвентност на друштвото за осигурување, кое се пресметува со примена на методот стапка на премија или методот - стапка на штета, во зависност од тоа кој ќе даде повисок резултат.

(2) Со примена на методот стапка на премија, потребното ниво на маргината на солвентност се пресметува на следниов начин:

1. Вкупниот износ на бруто полисирани премии за осигурување и реосигурување во последната деловна година, се намалува за износот на сторнираните, односно отпишаните износи на премија во таа деловна година.

2. Вака добиениот износ:

- во висина до 10.000.000 ЕВРА се множи со 0.18 и
- остатокот над 10.000.000 ЕВРА се множи со 0.16.

1) Резултатот од примена на овој метод се добива кога збирот од двата производа од точката 2 на овој став се множи со коефициентот (но не помал од 50%) добиен како резултат на:

- вкупниот износ на бруто исплатените штети во последната деловна година, исклучувајќи ги штетите покриени со реосигурување и

- вкупниот износ на бруто исплатените штети во последната деловна година, вклучувајќи ги штетите покриени со реосигурување.

(3) Со примена на методот стапка на штети, потребното ниво на маргината на солвентност се пресметува на следниов начин:

1. Вкупниот износ на бруто исплатени штети за осигурување и реосигурување во последните три деловни години, зголемен за бруто резервите за штети по основа на осигурување и реосигурување на крајот на последната деловна година од периодот, и намален за бруто резервите за штети по основа на осигурување и реосигурување на почетокот на тој период, се дели со 3.

2. Вака добиениот износ:

- во висина до 7.000.000 ЕВРА се множи со 0.26 и
- остатокот над 7.000.000 ЕВРА се множи со 0.23.

3) Резултатот од примена на овој метод се добива кога збирот од двата производа од точката 2 на овој став ќе се помножи со коефициентот (но не помал од 50%) добиен како резултат на:

- вкупниот износ на бруто исплатените штети во последната деловна година, исклучувајќи ги штетите покриени со реосигурување и

- вкупниот износ на бруто исплатените штети во последната деловна година, вклучувајќи ги штетите покриени со реосигурување.

(4) Друштвата за осигурување кои вршат осигурување на еден или повеќе ризици: кредити и гаранции, луња, град или мраз, при пресметка на износот од ставот 3 точка 1 на овој член, го земаат предвид периодот од последните седум деловни години, при што истиот се дели со 7.

(5) Потребното ниво на маргината на солвентност за почетната деловна година од работењето на друштвото за осигурување се пресметува само со примена на методот стапка на премија:

(6) Покрај одредбите од ставот 1 на овој член, потребното ниво на маргината на солвентност во однос на здравственото осигурување на кое се применуваат табелите на веројатност и пресметките слични на животното осигурување, ќе биде еднакво на една третина од потребното ниво на маргината на солвентност од ставот 1 на овој член, или еднакво на потребното ниво на маргината на солвентност од ставот 2 на членот 76 од овој, закон, под услов истото да биде повисоко, како и да се исполнети следниве услови:

- 1) премиите на осигурување да се пресметани врз основа на пресметките на веројатност, користејќи актуарска основа;
- 2) во однос на ова осигурување, издвоени се посебни резерви за старост од страна на друштвото за осигурување;
- 3) премиите на осигурување вклучуваат дополнителна премија за сигурност;
- 4) по истекот на најмногу три годишен период, друштвото за осигурување го изгубило правото да ги прекине договорите за осигурување и
- 5) друштвото за осигурување предвидува можност за зголемување на премиите или намалување на обврските на друштвото за осигурување.

Пресметка на потребното ниво на маргината на солвентност на друштвата за осигурување кои вршат работи на осигурување на живот

Член 76

(1) Капиталот на друштвото за осигурување кое врши работи на осигурување на живот во секое време, треба да биде барем еднаков на потребното ниво на маргината на солвентност која се пресметува како збир од резултатите добиени од ставовите 2 и 3 на овој член.

(2) Првиот резултат се пресметува на следниов начин:

1. Вкупниот износ на математичката резерва на последниот ден од претходната деловна година, вклучувајќи ја математичката резерва по основа на осигурување покриено со реосигурување се множи со 0.04;

2. Производот од точката 1 на овој став се множи со коефициентот од последната деловна година (но не помал од 85%) добиен како резултат на:

- вкупниот износ на математичката резерва на последниот ден од претходната деловна година, исклучувајќи ја математичката резерва по основа на осигурување покриено со реосигурување и вкупниот износ на математичката резерва на последниот ден од претходната деловна година, вклучувајќи ја математичката резерва по основа на осигурување покриено со реосигурување.

(3) Вториот резултат се пресметува за оние класи на осигурување кај кои ризичниот капитал не е негативен број, и тоа на следниов начин:

1. Вкупниот износ на ризичен капитал на последниот ден од претходната деловна година, вклучувајќи го износот на ризичен капитал по основа на осигурување покриено со реосигурување се множи со 0.003;

2. Производот од точка 1 од овој став се множи со коефициентот за последната деловна година (но не помал од 50%) добиен како резултат на:

- вкупниот износ на ризичен капитал на последниот ден од претходната деловна година, исклучувајќи го износот на ризичен капитал по основа на осигурување покриено со реосигурување; и

- вкупниот износ на ризичен капитал на последниот ден од претходната деловна година, вклучувајќи го износот на ризичен капитал по основа на осигурување покриено со реосигурување.

(4) Ризичниот капитал од ставот 3 на овој член, претставува разлика меѓу сумата на осигурување во случај на смрт и издвоената математичка резерва.

(5) При пресметување на потребното ниво на маргината на солвентност на друштвата за осигурување кои вршат работи на осигурување на живот во случај на смрт, износот од ставот 3 точка 1 на овој член се множи со 0.001 ако договорот за осигурување е склучен за период до три години, односно 0.0015 ако договорот за осигурување е склучен за период поголем од три, а помал од пет години.

(6) Кога друштвото за осигурување кое врши работи на осигурување на живот врши дополнително осигурување, кое се однесува на осигурување од лични повреди вклучувајќи и неспособност за работа, осигурување од смрт како резултат на незгода, како и осигурување од инвалидитет како резултат на незгода или болест, потребното ниво на маргината на солвентност за овие класи на осигурување се пресметува на следниов начин:

1. Вкупниот износ на бруто премиите за осигурување и реосигурување во последната деловна година, се намалува за износот на сторнираните, односно отпишаните износи на премија во таа деловна година;

2. Вака добиениот износ:

- во висина до 10.000.000 ЕВРА се множи со 0.18 и

- остатокот над 10.000,000 ЕВРА се множи со 0.16;

3. Збирот на двата производа од точката 2 на овој став ќе се помножи со коефициентот од последната деловна година (но не помал од 50%) добиен како резултат на:

- износот на бруто исплатените штети во последната деловна година, исклучувајќи ги штетите покриени со реосигурување и

- износот на бруто исплатените штети во последната деловна година, вклучувајќи ги штетите покриени со реосигурување.

(7) Освен одредбите во ставот 1 од овој член, потребното ниво на маргината на солвентност во однос на осигурување на средства за исплата согласно со членот 5 став 1 точка 23 од овој закон, се пресметува според првиот резултат од ставот 2 на овој член.

(8) Покрај одредбите од ставот 1 на овој член потребното ниво на маргината на солвентност во однос на осигурување на живот во врска со удели во

инвестициони фондови согласно со членот 5 став 1 точка 21 од овој закон, се пресметува на следниов начин:

1) ако осигуреникот има право на гарантирано минимално плаќање, потребното ниво на маргината на солвентност се пресметува според првиот резултат од ставот 2 на овој член;

2) ако инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот, потребното ниво на маргината на солвентност се пресметува според првиот резултат од ставот 2 на овој член, при што износот од ставот 2 точка 1 се множи со 0.01 и

3) ако ризикот во случај на смрт е на товар на друштвото за осигурување, резултатот од ставот 3 треба да се додаде на резултатот од точката 1 или 2 на овој став.

(9) Покрај одредбите од ставот 1 на овој член, потребното ниво на маргината на солвентност во однос на тонтината (здружение на рентиери), согласно со членот 5 став 1 точка 22 од овој закон, е еднакво на 0.01 од вредноста на капитализираните средства.

Гарантен фонд

Член 77

(1) Гарантниот фонд претставува една третина од потребното ниво на маргината на солвентност од членот 75 или 76 на овој закон.

(2) Покрај одредбите од ставот 1 на овој член, гарантниот фонд на друштвото за осигурување кое врши работи на осигурување во рамките на класите на неживотното осигурување, не смее да биде понизок од:

1) 750.000 ЕВРА, ако полисите на друштвото за осигурување ги покриваат сите или некои ризици од класите на осигурување предвидени во точките 10,11,12,13 и 15 од ставот 2 на членот 5 од овој закон;

2) 500.000 ЕВРА, ако полисите на друштвото за осигурување ги покриваат сите или неколку ризици од класите на осигурување предвидени во точките 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 16 и 18 од ставот 2 на членот 5 од овој закон;

3) 350.000 ЕВРА, ако полисите на друштвото за осигурување ги покриваат сите или неколку ризици од класите на осигурување предвидени во точките 9 и 17 од ставот 2 на членот 5 од овој закон;

4) 2.500.000 ЕВРА, ако полисите на друштвото за осигурување ги покриваат сите ризици или неколку ризици од класата на осигурување предвидена во точката 14 од ставот 2 на членот 5 од овој закон, со исклучок на случајот под точката 5 и

5) 1.400.000 ЕВРА, ако полисите на друштвото за осигурување ги покриваат сите или неколку ризици од класата на осигурувања предвидена во точката 14 од ставот 2 на членот 5 од овој закон, доколку годишниот износ на премија од оваа класа во секоја од последните три деловни години е понизок од 230.000 ЕВРА или 4% од вкупниот износ на осигурителни премии во тој период од сите класи во рамките на кои друштвото за осигурување врши работи на осигурување.

(3) И покрај одредбите од ставот 1 на овој член, гарантниот фонд не смее да биде понизок од 750.000 ЕВРА, под услов полисите на друштвото за осигурување да ги покриваат сите или некои ризици од групата на осигурување на живот.

(4) И покрај одредбите од ставот 1 на овој член, гарантниот фонд на друштвото за осигурување кое врши работи на реосигурување не смее да биде помал од 1.500.000 ЕВРА.

(5) Во случај кога друштвото за осигурување покрива ризици од две или повеќе класи на неживотно осигурување, при определување на износот на акционерски капитал, ќе се земе предвид пропишаниот износ на гарантниот фонд од ставот 2 на овој член, за онаа класа на осигурување за која износот на гарантен фонд е највисок.

Премија

Член 78

(1) Премијата за осигурување се состои од техничка премија и дел на премијата за вршење на дејноста на осигурувањето.

(2) Техничката премија е дел од премијата наменет за исполнување на обврските од договорите за осигурување.

Премија за осигурување на живот

Член 79

Премијата за осигурување на живот се состои од:

- 1) дел од премија на име математичка резерва -штеден дел;
- 2) дел од премија на име ризико премија и
- 3) дел од премија на име трошоци за работење на друштвото за осигурување.

Глава 3

Технички резерви Технички резерви

Член 80

(1) Заради трајно обезбедување на извршувањето на обврските по договорите за осигурување, друштвото за осигурување е должно да формира технички резерви, кои се состојат од:

- 1) резерви за преносни премии;
- 2) резерви за бонуси и попусти;
- 3) резерви за штети и
- 4) други технички резерви.

(2) Друштвото за осигурување кое врши осигурување на живот и/или други осигурувања за кои се однесуваат табелите на веројатност и пресметките кои се слични со осигурувањето на живот се должни, исто така да издвојат и математичка резерва во утврден процент од уплатените премии по овие осигурувања, согласно со техничките основи.

(3) Друштвото за осигурување кое склучува осигурителни полиси кај кои инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот, исто така е должно, во однос на

тие осигурителни полиси да издвои посебни средства кои ги покриваат техничките резерви.

Резерви за преносни премии

Член 81

Резерви за преносни премии се издвојуваат во висина на оној дел од премијата што се пренесува во идниот пресметковен период во сразмер меѓу истечениот осигурителен период и преостанатиот период до истекот на договорот за осигурување.

Резерви за бонуси и попусти

Член 82

Резервите за бонуси и попусти се издвојуваат во висина еднаква на сумите кои осигурениците имаат право да ги примат врз основа на:

- 1) право на учество во добивката како и други права кои произлегуваат од договорите за осигурување (бонуси);
- 2) право на делумно намалување на премиите (попусти) и
- 3) право на враќање на еден дел од премијата која се однесува на неискористениот период на осигурување кој се должи на прерано прекинување на осигурувањето (откажување).

Резерви за штети

Член 83

(1) Резерви за штети се издвојуваат во висина на проценетите обврски кои друштвото за осигурување е должно да ги намира, врз основа на договорите за осигурување каде што осигурениот настан се појавил до крајот на пресметковниот период, без оглед дали настанот е пријавен, вклучувајќи ги сите трошоци кои произлегуваат од ненавременото извршување на обврските на друштвата за осигурување по комплетирани отштетни барања.

(2) Резервите за штети покрај проценетите обврски за пријавени, а се уште неликвидирани штети, ги вклучуваат и проценетите обврски за настанати, а непријавени штети.

Математичка резерва

Член 84

(1) Математичката резерва се издвојува во висина на сегашната вредност на проценетите идни обврски на друштвото за осигурување кои произлегуваат од договорите за осигурување, намалени за сегашната вредност на идните премии кои треба да се платат врз основа на тие договори.

(2) Математичката резерва се пресметува со користење на соодветни актуарски проценки, притоа земајќи ги предвид сите идни обврски на друштвото за

осигурување кои произлегуваат од поединечните договори за осигурување, вклучувајќи го и следново:

- 1) гарантирани плаќања на кои осигурениците имаат право;
- 2) бонуси на кои осигуреникот има право, поединечно или заедно со други осигуреници без оглед на видот на тие бонуси;
- 3) сите права кои осигуреникот може да ги избере врз основа на договорите за осигурување и
- 4) трошоци, вклучувајќи провизии.

(3) При одбирање на методите за актуарска проценка, треба да се имаат предвид методите за проценка на средствата кои ги покриваат техничките резерви што ги применува друштвото за осигурување.

(4) Математичката резерва мора да се пресметува за секој договор за осигурување поединечно. Соодветни генерализации можат единствено да се применат кога е очигледно дека резултатот кој произлегува од нив ќе биде приближно ист како и оној од поединечната пресметка.

(5) Кога врз основа на договорот за осигурување, осигуреникот има право на исплата на откупната вредност на полисата, математичката резерва издвоена врз основа на договорот за осигурување, не смее да биде под откупната вредност на полисата.

(6) Друштвото за осигурување, во прилог на годишниот извештај, е должно да обезбеди објаснување на основите и методите кои се применуваат за пресметување на математичката резерва.

Други технички резерви

Член 85

Други технички резерви ќе се издвојат за планираните идни обврски и ризици од поголеми штети кои произлегуваат од осигурителното покритие за одговорност на фармацевтските производители, земјотрес, поплава како и други обврски и ризици од договорите за осигурување на кои не се однесува ниту една одредба на точките од 1 до 3 од ставот 1 и ставовите 2 и 3 на членот 80 од овој закон.

Глава 4

Средства кои ги покриваат техничките резерви Средства кои ги покриваат техничките резерви

Член 86

(1) Средствата кои ги покриваат техничките резерви, се оние средства на друштвото за осигурување кои служат за покривање на идните обврски на друштвото за осигурување кои произлегуваат од договорите за осигурување, како и можните загуби во однос на оние ризици поврзани со вршење на работи на осигурување за кои друштвото за осигурување е должно да издвои средства за технички резерви.

(2) Друштвото за осигурување е должно да вложува средства во висина барем еднаква на вредноста на техничките резерви (во натамошниот текст: средства кои ги покриваат техничките резерви), согласно со одредбите од оваа глава и прописите донесени врз основа на точката б од членот 74 на овој закон.

Вложување на средства кои ги покриваат техничките резерви

Член 87

(1) При изборот на видот на вложувањето на средства кои ги покриваат техничките резерви, друштвото за осигурување е должно да ги земе предвид класите во рамките на кои врши работи на осигурување, на начин кој ќе обезбеди сигурност, профитабилност и ликвидност на вложувањата.

(2) Средствата кои ги покриваат техничките резерви мора да бидат диверсифицирани на начин кој ќе обезбеди дека не постои значително потпирање на било каква категорија на средства, пазар или инвестиција.

(3) Друштвото за осигурување е должно да изврши приспособување на вложувањата на средствата кои ги покриваат техничките резерви, а кои се изложени на ризик од потенцијални загуби поради промена на каматните стапки, флукуации на девизниот курс, кредитен ризик и други пазарни ризици, со обврските кои произлегуваат од договорите за осигурување на кои влијаат овие промени.

(4) При вложување на средствата кои ги покриваат техничките резерви, друштвото за осигурување е должно да ја земе предвид пристигнатоста на своите обврски кои произлегуваат од договорите за осигурување.

(5) Покрај одредбите од ставот 4 на овој член, друштвото за осигурување може да ги приспособи своите вложувања на средствата кои ја покриваат математичката резерва со своите обврски кои произлегуваат од договорите за осигурување, чии износи зависат од флукуацијата на девизниот курс на странските валути само до 80%.

Видови на дозволени вложувања

Член 88

(1) Средствата кои ги покриваат техничките резерви можат да бидат во форма на следниве вложувања:

1) банкарски сметки и депозити во банки кои имаат дозвола издадена од Народната банка на Република Македонија, доколку истите носат камата;

2) обврзници и други хартии од вредност што ги издала или за кои гарантира Народната банка на Република Македонија;

3) сертификати за депозит и други хартии од вредност издадени или гарантирани од банки кои имаат дозвола издадена од Народната банка на Република Македонија;

4) хартии од вредност врз основа на хипотека издадени од банки кои имаат дозвола издадена од Народната банка на Република Македонија;

5) обврзници и други хартии од вредност што ги издава или за кои гарантира Република Македонија;

6) акции издадени врз основа на одобрение од Комисијата за хартии од вредност, кои се регистрирани на првиот или вториот пазар на Македонската берза или на друг организиран пазар на хартии од вредност што го контролира Комисијата;

7) обврзници и други хартии од вредност издадени од акционерски друштва во Република Македонија врз основа на одобрение од Комисијата за хартии од вредност, кои се регистрирани на првиот или вториот пазар на Македонската берза, или на друг организиран пазар на хартии од вредност што го контролира Комисијата;

8) комерцијални записи издадени од првокласни акционерски друштва во Република Македонија;

9) документи за удел и акции на инвестициони фондови во Република Македонија кои работат врз основа на Законот за инвестиционите фондови;

10) обврзници и други хартии од вредност издадени од странски влади и централни банки на земји членки на Европската унија, Јапонија или САД;

11) обврзници и други хартии од вредност со фиксен приход издадени од недржавни, странски компании или банки од земји членки на ЕУ, Јапонија или САД;

12) акции и хартии од вредност со кои се тргува на главните берзи во земји членки на ЕУ, Јапонија или САД;

13) документи за удел и акции издадени од овластени инвестициони фондови со седиште во земја членка на ЕУ, Јапонија или САД што инвестирале претежно во (котирали) регистрирани акции на берзите во тие земји;

14) форвард- договори што гласат на валутни курсеви и финансиски деривати, доколку тоа вложување има исклучиво за цел заштита од валутен ризик и

15) друг вид на вложување согласно со правилата на Министерството за финансии, под услов тоа да не е во спротивност со ставот 2 од членот 89 на овој закон.

(2) Министерот за финансии врз основа на членот 74 точка 6 од овој закон, може да пропише и други видови на вложувања на средствата кои ги покриваат техничките резерви, притоа водејќи сметка истите да ги задоволуваат принципите на сигурност, профитабилност и можност за тргување.

(3) Тргувањето со хартиите од вредност на друштвата за осигурување се врши исклучиво на регулирани секундарни пазари на капитал, освен во случај на државни хартии од вредност и банкарски сертификати за депозит кои можат да се стекнат непосредно од издавачот, како и документи за удел и акции на инвестициони фондови кои, исто така можат да се стекнат непосредно од отворен или затворен инвестиционен фонд.

Ограничувања кај одделни вложувања

Член 89

(1) Вложувањата во одделни видови инструменти согласно со членот 88 став 1 од овој закон, подлежат на следниве ограничувања:

1) најмногу 20% од средствата кои ги покриваат техничките резерви можат да се вложат во инструменти на странски издавач надвор од Република Македонија. Ова ограничување важи за сите одредби содржани во овој член;

2) најмногу 80% од вредноста на средствата кои ги покриваат техничките резерви можат да се вложуваат во инструменти наведени во членот 88 став 1 точките 2 и 5 на овој закон;

3) најмногу 60% од вредноста на средствата кои ги покриваат техничките резерви можат да се вложат во инструментите од членот 88 став 1 точките 1, 3 и 4 на овој закон;

4) најмногу 40% од вредноста на средствата кои ги покриваат техничките резерви можат да се вложат во инструментите наведени во членот 88 став 1 точките 7 и 8 на овој закон;

5) најмногу 30% од вредноста на средствата кои ги покриваат техничките резерви можат да се вложат во инструментите наведени во членот 88 став 1 точка 6 на овој закон и

6) најмногу 20% од вредноста на средствата кои ги покриваат техничките резерви можат да се вложат во инструментите наведени во членот 88 став 1 точка 9 на овој закон.

(2) Покрај ограничувањата од ставот 1 на овој член, вложувањата на средствата кои ги покриваат техничките резерви подлежат и на следниве ограничувања:

1) најмногу 5% од вредноста на средствата кои ги покриваат техничките резерви можат да се вложуваат во акции, обврзници и други хартии од вредност од ист издавач, односно заеми дадени на еден заемопримач и

2) најмногу 3% од вредноста на средствата кои ги покриваат техничките резерви можат да се вложуваат во форма на готовина на рака.

(3) Средствата кои ги покриваат техничките резерви не смеат да се вложуваат во:

1) акции, обврзници и други хартии од вредност кои не се регистрирани на регулиран пазар или со кои јавно не се тргува;

2) инструменти со кои не може правно да се располага (кои не можат законски да се отуѓуваат);

3) материјални добра кои ретко се регистрирани на организирани пазари и чија проценка е несигурна, како на пример: антиквитети, уметнички дела и моторни возила;

4) недвижен имот и било каков удел во недвижен имот, освен хартии од вредност издадени врз основа на хипотека и посредно вложување преку инвестициони фондови;

5) акции, обврзници и други хартии од вредност издадени од:

1. Акционер на друштвото за осигурување и

2. Поврзани лица со лицата наведени во потточката 1 од оваа точка;

6) фјучерс- договори, опциски договори и други деривативни инструменти, освен во форвард валутните договори и во други финансиски деривати чија цел е исклучиво заштита од валутен ризик.

Глава 5

Средства кои ја покриваат математичката резерва

Средства кои ја покриваат математичката резерва

Член 90

(1) Средствата кои ја покриваат математичката резерва, се оние средства кои ги покриваат техничките резерви, планирани за покривање на обврските на друштвото за осигурување кои настануваат од оние класи на осигурување за кои треба да се издвои математичка резерва.

(2) Средствата кои ја покриваат математичката резерва можат да се користат исклучиво за исплата на штети кои произлегуваат од оние класи на осигурување за кои била издвоена математичка резерва.

Потребно покритие

Член 91

(1) Потребното покритие ја содржи математичката резерва. Во однос на осигурувањето на живот, вклучувајќи осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот, потребното покритие, покрај математичката резерва, содржи и резерви за преносни премии, резерви за штети и резерви за бонуси и попусти.

(2) Потребното покритие ќе се пресметува за секоја класа на осигурување посебно, согласно со ставот 2 од членот 92 на овој закон.

Обврска за издвојување средства на математичката резерва

Член 92

(1) Друштвото за осигурување кое издава полиси за оние класи на осигурување за кои е должно да издвои математичка резерва, е должно да издвои средства кои ја покриваат математичката резерва и да управува со нив одвоено од другите средства на друштвото.

(2) Друштвото за осигурување е должно да издвои посебни средства (фондови на средства), кои ја покриваат математичката резерва за секоја од следниве класи на осигурување:

1) осигурување на живот освен она предвидено во точката 2 од овој став;

2) осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот со исклучок на преносните премии, резервата на штети и дополнителните технички резерви за гарантираното минимално плаќање;

3) здравствено осигурување и

4) други класи на осигурување за кои се издвојува математичка резерва.

(3) Во случај кога, согласно со ставот 2 од овој член, друштвото за осигурување формира неколку фондови на средства кои ја покриваат математичката резерва, одредбите од овој закон кои се однесуваат на средствата

кои ја покриваат математичката резерва и исплатите што се вршат од тие средства, ќе се применуваат одделно на секој од формираните фондови на средства.

(4) Вредноста на средствата кои ја покриваат математичката резерва треба во секое време да биде барем еднаква на висината на потребното покритие.

(5) На крајот на секој квартал, друштвото за осигурување е должно да обезбеди дополнителни средства за покривање на математичката резерва, ако тоа е потребно за изедначување на вредноста на средствата кои ја покриваат математичката резерва со висината на потребното покритие.

Вложување на средствата на математичката резерва

Член 93

(1) Одредбите на членовите од 87 до 89 од овој закон, ќе се применуваат на вложување на средствата кои ја покриваат математичката резерва.

(2) Ограничувањата на одделните видови вложувања согласно со членот 89 од овој закон и прописите донесени врз основа на точката б од членот 74 на овој закон, ќе се применуваат одделно за секој од формираните фондови на средства кои ја покриваат математичката резерва.

Посебни одредби за осигурување во случај кога инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот

Член 94

(1) Кога правата на осигурениците кои произлегуваат од договорите за осигурување, директно зависат од вредноста на уделот или акцијата на еден инвестиционен фонд, вложувањата на средствата кои ја покриваат математичката резерва кои се посебно издвоени од страна на друштвото за осигурување во однос на тие договори за осигурување, треба до највисок можен степен да вклучат вложувања во удели или други хартии од вредност што претставуваат дел од сопственичката структура на тој инвестиционен фонд.

(2) Кога правата кои ги имаат осигурениците врз основа на нивните договори за осигурување, директно зависат од промената на вредноста на хартиите од вредност или други соодветни вредности, вложувањата на средствата на математичката резерва кои се посебно издвоени од страна на друштвото за осигурување во однос на тие договори за осигурување, треба до најголем можен степен, да вклучат вложувања во удели и хартии од вредност кои во согласност со нивните карактеристики и можност за тргување, се еднакви на оние кои служат како основа за одредување на вредноста на хартиите од вредност или другите соодветни вредности.

(3) Одредбите од членот 93 на овој закон не се применуваат на осигурувањата од ставовите 1 и 2 на овој член.

(4) Покрај одредбите од ставот 3 на овој член, во однос на осигурувањата од ставовите 1 и 2 на овој член, во случај кога во правата на осигуреникот е вклучено минимално гарантирано плаќање, без оглед на промените на вредноста на хартиите од вредност или другите соодветни вредности од ставовите 1 и 2 на овој член, одредбите од членот 93 на овој

закон, ќе се применуваат на оној дел од вложувањата кој се однесува на средствата кои ја покриваат математичката резерва, а кои одговараат на износот на техничките резерви, кои што друштвото за осигурување е должно да ги издвои за тие гарантирани плаќања.

Одвојување на средствата кои ја покриваат математичката резерва од другите средства на друштвото за осигурување

Член 95

(1) Друштвото за осигурување е должно да ги одвои средствата кои ја покриваат математичката резерва од своите сопствени средства, на начин предвиден со членовите од 95 до 98 на овој закон.

(2) Користењето на средствата кои ја покриваат математичката резерва од ставот 1 на овој член е дозволено исклучиво за исплата на штети кои произлегуваат од оние договори за осигурување, за кои биле издвоени средствата кои ја покриваат математичката резерва.

(3) Кај осигурување на живот и други класи на осигурување на кои се применуваат табелите на веројатност и пресметки слични на осигурување на живот, користењето на средствата кои ја покриваат математичката резерва е ограничено до оној дел на средства на математичката резерва чија вредност е:

1) во ист однос со потребното покритие во однос на договорот за осигурување од кој произлегува побарувањето, како што е односот меѓу вкупните средства кои ја покриваат математичката резерва и потребното покритие за сите договори за осигурување на друштвото за осигурување во рамките на класата на осигурување за која се издвоени средства на математичката резерва и

2) не го надминува потребното покритие во однос на осигурувањето од кое произлегува побарувањето.

Одвојување на вложувањата во хартии од вредност

Член 96

(1) Друштвото за осигурување е должно да отвори посебна сметка кај Централниот депозитар за хартии од вредност за секое средство кое ја покрива математичката резерва, а е вложено во хартии од вредност.

(2) Централниот депозитар за хартии од вредност е должен, на барање на Министерството за финансии да го информира истото за состојбата на хартиите од вредност во кои се вложени средствата кои ја покриваат математичката резерва, како и да дозволи нивна контрола.

Вложувања во банкарски депозити и заеми

Член 97

(1) Во однос на вложувањата на средствата кои ја покриваат математичката резерва во банкарски депозити или заеми, друштвото за осигурување е должно да склучи договор со банката, односно должникот, во свое име, а за сметка на средствата кои ја покриваат математичката резерва.

(2) Ако заемот од ставот 1 на овој член е обезбеден со хипотека на недвижен имот, друштвото за осигурување е должно да ја внесе хипотеката во катастарот на недвижности, односно Централниот регистар, а во корист на средствата кои ја покриваат математичката резерва како заемодавач.

(3) Ако заемот од ставот 1 на овој член е обезбеден со залог на хартии од вредност, друштвото за осигурување е должно да го внесе залогот во Централниот регистар, а во корист на средствата кои ја покриваат математичката резерва како заемодавач.

(4) Кај сите други видови на ломбардни заеми кои не се регулирани со ставовите 2 и 3 од овој член, а во врска со ставот 1 од овој член, залогот треба да се пренесе во корист на средствата кои ја покриваат математичката резерва како заемодавач, а согласно со прописите кои го регулираат заложното право.

Посебна сметка на средствата кои ја покриваат математичката резерва

Член 98

Друштвото за осигурување е должно, во однос на секој одделен фонд на средства кои ја покриваат математичката резерва, да отвори посебна сметка во банка. Преку овие сметки ќе се извршуваат сите плаќања што се однесуваат на средствата кои ја покриваат математичката резерва, а истовремено на нив истите ќе се чуваат.

Глава 6

Други правила за управување со ризик

Реосигурување Член 99

(1) Друштвото за осигурување е должно во друштво за осигурување регистрирано за активно реосигурување да ги реосигура обврските од договорите за осигурување, над износот што со табелата за максимално покривање е предвидено друштвото да ги покрие со сопствени средства.

(2) Друштвото за осигурување регистрирано за активно реосигурување е должно понудените вишоци на ризици кои не може да ги покрие со сопствени средства да ги реосигура кај други друштва за осигурување регистрирани за активно реосигурување.

Програма за планирано реосигурување

Член 100

(1) Друштвото за осигурување, за секоја деловна година треба да донесе програма за потребите од реосигурување, во зависност од структурата на осигурителното портфолио и да определи со кои договори за реосигурување ќе го обезбеди вишокот на ризик.

(2) Програмата за потребите од реосигурување од ставот 1 на овој член, содржи:

1) табела за максимално покритие изготвена врз основа на акционерски капитал, резервите на сигурност, статутарните резерви и очекуваната премија и

2) основи и критериуми за утврдување највисоки можни штети, врз основа на присутните околности од значење за ризикот и нивото на договореното покритие.

(3) При пресметките од ставот 2 на овој член, друштвото за осигурување ќе ги земе предвид:

1) обемот на капиталот и потребното ниво на маргината на солвентност;

2) вкупниот обем на работењето;

3) наплатената премија во рамките на групите и класите на осигурување;

4) износот на преземени ризици (ниво на договорено покритие) по одделни класи на осигурување согласно со основите од точките 2 и 3 на овој став и

5) приспособување кои се должат на девијации во рамките на одделни класи на осигурување.

Соосигурување

Член 101

Друштвото за осигурување не смее да го соосигура износот на ризик кој го надминува ризикот по одделни класи на осигурување, кој не може да го покрие со сопствени средства согласно со Табелата за максимално покритие од точката 1 став 2 на членот 100 од овој закон.

Статистички стандарди во осигурувањето

Член 102

(1) При статистичката обработка на склучени договори за осигурување, ризици покриени со договорите за осигурување, осигурени случаи и штети, друштвото за осигурување е должно да се придржува кон статистичките осигурителни стандарди.

(2) Статистичките осигурителни стандарди ги донесува Националното биро за осигурување, по одобрение на Министерството за финансии.

Управување со ликвидност

Член 103

(1) Друштвото за осигурување е должно да управува со средствата на начин кој ќе овозможи друштвото за осигурување во секое време да одговори на пристигнатите обврски.

(2) Со цел обезбедување од ризикот на ликвидност, друштвото за осигурување е должно да спроведува политика на редовно управување со ликвидноста, преку:

1) планирање на тековните и можните одливи на парични средства и соодветен прилив на истите;

- 2) редовна контрола на ликвидноста и
- 3) усвојување на соодветни мерки за спречување или отстранување на причините за неликвидност.

(3) Друштвото за осигурување е должно да врши пресметка на коефициентите на ликвидност на дневна основа.

(4) Органот на управување на друштвото за осигурување е должно да го извести Министерството за финансии, доколку:

- 1) е загрозена ликвидноста или солвентноста на друштвото за осигурување и
- 2) финансиската состојба на друштвото за осигурување се променила до степен кога друштвото за осигурување повеќе не го обезбедува потребното ниво на маргината на солвентност согласно со членот 75 или членот 76 од овој закон.

Пресметување и контрола

Член 104

(1) Друштвото за осигурување е должно на квартална основа да врши пресметка и контрола на:

- 1) обемот на капитал;
- 2) потребното ниво на маргината на солвентност;
- 3) износот на техничките резерви;
- 4) вредност на средствата кои ги покриваат техничките резерви;
- 5) видови, вложување и локализација на средствата кои ги покриваат техничките резерви или математичката резерва и
- 6) статистичките осигурителни податоци.

(2) Друштвото за осигурување е должно во рок од седум дена од завршувањето на секој квартал да го известува Министерството за финансии за податоците од ставот 1 на овој член.

Забрана за распределба на добивка

Член 105

Друштвото за осигурување не смее да врши распределба на добивката било во вид на дивиденди или плаќања кои настануваат како резултат на учество во добивката на органот на управување, надзорниот орган или на вработените во следниве случаи:

- 1) ако друштвото за осигурување не го обезбедува потребното ниво на маргината на солвентност согласно со членот 75 или членот 76 од овој закон;
- 2) ако за сметка на исплатената дивиденда, капиталот на друштвото за осигурување се намали под потребното ниво на маргината на солвентност согласно со член 75 или членот 76 од овој закон;
- 3) ако друштвото за осигурување не ја постигне минималната ликвидност предвидена во прописите наведени во точката 8 од членот 74 на овој закон;
- 4) ако поради исплатената дивиденда, друштвото за осигурување не ја постигне минималната ликвидност предвидена во прописите наведени во точката 8 од членот 74 на овој закон и

5) ако министерот за финансии издаде наредба друштвото за осигурување да го отстрани несоодветното прикажување на ставките во активата и пасивата во билансот на состојба чиешто прикажување влијае врз билансот на успех на друштвото за осигурување, во периодот до кога друштвото за осигурување не ги отстрани незаконитостите за кои е издадена наредбата.

Мерки на органот на управување за обезбедување потребното ниво на маргината на солвентност

Член 106

(1) Ако друштвото за осигурување не го обезбедува потребното ниво на маргината на солвентност согласно со членот 75 или членот 76 од овој закон, како резултат на зголемените потреби од капитал или други причини, органот на управување е должен веднаш да прифати мерки за обезбедување на потребното ниво на маргината на солвентност во рамките на неговата одговорност или да предложи мерки во рамките на надлежностите на други органи на друштвото за осигурување.

(2) Органот на управување е должен да го извести Министерството за финансии за предложените, односно преземените мерки од ставот 1 на овој член, а во врска со извештајот предвиден во ставот 2 од членот 104 на овој закон.

V. ДОВЕРЛИВОСТ НА ПОДАТОЦИТЕ

Доверливост на податоците

Член 107

Друштвата за осигурување се должни, сите податоци за осигурениците и/или други корисници на осигурување со кои се стекнале во текот на вршењето на работи на осигурување, да ги третираат како доверливи податоци.

Обврска за чување на доверливи податоци

Член 108

(1) Членовите на органите на друштвата за осигурување, нивните акционери, вработените и други лица, кои при работењето имаат пристап до доверливите податоци од членот 107 на овој закон, истите не смеат да ги пренесуваат на трети лица, самите или пак трети лица да дозволат да ги употребуваат,

(2) Обврската за чување на доверливи податоци нема да се применува во следниве случаи:

- 1) ако податоците се потребни за утврдување на факти во кривични постапки или друга судска постапка и ако од надлежниот суд е добиено писмено барање за доставување на податоци;
- 2) во случаи предвидени со Законот за спречување перење на пари;

3) ако податоците се потребни за одредување на правните односи меѓу друштвото за осигурување и негов осигуреник и/или друг корисник на осигурувањето при спроведување на законски постапки;

4) ако податоците се потребни заради извршување на присилни постапки над недвижен имот на осигуреник или друг корисник на осигурувањето, и ако од надлежниот суд е добиено писмено барање за доставување на податоци;

5) ако податоците се побарани од страна на Министерството за финансии или друг надлежен орган за супервизија, а заради спроведување на супервизија во рамките на утврдените одговорности;

6) ако податоците се побарани од страна на даночен орган, а во врска со водење на постапки во негова надлежност и

7) во случаите предвидени со законот кој го уредува задолжителното осигурување.

(3) Министерството за финансии или друг надлежен орган за супервизија, даночните органи и судовите, податоците согласно со ставот 2 од овој член ги користат само за предвидените намени.

Прибирање, чување и користење на лични податоци

Член 109

(1) Друштвата за осигурување и Националното биро за осигурување, имаат обврска да прибираат, обработуваат, чуваат, користат и доставуваат лични податоци кои се потребни при склучување на договорите за осигурување, во согласност со Законот за заштита на личните податоци и со посебните прописи кои се однесуваат на базата на податоци од областа на осигурувањето.

(2) Друштвата за осигурување и Националното биро за осигурување, имаат право да ги воспостават и одржуваат следниве бази на податоци:

1) база на податоци за осигурениците;

2) база на податоци за настанати штети и

3) база на податоци за оценување на осигурително покритие и степен на оштета.

(3) За базата на податоци од точката 1 од ставот 2 на овој член, се прибираат следниве лични податоци:

1) име и презиме, датум и место на раѓање, постојана или привремена адреса на живеење на осигуреникот и

2) назив на друштвото за осигурување, број на полисата, времетраење на осигурувањето, осигурен случај и осигурително покритие.

(4) За базата на податоци од точката 2 од ставот 2 на овој член, се прибираат следниве лични податоци:

1) име и презиме, датум и место на раѓање, постојана или привремена адреса на живеење и националност на лицата инволвирани во настанатата штета, како и истите податоци за сведоците;

2) кривични дела и прекршоци во врска со настанатата штета;

3) вид на штетен настан;

4) место, време и тек на настанување на штетата и

5) опис на штетата од штетниот настан.

(5) За базата на податоци од точката 3 од ставот 2 на овој член, се прибираат следниве лични податоци:

1) име и презиме, датум и место на раѓање, постојана или привремена адреса на живеење на осигуреникот на кој се однесува осигурителното покритие, како и истите податоци за подносителот на барањето за надомест на штета;

2) краткотрајни повреди и здравствена состојба, вид на физичката повреда, времетраење на третманот и последиците како за осигуреното лице така и за подносителот на барањето за надомест на штета;

3) приходи кои ги остварува осигуреното лице и подносителот на барањето за надомест на штетата;

4) пензионирање (старосно или инвалидско), преквалификација и степен на инвалидитет на осигуреното лице и подносителот на барањето за надомест на штетата и

5) трошоци за медицинскиот третман, медицински препарати и ортопедски помагала за осигуреното лице и подносителот на барањето за надомест на штетата.

(6) Личните податоци наведени во ставовите 3, 4 и 5 се прибираат на следниов начин:

1) како правило, директно од лицето за кое се однесуваат;

2) од други лица (сведоци при настанување на штетата);

3) податоците од ставот 3 можат, исто така да се прибираат од базите на податоци воспоставени при друштвата за осигурување и Националното биро за осигурување;

4) податоците од точките 1, 3, 4 и 5 од ставот 4 на овој член, можат исто така да се прибираат од базата на податоци воспоставена при Министерството за внатрешни работи;

5) податоците од точката 2 од ставот 4 на овој член, можат исто така да се приберат од базата на податоци воспоставена при судските органи,

6) податоците од ставот 5 на овој член можат исто така да се прибираат на следниов начин:

- податоците од точките 2 и 5 од базата на податоци воспоставена при здравствените институции;

- податоците од точката 3, од базата на податоци на работодавецот, Фондот за пензиско и инвалидско осигурување и Министерството за труд и социјална политика и

- податоците од точката 4, од базата на податоци при Фондот за пензиското и инвалидското осигурување.

(7) Органите и организациите од ставот 6 на овој член, се должни на писмено барање да ги достават наведените податоци до друштвата за осигурување и/или Националното биро за осигурување.

(8) Податоците од точката 1 од ставот 2 на овој член, ќе се чуваат за период од десет години по истекот на договорот за осигурување, или во случај на настанување на штета, десет години по затворањето на случајот. Податоците од точките 2 и 3 од ставот 2 на овој член, ќе се чуваат десет години по затворањето на случајот на настанување на штетата. По истекот на гореспоменатиот период, податоците од базата на податоци од ставот 2 на овој член ќе бидат избришани.

VI. ОВЛАСТЕНИ АКТУАРИ

Овластени актуари

Член 110

- (1) Актуарски работи во смисла на овој закон вршат овластени актуари.
- (2) Овластен актуар е лице кое има дозвола за работа како овластен актуар од страна на министерот за финансии.
- (3) Министерот за финансии може да овласти орган или правно лице кое издава дозвола за работа како овластен актуар.

Независност во работењето на овластениот актуар

Член 111

Овластениот актуар е независен и самостоен во вршењето на работата и одговара за точноста на утврдените дејствија.

Услови за работа како овластен актуар

Член 112

- (1) Само лице кое ги исполнува следниве услови ќе добие дозвола за работа како овластен актуар:
 - 1) да има високо образование;
 - 2) да не е осудуван за кривично дело против имотот или кривично дело од областа на финансиското работење;
 - 3) да има положено стручен испит потребен за вршење на работи како овластен актуар и
 - 4) да има најмалку три години работно искуство од областа на осигурувањето, или да работи на спроведување на супервизијата на осигурувањето.
- (2) Министерот за финансии поблиску ги пропишува условите за спроведување на стручниот испит за добивање дозвола за работа како овластен актуар и го организира спроведувањето на истиот.
- (3) Министерот за финансии ќе донесе решение за одземање на дозволата за работа како овластен актуар, доколку:
 - 1) дозволата е добиена со наведување на невестинити податоци;
 - 2) лицето било осудувано за кривично дело против имотот или од областа на финансиското работење и
 - 3) лицето работело спротивно на правилата на актуарската професија.
- (4) Министерството за финансии е должно да ги информира друштвата за осигурување за лицата на кои им е одземена дозволата за работа како овластен актуар.
- (5) Супервизија на работењето на овластените актуари врши Министерството за финансии. Во врска со супервизијата на работењето на овластените актуари ќе се применуваат одредбите на членовите од 159 до 162 и членовите 165 и 166 од овој закон.

Назначување на овластени актуари

Член 113

(1) Друштвото за осигурување коешто добило дозвола за вршење на работи на осигурување е должно да назначи овластен актуар.

(2) Друштвото за осигурување е должно да го информира Министерството за финансии за овластениот актуар кој го назначило.

(3) Доколку друштвото за осигурување не назначи овластен актуар во рок од три месеци од влегувањето во сила на овој закон или пак назначи лице кое нема дозвола за работа како овластен актуар од надлежен орган, тогаш Министерството за финансии ќе назначи такво лице, при што трошоците за ангажирање на овластениот актуар ќе ги сноси друштвото за осигурување.

Забрана за работа како овластен актуар

Член 114

Овластениот актуар не смее да врши актуарски работи во друштвото за осигурување, ако:

1) директно или индиректно учествува во капиталот на друштвото за осигурување;

2) член на органот на управување или на надзорниот орган на друштвото за осигурување и

3) во роднинска поврзаност до втор степен со имателите на квалификувани удели или членовите на службата за внатрешна ревизија во друштвото.

Отпуштање на овластениот актуар

Член 115

(1) Доколку министерот за финансии донесе решение за одземање на дозволата за работа како овластен актуар или поради настанување на случаите од членот 114 на овој закон, друштвото за осигурување е должно да назначи друг овластен актуар во рок од 30 дена.

(2) Доколку друштвото за осигурување не назначи друг овластен актуар во рокот од ставот 1 на овој член, министерот за финансии ќе издаде наредба за отстранување на незаконитостите и ќе побара друштвото за осигурување во рок од 60 дена да назначи друг овластен актуар.

(3) Доколку друштвото за осигурување во рокот од ставот 2 на овој член не назначи овластен актуар, министерот за финансии по службена должност ќе назначи овластен актуар, на товар на друштвото за осигурување.

Задачи на овластениот актуар

Член 116

(1) Овластениот актуар е должен да ја провери усогласеноста на податоците во годишните сметки со осигурителните сметководни стандарди и правилноста на

пресметките во годишните сметки во однос на формирањето на техничките резерви и другите резерви на друштвата за осигурување.

(2) Овластениот актуар е должен да провери дали премиите и техничките резерви се пресметани во согласност со одредбите од овој закон, како и дали истите се пресметани и издвоени на начин кој ќе овозможи долгорочно исполнување на обврските кои произлегуваат од договорите за осигурување од страна на друштвото за осигурување.

(3) За преземените дејствија од ставовите 1 и 2 на овој член, овластениот актуар издава потврда.

(4) Овластениот актуар потврдата од ставот 3 на овој член ја поднесува до друштвата за осигурување и до Министерството за финансии во роковите од членот 120 на овој закон.

(5) Трошоците за ангажманот од ставовите 1 и 2 на овој член, паѓаат на товар на друштвото за осигурување.

(6) Органот на управување на друштвото за осигурување е должен да ги обезбеди сите потребни податоци за вршење на работите од ставовите 1 и 2 на овој член.

(7) Кон мислењето за годишната сметка на друштвото за осигурување од членот 120 на овој закон, овластениот актуар до органот на управување и надзорниот орган на Друштвото за осигурување е должен да поднесе и извештај со мислење во врска со спроведената супервизија во претходната година согласно со ставот 1 од овој член. Извештајот треба да ги содржи причините за позитивното мислење, мислењето со резерва или пак негативното мислење на овластениот актуар во врска со годишната сметка.

(8) Доколку овластениот актуар при вршење на својата работа, согласно со ставот 2 од овој член, утврди дека премиите не се пресметани, а техничките резерви не се издвоени согласно со одредбите на овој закон, или пак тие се пресметани и издвоени на начин кој ја загрозува долгорочната способност на друштвото за осигурување за исполнување на обврските кои произлегуваат од договорите за осигурување, истиот е должен веднаш да го извести органот на управување на друштвото за осигурување доколку органот на управување не го земе предвид извештајот на овластениот актуар, актуарот е должен за тоа веднаш да го извести Министерството за финансии.

VII. ДЕЛОВНИ КНИГИ И ИЗВЕШТАИ

Општи одредби

Член 117

Друштвото за осигурување е должно да води трговски книги и да изготвува годишни извештаи, да составува сметководствени документи, да ги вреднува ставките во деловните биланси и годишните сметки и да ја известува јавноста за податоците од годишните извештаи согласно со одредбите од Законот за трговските друштва и друг закон, ако со овој закон поинаку не е уредено.

Член 118

Друштвото за осигурување е должно да го организира своето работење согласно со членот 117 од овој закон, на начин кој ќе овозможи непречено и ефикасно спроведување на супервизијата на работењето на друштвото за осигурување согласно со правилата за управување со ризик.

Водење на трговски книги и составување на деловни биланси

Член 119

(1) Друштвото за осигурување ги води трговските книги според контниот план наменет за друштвата за осигурување.

(2) При изготвувањето на деловните биланси, друштвото за осигурување ги користи билансните шеми наменети за друштвата за осигурување.

Изготвување и доставување на годишни сметки

Член 120

(1) Друштвото за осигурување изготвува годишна сметка за деловната година која е еднаква со календарската година и ја доставува до Министерството за финансии во првите три месеци од тековната година за изминатата година.

(2) Друштвото за осигурување ја составува годишната сметка врз основа на вистинити податоци.

Потврда на овластен актуар за годишните извештаи

Член 121

(1) Годишниот извештај на друштвото за осигурување вклучува и потврда од овластен актуар согласно со ставот 3 од членот 116 на овој закон, придружен со мислење за тоа дали премиите и техничките резерви се пресметани во согласност со овој закон.

(2) Во однос на потврдата на овластениот актуар, ќе се применуваат одредбите од Законот за ревизија кои се однесуваат на потврдата на овластениот ревизор.

Прописи за водење на трговски книги и изготвување на годишни сметки

Член 122

Министерството за финансии, согласно со меѓународните сметководствени стандарди пропишува:

- 1) контен план за друштвата за осигурување;
- 2) форма и содржина на билансните шеми наменети за друштвата за осигурување;
- 3) детална содржина на годишните извештаи за работењето на друштвата за осигурување и анекси кон тие извештаи;
- 4) метод за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси;

- 5) форма и содржина на ревизорскиот извештај и
- 6) детална содржина на потврдата на овластениот актуар согласно со ставот 1 од членот 116 на овој закон.

VIII. ВНАТРЕШНА РЕВИЗИЈА

Внатрешна ревизија

Член 123

(1) Внатрешната ревизија во друштво за осигурување се организира како независна организациона единица, директно потчинета на органот на управување на друштвото за осигурување, при што истата е функционално и организациски одвоена од другите организациски единици на друштвото за осигурување.

(2) Органот на управување на друштвото за осигурување, по одобрување на надзорниот орган, ќе донесе одлука за правилата за работа на внатрешната ревизија.

Работи на внатрешната ревизија

Член 124

(1) Внатрешните ревизори вршат целосна ревизија на работењето на друштвото за осигурување со цел да се утврди дали друштвото за осигурување:

1) ги врши работите на осигурување во согласност со овој закон, како и во согласност со внатрешните прописи на друштвото за осигурување со кои се регулира работењето на друштвото за осигурување;

2) води трговски книги и изготвува годишни извештаи, составува сметководствени документи, ги вреднува ставките во деловните биланси и годишни сметки и ја известува јавноста за податоците од годишните извештаи согласно со овој закон, како и согласно со внатрешните прописи со кои се регулира работењето на друштвото за осигурување.

(2) Внатрешните ревизори вршат внатрешна ревизија на работењето на друштвото за осигурување согласно со принципите и интерните стандарди за ревизија, кодексот на етичко однесување и актите за работење на внатрешните ревизори, кои треба да бидат донесени од страна на органот на управување на друштвото за осигурување.

(3) Внатрешните ревизори ќе ги усогласат методите на работењето со работата на надворешните ревизори на друштвото за осигурување кои ги ревидираат годишните финансиски извештаи, или пак вршат посебна ревизија на барање на Министерството за финансии, или врз основа на одредбите предвидени со Законот за преземање на друштва.

Лица вработени во внатрешната ревизија

Член 125

(1) За вршење на работи на внатрешна ревизија, друштвото за осигурување е должно да вработи најмалку еден овластен ревизор согласно со Законот за ревизија.

(2) Лицата кои вршат работи на внатрешна ревизија не смеат да вршат други работи во друштвото за осигурување.

(3) Членовите на органот на управување и надзорниот орган на друштвото за осигурување не смеат да вршат работи на внатрешна ревизија.

Годишна програма на внатрешна ревизија

Член 126

(1) Органот на управување на друштво за осигурување, по одобрување од надзорниот орган, на почетокот на годината ќе донесе годишна програма на внатрешна ревизија.

(2) Годишната програма на внатрешна ревизија содржи:

1) области од работењето на друштвото за осигурување, на кои ќе се врши ревизија на работењето и

2) опис на содржината на планираните оперативни ревизии на одделни области од работењето.

(3) Органот на управување на друштвото за осигурување е должен врз основа на годишната програма за внатрешна ревизија, да донесе подетален план за работата на внатрешната ревизија.

Извештаи за внатрешната ревизија

Член 127

(1) Внатрешните ревизори се должни најмалку два пати годишно да изготват извештаи за спроведената внатрешна ревизија, кои содржат:

1) опис на спроведените ревизии на работењето;

2) адекватност и ефикасност на системот на внатрешна ревизија;

3) незаконитости и неправилности откриени при спроведувањето на внатрешната ревизија и предложените мерки за отстранување на тие незаконитости и неправилности и

4) констатации во врска со спроведување на предложените мерки за отстранување на незаконитостите и неправилностите откриени при внатрешната ревизија.

(2) Внатрешните ревизори се должни да изготват годишен извештај за внатрешната ревизија, кој содржи:

1) извештај за реализација на годишната програма за внатрешна ревизија и

2) преглед на позначајни сознанија стекнати при спроведувањето на внатрешната ревизија.

(3) Извештаите од ставовите 1 и 2 на овој член се поднесуваат до органот на управување и надзорниот орган на друштвото за осигурување. Извештаите од ставот 2 на овој член се поднесуваат до Министерството за финансии на мислење.

(4) Органот на управување на друштвото за осигурување е должен годишниот извештај за внатрешната ревизија придружен со мислење од страна на

Министерството за финансии, да го стави на дневен ред на годишното собрание на акционерите, заедно со ревизорскиот извештај на друштвото за осигурување.

Известувања до органот на управување и надзорниот орган на друштво за осигурување

Член 128

(1) Доколку при спроведување на внатрешната ревизија се утврди дека друштвото за осигурување ги повредило правилата за управување со ризик и како резултат на тоа му претстои неликвидност или несолвентност, или е доведена во опасност сигурноста на работењето на друштвото за осигурување или сигурноста на осигурениците, веднаш за тоа треба да биде известен органот на управување на друштвото за осигурување.

(2) Доколку при спроведување на внатрешната ревизија се утврди дека органот на управување на друштвото за осигурување ги повредил правилата за управување со ризик, веднаш за тоа треба да биде известен надзорниот орган на друштвото за осигурување.

IX. РЕВИЗИЈА

Ревизија на годишни сметки

Член 129

Друштвото за осигурувањето е должно деловните биланси и годишните извештаи да ги поднесе на ревизија. Извештаите од ревизијата треба да се достават до Министерството за финансии најдоцна до 1 јуни од тековната година за претходната година.

Известување до Министерството за финансии

Член 130

Ако во текот на спроведувањето на ревизијата, се утврди дека друштвото за осигурување или лице поврзано со друштвото за осигурување работи спротивно на правилата за управување со ризик и поради тоа на друштвото за осигурување му се заканува неликвидност или несолвентност, или е загромена сигурноста на осигурениците, ревизорот е должен за тоа веднаш да го извести Министерството за финансии.

Содржина на ревизорскиот извештај

Член 131

(1) Овластениот ревизор врши ревизија и известува за:

- 1) билансот на состојба;
- 2) билансот на успех;
- 3) извештајот за промени во финансиската состојба;
- 4) состојбата и промените на техничките резерви;

- 5) состојбата и структурата на вложувањата на средствата кои ги покриваат техничките резерви;
 - 6) состојбата и структурата на вложувањата на средствата кои ја покриваат математичката резерва;
 - 7) спроведување на прописите за управување со ризик;
 - 8) спроведување на внатрешната ревизија;
 - 9) начинот на водење на трговските книги;
 - 10) квалитетот на информатичкиот систем на друштвото за осигурување;
 - 11) точноста и комплетноста на извештаите до Министерството за финансии;
 - 12) вреднување на билансите и вонбилансите ставки, и сметководствената политика и
 - 13) распределбата на добивката.
- (2) Министерот за финансии детално ќе ја пропише формата и содржината на ревизорскиот извештај, како и минималниот опфат на ревизијата.
- (3) Министерството за финансии може да побара дополнително појаснување во врска со спроведената ревизија.
- (4) Ако ревизијата или ревизорскиот извештај не се изготвени во согласност со ставот 1 и 2 на овој член, Министерството за финансии нема да го прифати извештајот и ќе побара ревизијата да биде спроведена од страна на друг овластен ревизор, а на товар на друштвото за осигурување.

Објавување на ревизорскиот извештај

Член 132

Друштвото за осигурување е должно најмалку во еден дневен весник, да го објави ревизорскиот извештај придружен со мислењето на ревизорот, во рок од 15 дена од усвојување на извештајот од страна на собранието на акционери, но не подоцна од шест месеци од завршувањето на календарската година на која се однесува извештајот.

X. ОСИГУРИТЕЛНИ АГЕНТИ И БРОКЕРИ

Глава 1

Осигурителни агенти

Член 113

(1) Осигурителен агент е лице овластено од страна на друштво за осигурување да склучува и реализира договори за осигурување во име и за сметка на тоа друштво за осигурување, врз основа на работен однос или друг правен однос со тоа друштво за осигурување.

(2) Покрај овластувањето од ставот 1 на овој член, осигурителниот агент е овластен и да врши промени или продолжување на договорите за осигурување,

како и да прифаќа изјави од осигурениците при прекин на договори за осигурување.

Одговорности на осигурителните агенти и на друштвата за осигурување

Член 134

(1) Одредбите на членот од 49 до 52 на овој закон, соодветно се применуваат и врз работењето на осигурителните агенти.

(2) Друштвото за осигурување одговара за работењето на осигурителните агенти.

Глава 2

Осигурителни брокери Осигурително брокерски работи

Член 135

(1) Осигурително брокерски работи во смисла на овој закон се: посредување во договарање на осигурително и реосигурително покритие и при реализирање на отштетни побарувања по остварен осигуран штетен настан.

(2) Одредбите од Законот за облигационите односи кои се однесуваат на договорите за посредување се применуваат и на договорите за вршење на осигурително брокерски работи, доколку поинаку не е предвидено со овој закон.

Вршење на осигурително брокерски работи

Член 136

(1) Осигурително брокерски работи може да врши осигурителен брокер кој е во работен однос во осигурително брокерско друштво од членот 145 на овој закон.

(2) Ниту едно лице, освен оние од ставот 1 на овој член, не може да ги врши осигурително брокерските работи.

Осигурителен брокер

Член 137

(1) Осигурителен брокер е лице кое има добиено лиценца за осигурителен брокер од страна на министерот за финансии.

(2) Осигурителен брокер врши исклучиво осигурително брокерски работи и ги претставува и делува во име и за сметка на своите клиенти во однос на друштвата за осигурување и реосигурување.

Услови за издавање и одземање на лиценца за осигурителен брокер

Член 138

(1) За добивање на лиценца за осигурителен брокер лицето треба да ги исполнува следниве услови:

1) да има положено испит за осигурителен брокер;

2) да има најмалку една година работно искуство од областа на осигурувањето и

3) да не е осудуван за кривично дело против имотот или од областа на финансиското работење.

(2) Министерот за финансии ќе донесе решение за одземање на лиценцата за осигурителен брокер, доколку:

1) лиценцата е добиена со наведување на невестинити податоци;

2) на лицето му е изречена осудителна пресуда за кривично дело против имотот или од областа на финансиското работење;

3) работи спротивно на одредбите од ставот 1 од членот 134 на овој закон;

4) работи спротивно на одредбите на ставот 3 од членот 142 на овој закон и

5) работи спротивно на добрите деловни обичаи.

Лиценца за осигурителен брокер

Член 139

(1) Барање за добивање лиценца за осигурителен брокер се поднесува до Министерството за финансии.

(2) Кон барањето од ставот 1 на овој член, се приложува документација со која се докажува дека се исполнети условите од ставот 1 на членот 138 од овој закон.

(3) По барањето од ставот 1 на овој член, министерот за финансии одлучува со решение со кое се издава лиценца или се одбива барањето.

(4) Барањето кое не ја содржи документацијата од ставот 2 на овој член, се отфрла со решение.

Обврски на осигурителен брокер

Член 140

(1) Осигурителниот брокер е должен да ги штити интересите на осигурениците, што вклучува давање појаснувања и совети на осигурениците за сите околности релевантни за нивното одлучување во однос на склучување на договори за осигурување за одделни класи на осигурување или по однос на одделни друштва за осигурување.

(2) За исполнување на обврската од ставот 1 на овој член, осигурителниот брокер е особено должен да:

1) изготви адекватна анализа на ризикот и предложи соодветно осигурително покритие за осигуреникот;

2) посредува во име на осигуреникот за склучување на договор за осигурување, кој земајќи ги предвид сите околности од значење за ризикот на поединечен случај, ќе му обезбеди на осигуреникот најсоодветно покритие;

3) го информира друштвото за осигурување за намерата на осигуреникот да склучи договор за осигурување и го запознава осигуреникот со условите на полисите и прописите кои го регулираат определувањето на износот на премија;

4) ја проверува содржината на полисите за осигурување и

5) укажува помош на осигуреникот во текот на важење на договорот за осигурување, како пред, така и по настанување на осигурениот настан, а особено да обезбеди дека осигуреникот ги извршил правните дејствија во предвидените рокови, а кои се предуслов за стекнување и уживање на правата кои произлегуваат од договорот за осигурување.

(3) Осигурителниот брокер доколку посредува во реализација на отштетните побарувања е должен да соработува со надлежните лица служби на клиентот, за подготовка на доказна документација за основата и висината на отштетното побарување, како и да прибира други потребни докази.

Конфликт на интереси

Член 141

(1) Осигурителниот брокер е должен да ги презентира на осигуреникот сите правни и економски односи кои ги има со одредено друштво за осигурување, кои можат да влијаат на објективноста на осигурителниот брокер при извршување на обврските спрема осигуреникот.

(2) Правните и економските односи од ставот 1 од овој член, особено се однесуваат на оние одредби од договорите за вршење на брокерски работи склучени со одредено друштво за осигурување, врз основа на кои осигурителниот брокер има право на посебна или повисока провизија за посредување за склучување на договори за осигурување за одделна класа на осигурување како и за одделно друштво за осигурување.

Провизија

Член 142

(1) Осигурителниот брокер нема право да наплаќа провизија или друг вид надомест од осигуреникот, освен доколку поинаку не е предвидено со договорот за вршење на осигурително брокерски работи склучен со осигуреникот.

(2) Доколку со договорот за вршење на осигурително брокерски работи склучен со осигуреникот е предвидено дека осигурителниот брокер има право на провизија, истиот се стекнува со правото на таа провизија со денот на влегувањето во сила на договорот за осигурување за кој е извршено посредувањето.

(3) Секоја одредба од договор за вршење на осигурително брокерски работи која е спротивна на ставот 2 од овој член е ништовна.

(4) Осигурителниот брокер е должен да го извести осигуреникот за износот на провизијата што ја наплаќа од друштвата за осигурување по склучените договори за осигурително брокерски работи.

Забрана за посредување

Член 143

(1) Осигурителниот брокер посредува при склучување на договори за осигурување исклучиво со друштва за осигурување основани согласно со овој закон.

(2) По исклучок на одредбите од ставот 1 на овој член, доколку осигурувањето, односно реосигурувањето на односниот ризик не може да се изврши во Република Македонија, осигурителниот брокер може да посредува при склучување на договори за осигурување со странски друштва за осигурување.

(3) Осигурителниот брокер не смее да посредува при склучување на договор за осигурување кој е во спротивност со членот 49 од овој закон.

Обврски на осигурителните друштва

Член 144

Друштвата за осигурување склучуваат договори за вршење на осигурително брокерски работи исклучиво со осигурителни брокерски друштва основани согласно со овој закон.

Глава 3

Осигурителни брокерски друштва Дозвола за вршење на осигурително брокерски работи

Член 145

(1) За вршење на осигурително брокерски работи задолжително е добивање на дозвола од страна на министерот за финансии (во натамошниот текст: дозвола за вршење на осигурително брокерски работи).

(2) Одредбите од членот 32 став 1 на овој закон, ќе се применуваат и на барањето за добивање дозвола за вршење на осигурително брокерски работи. Кон барањето за добивање дозвола за вршење на осигурително брокерски работи, друштвото е должно да приложи доказ дека се исполнети условите согласно со членовите 148 и 150 од овој закон.

Барање за добивање дозвола

Член 146

Барањето за добивање дозвола за вршење на осигурително брокерски работи се поднесува до Министерството за финансии.

Активности на осигурителни брокерски друштва

Член 147

(1) Осигурително брокерско друштво врши осигурително брокерски работи преку осигурителни брокери.

(2) Осигурително брокерско друштво врши исклучиво осигурително брокерски работи.

(3) Покрај одредбите од ставот 1 на овој член, осигурителното брокерско друштво може да ги врши и работите на точките од 3 до 6 од ставот 4 на членот 4 од овој закон.

Основање на осигурително брокерско друштво

Член 148

(1) Осигурително брокерско друштво се основа како акционерско друштво со седиште во Република Македонија, кое има дозвола од министерот за финансии за вршење на осигурително брокерски работи.

(2) Осигурително брокерско друштво може да основаат домашни и/или странски, правни и/или физички лица.

(3) За вршење на осигурително брокерски работи потребен е основачки капитал од најмалку 75.000 ЕВРА.

(4) За вршење на осигурително брокерски работи, осигурителното брокерско друштво потребно е да вработи најмалку двајца осигурителни брокери.

Акти на деловна политика на осигурително брокерско друштво

Член 149

Акти на деловната политика на осигурителното брокерско друштво се:

- 1) основи на деловната политика;
- 2) тарифа за извршени услуги и
- 3) елаборат со проекција на очекувани деловни резултати за најмалку тригодишен период.

Осигурување на обврските на осигурително брокерско друштво

Член 150

Осигурителното брокерско друштво е должно да ги осигура своите обврски кон сопствениците на полиси во случај на прекршување на одредбите од договорот за посредување до еден осигурен износ, кој во однос на поединечен осигурен случај не смее да биде помал од 250.000 ЕВРА и/или во врска со сите осигурени случаи во една година не смее да биде помал од 500.000 ЕВРА.

Известување

Член 151

Осигурителното брокерско друштво е должно да го известува Министерството за финансии за:

- 1) промени на податоците внесени во трговскиот регистар;
- 2) структурата и обемот на осигурително брокерските работи по одделни друштва за осигурување на квартална основа и
- 3) правни и економски односи од ставот 2 од членот 141 на овој закон.

Регистар на осигурителни агенти, осигурителни брокери и осигурителни брокерски друштва

Член 152

(1) Националното биро за осигурување, во согласност со овој закон, води регистар на осигурителните брокери и осигурителните брокерски друштва, овластени за вршење на осигурително брокерски работи на територијата на Република Македонија.

(2) Секое друштво за осигурување е должно да води регистар на осигурителни агенти кои се во работен однос во тоа друштво за осигурување.

(3) Секое осигурително брокерско друштво е должно да води регистар на осигурителни брокери кои се во работен однос во тоа осигурително брокерско друштво.

(4) Регистрите од ставовите од 1 до 3 на овој член се јавни.

(5) Министерството за финансии го информира Националното биро за осигурување по однос на:

1) издавање и одземање на дозвола за вршење на осигурително брокерски работи од страна на осигурителните брокерски друштва;

2) издавање и одземање на лиценца за вршење на осигурително брокерски работи од страна на осигурителните брокери и

3) известувања до осигурителните брокерски друштва во врска со осигурително брокерските работи.

Супервизија на вршењето на осигурително брокерски работи

Член 153

(1) Супервизија на работењето на осигурителните брокери и осигурителните брокерски друштва спроведува Министерството за финансии.

(2) Одредбите од членовите 159, 160, 161, 162, 165 и 166 на овој закон соодветно ќе се применуваат на спроведување на супервизијата од ставот 1 на овој член.

Прописи, спроведување обука и испити за осигурителни брокери

Член 154

(1) Министерот за финансии поблиску ги пропишува:

1) условите за стекнување со, и испитување на стручната подготвеност потребна за вршење на осигурително брокерски работи од точката 1 од ставот 1 на членот 138 од овој закон;

2) прописите за методот на водење на регистарот од членот 152 на овој закон и

3) содржината на извештаите од членот 151 на овој закон, како и крајните рокови и начини на поднесување на истите.

(2) Организирањето на обука и спроведувањето на испити за стручната подготовка на кандидатите за вршење на осигурително

брокерски работи, согласно со членот 138 став 1 точка 1 од овој закон, го спроведува Министерството за финансии или од него овластен орган.

Осигурителни брокерски друштва на земји членки

Член 155

(1) Осигурително брокерско друштво кое има дозвола за вршење на осигурително брокерски работи во земја членка, може да врши осигурително брокерски работи во Република Македонија, преку филијали или директно.

(2) Одредбите на членовите од 133 до 152 на овој закон, соодветно се применуваат на осигурителни брокерски друштва од ставот 1 на овој член.

Започнување со вршење на осигурително брокерски работи на осигурителните брокерски друштва

Член 156

(1) Осигурително брокерско друштво од ставот 1 на членот 155 од овој закон, може да започне да врши осигурителни брокерски работи во Република Македонија откако за тоа ќе го извести Министерството за финансии.

(2) Кон известувањето од ставот 1 на овој член, се приложува мислење на надлежниот орган за супервизија на земјата членка во која е основано осигурителното брокерско друштво.

Странски осигурителни брокерски друштва

Филијала на странско осигурително брокерско друштво

Член 157

(1) Странско осигурително брокерско друштво, на територијата на Република Македонија, може да врши осигурително брокерски работи исклучиво преку филијала.

2) Одредбите од оваа глава освен членовите 155 и 156 од овој закон, се применуваат на странско осигурително брокерско друштво кое основа филијала на територијата на Република Македонија.

Дозвола за основање филијала

Член 158

Одредбите на ставовите од 2 до 4 од членот 19 и членовите 64 и 145 на овој закон, ќе се применуваат на издавање и одземање дозвола за основање на филијала од ставот 1 од членот 157 на овој закон.

XI. СУПЕРВИЗИЈА НА ДРУШТВАТА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

Глава 1

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Супервизија на друштвата за осигурување

Член 159

(1) Министерството за финансии спроведува супервизија на друштвата за осигурување со цел да утврди дали вршењето на работи на осигурување е согласно со правилата за управување со ризик, другите одредби од овој закон, или други закони кои го регулираат работењето на друштвата за осигурување.

(2) Министерството за финансии, исто така спроведува супервизија на правните лица кои се поврзани лица со друштвото за осигурување, доколку тоа е неопходно за спроведување на супервизијата на друштвото за осигурување.

(3) Доколку спроведувањето на супервизијата на правно лице од ставот 2 на овој член е во надлежност на некој друг орган за супервизија, супервизијата на тоа правно лице ќе ја спроведува и Министерството за финансии, во соработка со соодветниот надлежен орган за супервизија.

(4) Доколку друштвото за осигурување врши работи на осигурување предвидени во точката 18 од членот 5 на овој закон, Министерството за финансии ќе спроведува супервизија и на техничките квалификации на лицата кои укажуваат туристичка помош.

Спроведување на супервизија

Член 160

(1) Супервизијата од членот 159 на овој закон, Министерството за финансии ја спроведува преку:

1) перманентна вонтеренска супервизија на работењето на друштвата за осигурување преку прибирање, анализирање и верифицирање на извештаите и информациите кои ги доставуваат друштвата за осигурување и други лица, согласно со одредбите од овој закон;

2) годишна теренска (целосна или делумна) супервизија на работењето на друштвото за осигурување (контрола), како и дополнителна супервизија секогаш кога ќе се оцени дека тоа е во интерес и за заштита на правата на осигурениците и

3) одредување мерки на супервизија во согласност со одредбите на овој закон.

(2) При спроведување на супервизијата на друштвото за осигурување, Министерството за финансии може да бара:

1) друштвото за осигурување да обезбеди извештаи и информации за работењето на друштвото;

2) извештај за извршената ревизија и дополнителни информации кои произлегуваат од истата и

3) статистички и други податоци по групи и класи на осигурување и реосигурување, како и вонредни прегледи за работењето на друштвото за осигурување.

(3) При спроведување на супервизијата, друштвото за осигурување е должно на овластените работници да им ја даде на увид целокупната документација на друштвото. Овластените работници можат да задржат и изнесат само копии од документите на друштвото за осигурување.

Годишен надоместок за спроведување на супервизијата

Член 161

(1) За спроведување на супервизијата од точките 1 и 2 од ставот 1 на членот 160 од овој закон, друштвата за осигурување се должни на сметката на Буџетот на Република Македонија да уплатат годишен надоместок за спроведување на супервизијата, во износ определен со Правилникот за утврдување на надоместоци за спроведување на супервизијата на осигурување на Министерството за финансии.

(2) Ако друштвото за осигурување не го плати надоместокот во рокот предвиден со Правилникот од ставот 1 на овој член, судот со решение, ќе изврши присилна наплата на надоместокот од страна на друштвото за осигурување.

(3) Министерот за финансии го пропишува Правилникот за утврдување на надоместоци за спроведување на супервизијата на осигурување.

Трошоци на супервизија

Член 162

(1) Доколку на друштво за осигурување му е одредена мерка на супервизија, согласно со одредбите од овој закон, друштвото за осигурување е должно да плати еднократен надоместок на сметката на Буџетот на Република Македонија за трошоците на постапката на супервизијата согласно со Правилникот од ставот 1 на членот 161 од овој закон.

(2) Еднократниот надоместок од ставот 1 на овој член, друштвото за осигурување го плаќа врз основа на изречена наредба или донесено решение за одредување на мерки на супервизија.

Глава 2

Известување

Редовно известување и известување на барање на Министерството за финансии

Член 163

(1) Друштвата за осигурување се должни да го известуваат Министерството за финансии за:

- 1) промена на податоците внесени во трговскиот регистар;
- 2) свикување на собранието на акционери, како и сите заклучоци усвоени на истото;

3) план за отворање, трансфер, затворање или привремена поделба на филијала или претставништво во земјата или во земја членка, или промена на видот на активности кои ги врши филијалата;

4) инвестиции врз основа на кои друштвото за осигурување индиректно или директно стекнува квалификувани удели кај друго правно лице, како и секое понатамошно вложување во тоа правно лице;

5) престанок на вршење на работи на осигурување за одделни класи;

6) промена во сопственичката структура на акциите со право на управување, освен во случаите од членот 66 став 3 на овој закон за кои е потребна согласност;

7) постои основа за престанок на друштвото за осигурување или одземање на дозволата за вршење на работи на осигурување;

8) промена на седиштето на друштвото за осигурување;

9) измена на актите на деловната политика и

10) воведување на нови производи.

(2) Органот на управување на друштвото за осигурување е должен веднаш писмено да го извести Министерството за финансии, доколку:

1) е загрозна ликвидноста или солвентноста на друштвото;

2) постојат причини за одземање на дозволата за вршење на работи на осигурување или за одземање на дозволата за вршење на работи на осигурување во одделна класа на осигурување и

3) финансиската состојба на друштвото за осигурување се променила со што друштвото за осигурување повеќе не го обезбедува потребното ниво на маргината на солвентност согласно со членовите 75 или 76 од овој закон.

(3) Друштвото за осигурување е должно да го извести Министерството за финансии за дејствијата од ставот 1 на овој член, во рок од пет работни дена од денот на нивното преземање.

Глава 3

Мерки на супервизија 1. Општи одредби

Мерки на супервизија

Член 164

Мерки на супервизија на друштвата за осигурување согласно со овој закон, се следниве:

1) наредба за отстранување на незаконитостите;

2) одредување на дополнителни мерки;

3) одземање на дозволата;

4) спроведување ликвидација на друштвото за осигурување и

5) поднесување предлог за отворање стечајна постапка на друштвото за осигурување.

2. Отстранување на незаконитостите Наредба за отстранување на

незаконитостите

Член 165

(1) Министерот за финансии ќе донесе наредба за отстранување на незаконитостите, доколку во текот на спроведувањето на супервизијата на друштвото за осигурување се утврди дека:

1) лице врши функција на член на орган на управување на друштвото за осигурување без согласност од членот 24 на овој закон;

2) друштвото за осигурување повеќе не ги исполнува условите за вршење на работи на осигурување;

3) друштвото за осигурување врши работи кои, не смее да ги извршува согласно со овој закон;

4) друштвото за осигурување работи спротивно на правилата за управување со ризик;

5) друштвото за осигурување врши работи на осигурување спротивно на прописите за водење на сметководствената и деловната евиденција, за внатрешна ревизија, или ревизија на деловните биланси и годишните извештаи;

6) друштвото за осигурување не ги исполнува обврските за доставување на извештаи и други податоци согласно со овој закон;

7) друштвото за осигурување врши работи на осигурување спротивно на актите на деловната политика;

8) врши работи во класи на осигурување што не се наведени во дозволата за вршење на работи на осигурување согласно со членот 33 од овој закон и

9) друштвото за осигурување не ги почитува другите одредби од овој закон, или другите закони со кои се регулира работењето на друштвата за осигурување.

(2) Во наредбата од ставот 1 на овој член, ќе се определи рок за отстранување на незаконитостите кој не може да биде пократок од осум и подолг од 30 дена од денот на доставувањето на наредбата.

Извештај за отстранување на незаконитостите

Член 166

(1) Друштвото за осигурување е должно во определениот рок од ставот 2 на членот 165 од овој закон, да ги отстрани утврдените незаконитости и за тоа да достави извештај до Министерството за финансии. Извештајот ќе содржи појаснување на преземените мерки и ќе биде придружен со доказна документација за отстранетите незаконитостите.

(2) Доколку од поднесениот извештај од ставот 1 на овој член, се утврди дека незаконитостите се отстранети, министерот за финансии ќе донесе решение со кое претходно донесената наредба се става вон сила и ќе констатира дека незаконитостите се отстранети. Министерството за финансии може, пред донесување на решението, да изврши делумна супервизија на работењето на друштвото за осигурување.

(3) Министерот за финансии ќе донесе решение согласно со ставот 2 од овој член, во период од 30 дена од денот на приемот на извештајот за отстранување на незаконитостите. Во спротивно, ќе се смета дека незаконитостите биле отстранети.

Одредување на дополнителни мерки

Член 167

(1) Доколку, при спроведување на супервизијата се утврди дека друштвото за осигурување работи спротивно на правилата за управување со ризик, министерот за финансии со донесување на наредбата за отстранување на незаконитостите од ставот 1 на членот 165 од овој закон, ќе ги одреди следниве дополнителни мерки:

1) ќе наложи на органот на управување на друштвото за осигурување да донесе план со мерки за обезбедување на потребното ниво на маргината на солвентност на друштвото за осигурување;

2) ќе наложи на органот на управување и надзорниот орган на друштвото за осигурување да свикаат Собрание на акционери на кое ќе се предложи донесување на соодветни решенија, и тоа:

- решение за зголемување на акционерскиот капитал на друштвото за осигурување преку нова емисија на акции;

- решение за зголемување на акционерскиот капитал на друштвото за осигурување преку добивка;

3) ќе изрече забрана друштвото за осигурување да склучува нови договори за осигурување;

4) ќе изрече забрана друштвото за осигурување да врши одредени видови на плаќања и/или да реализира плаќања на одредени субјекти;

5) ќе изрече забрана друштвото за осигурување да извршува трансакции со поединечни акционери, членови на органот на управување или надзорниот орган, поврзани лица или инвестициони фондови со кои управува друштво кое е поврзано лице со друштвото за осигурување;

6) ќе наложи органот на управување на друштвото за осигурување да преземе мерки за:

- подобрување на управувањето со ризикот;

- промена на вршење на работи на осигурување во одредени класи на осигурување;

- ограничување во давањето заеми;

- зголемување на ефикасноста за наплата на пристигнатите побарувања на друштвото за осигурување;

- соодветно вреднување на ставките од деловните биланси и вонбилансните ставки;

- подобрување на сметководствено - информатичкиот систем;

- зголемена ефикасност на внатрешна контрола и внатрешна ревизија;

- други мерки потребни за примена на правилата за управување со ризик;

7) ќе изрече забрана друштвото за осигурување слободно да ги користи средствата кои ги покриваат техничките резерви и средствата кои ја покриваат математичката резерва и

8) ќе му наложи на друштвото за осигурување да разреши некој член или неколку членови на органот на управување и да именува нови.

(2) Друштвото за осигурување ќе се смета дека работи спротивно на правилата за управување со ризик, доколку:

1) не го обезбедува потребното ниво на маргината на солвентност согласно со членовите 75 или 76 од овој закон, или минимална ликвидност согласно со точката 8 на членот 74 од овој закон;

2) не ја одржува вредноста на акционерскиот капитал;

3) не го организира работењето или пак редовно не води трговските книги, сметководствени документи и други административни и деловни податоци на начин, кој овозможува во било кое време да се утврди дали друштвото за осигурување работи во согласност со правилата за управување со ризик;

4) не донесе мерки за соодветно вреднување на ставките од деловните биланси и вонбилансните ставки, или ако вреднувањето е спротивно на одредбите од овој закон или прописите донесени врз основа на истиот;

5) врши работи кои не смее да ги врши согласно со овој закон;

6) работи спротивно на одредбите на членовите 86 до 98 од овој закон;

7) исплаќа дивиденда спротивно на членот 105 од овој закон;

8) не ги исполнува обврските за навремено и соодветно известување на Министерството за финансии, согласно со овој закон;

9) врши неточно прикажување на финансиската состојба на друштвото за осигурување преку извршување на фиктивни трансакции;

10) врши работи со кои се загрозува ликвидноста или солвентноста на друштвото за осигурување и

11) работи спротивно на одредбите од членовите од 49 до 52, или членот 145 на овој закон.

(3) Министерот за финансии ќе му наложи на надзорниот орган на друштвото за осигурување да разреши некој член или неколку членови на органот на управување и да именува нов член или неколку нови членови на органот на управување, доколку друштвото за осигурување постојано ги нарушува обврските за навремено и соодветно известување или обезбедување податоци до Министерството за финансии или ако го попречува спроведувањето на супервизијата на било кој друг начин.

(4) Доколку министерот за финансии наложил друштвото за осигурување да преземе дополнителни мерки од ставот 1 на овој член, извештајот од ставот 1 на членот 166 од овој закон; ќе содржи и појаснување и доказна документација за спроведените дополнителни мерки.

3. Одземање на дозволата за вршење на работи на осигурување

Причини за одземање на дозволата за вршење на работи на осигурување

Член 168

(1) Министерот за финансии ќе донесе решение за одземање на дозволата за вршење на работи на осигурување на друштвото за осигурување, доколку:

- 1) дозволата ја добило со наведување на невестинити податоци;
 - 2) друштвото не поднесе извештај за отстранување на незаконитостите согласно со ставот 1 од членот 166 на овој закон;
 - 3) од поднесенiot извештај од ставот 1 од членот 166 на овој закон или од спроведената делумна супервизија од ставот 2 од членот 166 на овој закон се утврди дека утврдените незаконитости не се отстранети или не се спроведени дополнителните мерки;
 - 4) изврши измени без да добие согласност, согласно со членот 66 од овој закон;
 - 5) надзорниот орган не разрешил некој или неколку членови на органот за управување и не именувал нови во рокот од ставот 2 од членот 165 на овој закон, или ако новоименуваните членови на органот за управување не ги отстранат незаконитостите согласно со ставот 3 од членот 167 на овој закон, во рок од два месеца од нивното именување и
 - 6) одбие да соработува со Министерството за финансии при вршење на теренската и вонтеренската супервизија и не ја даде на увид целокупната документација согласно со членот 160 од овој закон.
- (2) По исклучок на одредбите од ставот 1 на овој член, министерот за финансии ќе донесе решение за одземање на дозволата за вршење на работи на осигурување во рамките на одделни класи на осигурување, доколку причините од ставот 1 на овој член се однесуваат само на вршење на работи на осигурување во рамките на тие класи на осигурување.
- (3) По донесување на решението од ставот 1 на овој член, друштвото за осигурување престанува со вршење на работи на осигурување.

4. Ликвидација

Услови за отворање на ликвидација

Член 169

- (1) Министерот за финансии ќе донесе решение за исполнување на услови за отворање на ликвидација, доколку:
- 1) Собранието на акционери на друштвото за осигурување донесе одлука за престанок на друштвото за осигурување;
 - 2) е одземена дозволата за вршење на работи на осигурување на друштвото за осигурување;
 - 3) е повлечена согласноста за вршење на функцијата на член на органот на управување, ако членот е разрешен, или не ја вршел функцијата член на органот на управување повеќе од шест месеци и ако надзорниот орган, за период од три месеци не именувал нов член на органот на управување согласно со овој закон, поради што друштвото за осигурување нема најмалку двајца членови во органот на управување и
 - 4) друштвото за осигурување не се усогласило со одредбите на овој закон.
- (2) Министерот за финансии решението од ставот 1 на овој член, ќе го донесе во рок од осум дена, сметано од:

1) во случајот од ставот 1 точка 1 на овој член, од денот на приемот на известувањето од страна на органот на управување;

2) во случајот од ставот 1 точка 2 на овој член, од денот на донесување на решението за одземање на доволата;

3) во случајот од ставот 1 точка 3 на овој член, од истекот на одредениот тримесечен период за именување на нов член на органот на управување и

4) во случајот од ставот 1 точка 4 на овој член, од истекот на предвидениот рок за усогласување на друштвото за осигурување со одредбите на овој закон.

(3) Министерството за финансии до надлежниот суд поднесува предлог за отворање на ликвидација кон кој го приложува решението за исполнување на условите за отворање на ликвидација.

Органи кои ја спроведуваат ликвидацијата

Член 170

(1) За отворање и спроведување на ликвидација е надлежен судот на чие подрачје се наоѓа седиштето на друштвото за осигурување.

(2) Органи на надлежниот суд кои ја спроведуваат ликвидацијата се ликвидациониот совет и ликвидаторот.

(3) Судот го определува ликвидациониот совет.

Решение за отворање на ликвидација

Член 171

(1) Ликвидациониот совет ќе донесе решение за отворање на ликвидација во рок од осум дена од денот на приемот на предлогот за отворање на ликвидација, без одржување на рочиште.

(2) Против решението од ставот 1 на овој член, друштвото за осигурување има право на жалба во рок од осум дена од денот на приемот на истото.

(3) Жалбата од ставот 2 на овој член, не го одлага извршувањето на решението.

Содржина на решението за отворање на ликвидација

Член 172

(1) Со решението за отворање на ликвидација, ликвидациониот совет го именува ликвидаторот на друштвото за осигурување, на предлог на Министерството за финансии.

(2) Решението за отворање на ликвидација, особено ќе содржи податоци за:

1) фирмата, седиштето, адресата и бројот на жиро- сметката на друштвото за осигурување;

2) презимето, името и адресата на ликвидаторот и

3) денот на отворањето на ликвидацијата.

(3) Со решението за отворање на ликвидација се повикуваат доверителите, да ги пријават своите побарувања до ликвидаторот во рок кој не може да биде

подолг од 30 дена од денот на објавувањето на последниот оглас за отворање на ликвидација. Списокот на побарувања на доверителите и редоследот на нивно намирување го составува ликвидаторот.

(4) Со решението за отворање на ликвидација, се повикуваат должниците на друштвото за осигурување да ги исполнат своите обврски.

(5) Со решението за отворање на ликвидација, ликвидациониот совет ќе определи отворањето на ликвидацијата на друштвото за осигурување да се запише во трговскиот регистар.

Оглас за отворање на ликвидација

Член 173

(1) За отворањето на ликвидација на друштвото за осигурување, доверителите се известуваат со оглас.

(2) Огласот се објавува на огласната табла на надлежниот суд, како и во "Службен весник на Република Македонија" и во најмалку еден дневен весник, во период од пет работни дена последователно. Огласот се истакнува на огласната табла на надлежниот суд на денот на донесувањето на решението за отворање на ликвидација.

(3) Огласот за отворање на ликвидација содржи:

1) назив на судот што го донел решението за отворање на ликвидација;

2) извод од решението за отворање на ликвидација;

3) фирма, седиште и број на жиро сметката на друштвото за осигурување;

4) име и адреса на ликвидаторот;

5) повик до доверителите на друштвото за осигурување да ги пријават своите побарувања;

6) повик до должниците на друштвото за осигурување своите обврски да ги намират без одлагање;

7) денот на истакнувањето на огласот на огласната табла на надлежниот суд
и

8) денот на одржувањето на испитното рочиште.

Доставување и објавување на решението за отворање на ликвидација

Член 174

(1) Решението за отворање на ликвидација се доставува до Министерството за финансии, друштвото за осигурување, банките и носителот на платниот промет кај кои друштвото за осигурување има сметка.

(2) Решението за отворање на ликвидација се доставува и до судот кој го води трговскиот регистар.

(3) Судот од ставот 2 на овој член е должен по службена должност врз основа на доставеното решение за отворање на ликвидација, да го забележи отворањето на ликвидацијата.

(4) Решението за отворање на ликвидација се објавува со истакнување на огласната табла на надлежниот суд.

Забрана за склучување нови договори

Член 175

Со денот на отворање на ликвидацијата, ликвидаторот на друштвото за осигурување не може да склучува нови договори, освен договори кои се неопходни за реализација на средствата во ликвидација, а по претходно одобрение од стана на ликвидациониот совет на надлежниот суд.

Правни последици од ликвидација

Член 176

Со денот на донесувањето на решението за отворање на ликвидација, престануваат сите права и обврски на членовите на органот на управување и надзорниот орган на друштвото за осигурување, како и правата на Собранието на акционери.

Биланс за спроведување на ликвидација

Член 177

(1) Ликвидаторот изготвува биланси за почеток на ликвидација со состојба на 30 дена од денот на отворање на ликвидацијата, како и извештај со кој се појаснуваат ставките од билансите за ликвидација.

(2) Ликвидаторот е должен билансите за ликвидација, како и извештајот од ставот 1 на овој член, да го достави до надлежниот суд и до Министерството за финансии во рок од 15 дена од денот на отворањето на ликвидацијата.

Права и должности на ликвидаторот

Член 178

(1) Ликвидаторот ги има правата и должностите на органот на управување на друштвото за осигурување.

(2) Ликвидаторот го застапува друштвото за осигурување.

(3) Ликвидаторот се потпишува, на начин на кој кон фирмата го додава суфиксот "во ликвидација".

Престанок на договори

Член 179

Обврските на друштвото за осигурување кои произлегуваат од договорите за осигурување во случај на ликвидација, престануваат во рок од 30 дена од денот на отворање на ликвидацијата.

Распределба на имот

Член 180

(1) Ликвидаторот е должен да ги наплати побарувањата на друштвото, да го впаричи другиот имот и да ги намира обврските спрема осигурениците кои произлегуваат од договорите за осигурување, како и спрема другите доверители.

(2) По извршеното впаричување на имотот, ликвидаторот го известува ликвидациониот совет со предлог за распределба на ликвидационата маса.

(3) Ликвидациониот совет врз основа на предлогот на ликвидаторот донесува решение за распределба на ликвидационата маса на доверителите чие побарување е утврдено.

(4) Со решението од ставот 3 на овој член, имотот што преостанува по намирување на обврските спрема доверителите се распределува меѓу акционерите на друштвото за осигурување. Имотот се распределува според односот на номиналните износи на акциите, ако во статутот поинаку не е определено.

Известување до Министерството за финансии

Член 181

Ликвидаторот е должен до Министерството за финансии да доставува извештаи за спроведување на ликвидацијата на секои три месеци.

Бришење на друштво за осигурување

Член 182

(1) По завршената ликвидација, ликвидаторот е должен да поднесе пријава за бришење на друштвото за осигурување од трговскиот регистар до регистарскиот суд.

(2) Ликвидаторот кон пријавата од ставот 1 на овој член, поднесува почетен ликвидационен биланс, одобрените годишни сметки и извештаи, како и планот за распределба и намирување на побарувањата на доверителите.

(3) Книгите и списите се чуваат десет години по бришењето на друштвото за осигурување, во место што го определува регистарскиот суд.

Постапка во случај на стечај

Член 183

Доколку ликвидаторот, при спроведување на ликвидацијата, утврди дека средствата на друштвото за осигурување не се доволни за намирување на сите побарувања на доверителите на друштвото за осигурување, или ако средствата на друштвото за осигурување не може да се впаричат за намирување на побарувањата на доверителите, за тоа веднаш го известува Министерството за финансии, и поднесува предлог за запирање на отворената ликвидација и предлог за отворање на стечајна постапка до надлежниот суд.

Примена на одредбите од Законот за стечај

Член 184

(1) На постапката за ликвидација на друштвото за осигурување се применуваат одредбите од Законот за трговските друштва и Законот за стечај, доколку поинаку не е предвидено со овој закон.

(2) Во постапката за ликвидација на друштвото за осигурување не се применуваат одредбите од Законот за стечај со кои се уредуваат претходната постапка на утврдување на условите за отворање на стечајна постапка, правните последици од отворањето на стечајната постапка, управувањето и располагањето со имотот што влегува во стечајната маса, намирувањето на доверителите во стечајната постапка, план за реорганизација, личното управување, ослободувањето од другите обврски, посебните видови стечајни постапки за поединци со статус на трговец, стечајни постапки со странски елементи, одбор на доверители и собранието на доверителите.

5. Стечај

5.1. Општи одредби Примена на одредби

Член 185

На спроведување на стечајна постапка на друштвата за осигурување се применуваат одредбите од Законот за стечај, освен одредбите кои се однесуваат на извештајното рочиште, планот за реорганизација, социјалниот план, собранието на доверители, лично управување, ослободување од други обврски, посебни видови на стечајни постапки за поединци со статус трговец.

Причини за донесување решение за постоење на услови за отворање на стечајна постапка

Член 186

Министерот за финансии ќе донесе решение за исполнување на услови за отворање на стечајна постапка во следниве случаи:

- 1) ако од извештајот од ставот 1 на членот 166 од овој закон се утврди дека финансиската состојба на друштвото не се подобрила;
- 2) при спроведување на супервизијата на друштвото за осигурување, се утврди дека средствата на друштвото за осигурување не се доволни за намирување на сите побарувања на доверителите на друштвото за осигурување;
- 3) друштвото за осигурување не е во состојба да ги намира пристигнатите обврски во рок од 45 дена од денот на пристигнувањето, како и во случај на негова презадолженост и
- 4) доколку се исполнети условите за отворање на стечајна постапка од членот 183 на овој закон.

Предлог за отворање на стечајна постапка

Член 187

(1) Министерството за финансии ќе поднесе предлог за отворање на стечајна постапка до надлежниот суд, првиот работен ден по донесувањето на решението за исполнување на услови за отворање на стечајна постапка. Кон предлогот се приложува решението за исполнување на услови за отворање на стечајна постапка.

(2) Покрај Министерството за финансии, предлог за отворање на стечајна постапка на друштвото за осигурување може да поднесат доверителите и односното друштво за осигурување, како и ликвидаторот на друштвото за осигурување.

(3) Доколку предлог за отворање на стечајна постапка поднесат доверителите или односното друштво за осигурување, судот доставува примерок од поднесениот предлог и сите други решенија донесени во стечајната постапка до Министерството за финансии.

Оглас за отворање на стечајна постапка

Член 188

Покрај податоците кои треба да бидат содржани во огласот за отворање на стечајна постапка согласно со Законот за стечај, огласот треба да содржи и:

1) предупредување до осигурениците за правните последици од отворање на стечајна постапка на друштвото за осигурување како што е наведено во членовите 189 или 193 од овој закон и

2) име, презиме и адреса на кураторот, кога истиот е предвидено да биде именуван согласно со овој закон.

Престанок на договорите за осигурување

Член 189

Договорите за осигурување склучени од друштвата за осигурување, престануваат по истек на 30 дена од отворање на стечајната постапка на друштвото за осигурување.

Известување на Министерството за финансии

Член 190

Стечајниот управник е должен до Министерството за финансии да доставува извештаи за спроведувањето на стечајната постапка на секои три месеци.

Право на првенствена наплата на побарувањата кои произлегуваат од договорите за осигурување

Член 191

(1) Побарувањата кои произлегуваат од договорите за осигурување имаат првенство на намирување од стечајната маса пред побарувањата на другите стечајни доверители.

(2) Побарувањата од ставот 1 на овој член, се намираат по следниов редослед:

1) побарувања кои произлегуваат од класите на осигурување наведени во членот 195 став 2 од овој закон во висина на потребното покритие за осигурувањето од кое произлегува тоа побарување, а кои не можат да бидат намирени од средствата кои ја покриваат математичката резерва;

2) побарувања кои произлегуваат од класите на осигурување од ставот 4 на членот 195 од овој закон кои не можат да се намират од средствата кои ја покриваат математичката резерва;

3) побарувања кои произлегуваат од неживотно осигурување и други класи на осигурување за кои не биле издвоени средства кои ја покриваат математичката резерва, а кои се однесуваат на надомест за штети настанати пред отворање на стечајна постапка и

4) побарувања кои произлегуваат од неживотно осигурување и други класи на осигурување за кои не биле издвоени средства кои ја покриваат математичката резерва, за компензација на дел од премијата за периодот по престанокот на договорите за осигурување.

5.2. Посебни одредби поврзани со наплата на побарувања кои произлегуваат од оние класи на осигурување за кои се издвојуваат средства кои ја покриваат математичката резерва

Примена на одредбите

Член 192

Одредбите од оваа подглава ќе се применуваат на осигурувањето на живот, осигурувањето од последици на несреќен случај и здравственото осигурување за кои се применуваат табели за веројатност и пресметки слично како кај осигурувањето на живот.

Престанок на договори за осигурување

Член 193

Договорите за осигурување од членот 192 на овој закон, престануваат по истек на 30 дена од отворање на стечајната постапка на друштвото за осигурување.

Заклучување на список на побарувања и обврски

Член 194

(1) Стечајниот управник е должен од кураторот да побара заклучување на списокот на вложувања на средствата кои ја покриваат математичката резерва со состојба на денот на отворањето на стечајната постапка.

(2) Средствата кои ја покриваат математичката резерва во стечајната постапка претставуваат посебна стечајна маса.

(3) Висината на побарувањата од договорите за осигурување од членот 192 на овој закон и висината на средствата кои ја покриваат математичката резерва, ги утврдува кураторот со состојба на денот на отворање на стечајната постапка.

**Право на посебна наплата од средствата кои ја покриваат
математичката резерва**

Член 195

(1) Со денот на отворањето на стечајната постапка, лицата кои имаат право на пребарување во однос на класите на осигурување од членот 192 на овој закон, стекнуваат право на поединечно намирување на нивните побарувања кои произлегуваат од договорите за осигурување во однос на средствата кои ја покриваат математичката резерва.

(2) Лицата кои имаат право на побарување во однос на класите на осигурувања од членот 192 на овој закон, имаат првенство на намирување на овие побарувања од средствата кеи ја покриваат математичката резерва, во износ еднаков на потребното покритие предвидено со договорите за осигурување од кои произлегуваат овие побарувања.

(3) Ако средствата кои ја покриваат математичката резерва не се доволни за целосна наплата на побарувањата од ставот 2 на овој член, побарувањата ќе се наплатат во износ кој е еднаков на пропорцијата меѓу вкупната вредност на средствата кои ја покриваат математичката резерва и потребното покритие за сите договори за осигурување на друштвото за осигурување во онаа класа на осигурување за која биле издвоени средства кои ја покриваат математичката резерва.

(4) Други побарувања од класите на осигурување од членот 192 на овој закон, се намируваат од оние средства кои ја покриваат математичката резерва кои ќе преостанат по намирување на побарувањата од ставот 2 на овој член.

(5) Ако средствата кои ја покриваат математичката резерва не се доволни за целосна наплата на побарувањата од ставот 4 на овој член, тогаш тие побарувања се намируваат пропорционално.

Посебна сметка за парични средства во стечај

Член 196

(1) Како дополнување на главната сметка на друштвото за осигурување на кое е отворена стечајна постапка, стечајниот управник е должен кај носителот на платен промет да отвори посебна готовинска сметка за секој фонд на средства кои ја покриваат математичката резерва.

(2) Стечајниот управник управува со готовината добиена со впаричување на вложувањата на средствата кои ја покриваат математичката резерва преку посебната готовинска сметка од ставот 1 на овој член.

(3) Покрај од стечајниот управник, секое овластување за исплата од посебната готовинска сметка од ставот 1 на овој член мора да биде потврдено и од кураторот.

Куратор

Член 197

(1) За заштита на интересите на лицата кои имаат право на побарување од ставот 1 на членот 195 од овој закон, стечајниот совет на предлог на Министерството за финансии, со решението за отворање на стечајна постапка ќе именува куратор.

(2) За куратор може да биде именувано лице кое ги исполнува условите за вршење функција на стечаен управник и кое поседува соодветно знаење и искуство од областа на осигурувањето.

(3) Стечајниот управник е должен на кураторот да му овозможи увид во трговските книги и другата документација на друштвото за осигурување, заради утврдување на износот на средствата кои ја покриваат математичката резерва, пријавување на побарувањата на лицата кои имаат право на побарување, а заради реализација на сите надлежности кои ги има кураторот согласно со овој закон.

(4) За управување со средствата кои ја покриваат математичката резерва, стечајниот управник треба да добие согласност од кураторот.

(5) Кураторот е должен да подготви извештај за пријавените побарувања од класите на осигурување од членот 192 на овој закон и за висината на средствата кои ја покриваат математичката резерва, и истиот да го достави до Министерството за финансии во рок од два месеци од денот на отворањето на стечајната постапка,

(6) Кураторот има право на награда за својата работа и надомест на фактички направените трошоци.

(7) Наградата и надоместок на кураторот ги определува стечајниот совет со решение.

Пријавување и испитување на побарувања

Член 198

(1) Кураторот е должен, во име и за сметка на лицата да ги пријави побарувањата од ставот 1 од членот 195 на овој закон и да ги информира лицата за истото. Лицата кои имаат право на побарувања можат сами да ги пријават своите побарувања.

(2) Побарувањата кои се пријавени од кураторот во стечајната постапка ќе се сметаат за утврдени и на нив нема да се применуваат одредбите од Законот за стечај кои се однесуваат на испитување на побарувањата.

(3) Кога побарувањето е пријавено и од кураторот и од лицето кое има право на побарување, тогаш пријавата на лицето кое има право на побарување ќе биде земена предвид и испитана само во делот во кој го надминува побарувањето пријавено од страна на кураторот.

Отстапување на договорите за осигурување

Член 199

(1) Во случај на друштвото за осигурување кое врши осигурување на живот, да му претстои ликвидација или стечај, Министерството за финансии, ќе ги преземе

сите потребни мерки, договорите за осигурувања на живот и средствата кои ја покриваат математичката резерва да им се отстапат на други друштва за осигурување ако тие ги прифаќаат.

(2) Во случај од ставот 1 на овој член, преземените обврски спрема осигурениците не се менуваат.

(3) За донесување на актот за основање, односно за отстапување на осигурувањата од ставот 1 на овој член, осигурениците на живот формираат одбор кој ги презема сите подготвителни дејствија за основање на ново друштво за осигурување на живот или за отстапување на осигурувањата на живот на други друштва за осигурување, во согласност со одредбите на овој закон.

Глава 4

Супервизија на други субјекти Мерки за супервизија

Член 200

(1) Доколку согласно со податоците со кои располага Министерството за финансии се утврди дека правно лице, физичко лице или претставништво врши работи на осигурување или брокерски работи, без дозвола за вршење на работи на осигурување или осигурително брокерски работи, министерот за финансии ќе изрече наредба за престанок со вршење на овие работи од страна на тоа лице.

(2) Со наредбата од ставот 1 на овој член, правното лице, физичкото лице или претставништвото се обврзуваат да поднесат извештај до Министерството за финансии во рок кој не може да биде пократок од осум ниту подолг од 15 дена, во кој ќе ги објасни мерките преземени за престанок со вршење на овие работи и ќе ги наведе причините за незаконското работење. Кон извештајот треба да се приложи доказ за мерките преземени за престанок со вршење на овие работи.

(3) Доколку правното лице, физичкото лице или претставништвото продолжи да работи спротивно на наредбата од ставот 1 на овој член, министерот за финансии ќе поднесе барање за поведување на постапка за бришење на правното или физичко лице од трговскиот регистар, односно министерот за економија ќе започне постапка за бришење на претставништвото од регистарот на претставништва на странски лица во Република Македонија.

(4) Врз основа на барањето од ставот 3 на овој член, надлежниот суд ќе започне постапка за бришење на лицето од трговскиот регистар.

XII. ПОСТАПКА ЗА ДОНЕСУВАЊЕ РЕШЕНИЈА ОД СТРАНА НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ФИНАНСИИ

Глава 1

Општи одредби

1. Одлучување на Министерството за финансии

Член 201

Министерот за финансии одлучува со донесување на решенија и наредби.

Решенија

Член 202

Министерот за финансии со донесување на решение, одлучува за издавање или одземање на дозвола, давање или повлекување на согласности, како и за други работи предвидени согласно со овој закон.

Можност за давање изјава

Член 203

(1) Министерството за финансии пред да го донесе решението, може да ја покани странката да даде изјава во врска со фактите и околностите кои се релевантни за донесување на решението.

(2) Изјавата од ставот 1 на овој член, странката треба да ја достави до Министерството за финансии во рок од осум дена од приемот на поканата.

(3) По истекот на рокот од ставот 2 на овој член, странката нема право да се повикува на нови факти ниту да поднесува нови докази.

Глава 2

Постапка на супервизија 1. Општи одредби

Примена на одредбите

Член 204

Одредбите од оваа глава се применуваат на сите постапки на супервизија кои ги спроведува Министерството за финансии врз основа на одредбите од овој закон.

Странка во постапката на супервизија

Член 205

(1) Странка во постапката на супервизија е правно или физичко лице врз кое Министерството за финансии спроведува супервизија (во натамошниот текст: субјект на супервизија).

(2) Странка во постапката на супервизија на друштвото за осигурување е и органот на управување на друштвото за осигурување.

Овластени лица

Член 206

(1) Супервизија на субјект на супервизија, спроведуваат лица овластени од страна на министерот за финансии за спроведување на супервизија (во натамошниот текст: супервизори на Министерството за финансии).

(2) За спроведување на одделни делови од супервизијата, министерот за финансии може да овласти ревизор или друго квалификувано лице,

(3) Овластените лица од ставот 2 на овој член, ги имаат истите овластувања на членовите од 207 до 209 на овој закон, како и супервизорите на Министерството за финансии, а за делот за кој се овластени да спроведат супервизија.

Теренска супервизија

Член 207

(1) Субјектот на супервизијата е должен да им овозможи на супервизорите на Министерството за финансии, да спроведат теренска супервизија на работењето во седиштето на субјектот на супервизија, како и на други места, на кои субјектот на супервизијата или друго овластено лице од негова страна, врши активности во врска со кои Министерството за финансии ја спроведува супервизијата.

(2) Супервизорите на Министерството за финансии можат, исто така да спроведат теренска супервизија на правните лица кои се поврзани лица со субјектот на супервизија доколку тоа е потребно за комплетирање на супервизијата.

(3) Субјектот на супервизијата е должен да им овозможи на супервизорите на Министерството за финансии, да ја испитаат целокупната сметководствена документација, деловните документи, административна и друга деловна евиденција.

(4) Субјектот на супервизијата е должен да им обезбеди на супервизорите на Министерството за финансии, копии од документацијата од ставот 3 на овој член.

Извештаи и информации

Член 208

(1) Во текот на спроведувањето на супервизијата, супервизорите на Министерството за финансии можат да бараат од субјектот на супервизијата извештаи и информации за сите работи релевантни за оценување дали работењето на субјектот на супервизија е во согласност со одредбите на овој закон.

(2) Информациите и извештаите од ставот 1 на овој член, супервизорите на Министерството за финансии можат да ги бараат од членовите на органот на управување, како и од вработените.

(3) Супервизорите на Министерството за финансии можат да бараат од лицата од ставот 2 на овој член, во рок не пократок од три дена, да обезбедат писмен извештај во врска со работите од ставот 1 на овој член.

Начин на спроведување теренска супервизија

Член 209

Министерот за финансии поблиску ги пропишува основните постапки и правила за спроведување на теренска супервизија.

Одредување на мерки на супервизија

Член 210

(1) Мерките на супервизија ги одредува министерот за финансии согласно со овој закон.

(2) Покрај ставот 1 од овој член, министерот за финансии може да одреди мерка на супервизија на предлог на член на органот на управување или надзорниот орган, како и на предлог на акционерите чиј вкупен износ на акции е најмалку една десеттина од акционерскиот капитал на субјектот на супервизијата.

2. Отстранување на незаконитости Наредби

Член 211

Доколку во текот на спроведувањето на супервизијата, министерот за финансии открие одредени незаконитости во работењето, ќе донесе наредба за отстранување на незаконитостите.

Поднесување на извештај за отстранување на незаконитости од страна на овластен ревизор

Член 212

Доколку Министерството за финансии утврди одредени незаконитости при водењето на сметководствената, административната или другата деловна евиденција или пак незаконитости во работењето на субјектот на супервизијата, ќе му наложи на субјектот на супервизијата, извештајот за отстранување на незаконитости од ставот 1 на членот 166 од овој закон, да биде придружен со позитивно мислење од страна на овластен ревизор дека незаконитостите се отстранети.

Приговор против наредба

Член 213

(1) Субјектот на супервизијата може да поднесе приговор против наредба за отстранување на незаконитостите во рок од осум дена од доставувањето на наредбата.

(2) Доколку приговорот е поднесен во рокот од ставот 1 на овој член, крајниот рок за отстранување на незаконитостите определен во наредбата, ќе биде продолжен, за периодот од поднесување на приговорот до донесување на решение во врска со приговорот.

(3) По исклучок на ставот 2 на овој член, а во случај кога поради природата на незаконитостите извршувањето на наредбата не може да се одложи, министерот за финансии може во наредбата за отстранување на незаконитостите да наведе дека приговорот не го одложува извршувањето на наредбата.

(4) Министерот за финансии по приговорот од ставот 1 на овој член, ќе одлучи со решение во рок од 15 дена од приемот на приговорот.

Основи за поднесување на приговор

Член 214

Приговорот од ставот 1 на членот 213 од овој закон, може да се поднесе, доколку:

- 1) незаконитостите чие отстранување се бара со наредба, не постојат;
- 2) делото или пропустот кои претставувале основа за донесување на наредбата немаат карактеристики на незаконитост;
- 3) наредбата се однесува на лице кое не е субјект на супервизија од страна на Министерството за финансии и
- 4) наредбата спротивно на овој закон, предвидува поднесување на позитивно мислење за отстранување на незаконитостите од страна на овластен ревизор.

Содржина на приговорот

Член 215

(1) Приговорот од ставот 1 на членот 213 од овој закон содржи:

- 1) изјава во однос на наредбата против која е поднесен приговорот;
- 2) изјава дали приговорот се однесува на целата наредба или само на дел од истата;
- 3) основа за поднесување на приговорот и
- 4) други информации.

(2) Во приговорот, субјектот на супервизијата може да наведе факти со кои докажува дека незаконитостите чие отстранување се бара со наредбата не постојат, како и да поднесе докази со кои се поткрепуваат тие факти.

(3) По истекот на крајниот рок за поднесување на приговорот, субјектот на супервизијата нема право да наведува нови факти, ниту да приложува нови докази.

Донесување решение за одлучување по приговор

Член 216

(1) Министерот за финансии по приговорот од ставот 1 на членот 213 од овој закон одлучува со решение.

(2) Министерот за финансии одлучува по приговорот само врз основа на оние факти и докази кои се приложени кон истиот.

(3) Со решението од ставот 1 на овој член, министерот за финансии може да го одбие или отфрли приговорот, да ја промени наредбата или да ја укине наредбата.

(4) Министерот за финансии ќе го одбие приговорот, доколку не постои законска основа.

(5) Министерот за финансии ќе го отфрли приговорот, доколку:

- 1) не ја содржи документацијата од ставот 1 на членот 215 од овој закон;
- 2) не е придружен со соодветни факти и доказна документација од ставот 2 на членот 215 од овој закон;
- 3) не е поднесен во определениот рок и
- 4) не е поднесен од страна на овластено лице.

(6) Министерот за финансии ќе ја укине наредбата доколку утврди дека постојат основите од точките 1, 2 или 3 од членот 214 на овој закон.

(7) Министерот за финансии ќе ја укине или ќе ја промени наредбата, доколку утврди дека постои основа од точката 4 на членот 214 од овој закон. При донесување на решение по приговор, министерот за финансии не смее да ја промени наредбата на штета на субјектот на супервизија.

3. Одземање на дозвола Решение за одземање на дозвола

Член 217

(1) Министерот за финансии со решение одлучува за одземање на дозвола (во натамошниот текст: решение за одземање на дозвола).

(2) Против решението од ставот 1 на овој член може да се поднесе жалба до Комисијата на Владата на Република Македонија во рок од осум дена од денот на доставувањето на решението.

(3) По жалбата од ставот 2 на овој член, Комисијата на Владата на Република Македонија, ќе одлучи со решение во рок од 30 дена од денот на приемот на жалбата.

(4) Жалбата од ставот 2 на овој член не го одложува извршувањето на решението за одземање на дозвола.

(5) Министерството за финансии е должно во најмалку еден дневен весник да го објави одземањето на дозволата во рок од седум дена од денот на правосилноста на решението.

4. Повлекување на согласност Решение за повлекување на согласност

Член 218

(1) Министерот за финансии со решение одлучува за повлекување на согласност (во натамошниот текст: решение за повлекување на согласност).

(2) Против решението од ставот 1 на овој член, може да се поднесе жалба до Комисијата на Владата на Република Македонија во рок од осум дена од денот на доставувањето на решението.

(3) По жалбата од ставот 2 на овој член, Комисијата на Владата на Република Македонија, ќе одлучи со решение во рок од 30 дена од денот на приемот на жалбата.

(4) Жалбата од ставот 2 на овој член не го одложува извршувањето на решението за повлекување на согласност.

Глава 3

Постапка за донесување решенија за издавање на дозвола или согласност

Примена на одредбите

Член 219

Одредбите од оваа глава ќе се применуваат на постапката за донесување на решенија за издавање дозвола или согласност, покрај општите одредби за постапките за донесување решенија од страна на Министерството за финансии.

Надоместок за донесување на решение

Член 220

За донесување на решение за издавање на дозвола или согласност, барателите плаќаат надоместок за донесување на решение согласно со Правилникот за утврдување на надоместоци за спроведување на супервизијата на осигурување на Министерството за финансии.

Странка во постапката

Член 221

(1) Странка во постапката е подносителот на барањето за добивање на дозвола или согласност (во натамошниот текст: барател).

(2) Странка во постапката ќе биде и лице чиј правен интерес е засегнат со решението од Министерството за финансии, ако тоа лице го пријави своето учество во постапката, во писмена форма.

(3) Секоја странка ги поднесува своите трошоци во врска со постапката одделно.

Поведување на постапката

Член 222

(1) Постапката се поведува со поднесување на барање за добивање на дозвола или согласност (во натамошниот текст: барање).

(2) Барањето од ставот 1 на овој член се поднесува до Министерството за финансии.

(3) По барањето од ставот 1 на овој член, министерот за финансии одлучува со решение со кое се издава дозвола или согласност или се одбива барањето.

(4) Против решението со кое се одбива барањето може да се поднесе жалба до Комисијата на Владата на Република Македонија во рок од осум дена од денот на доставувањето на решението.

(5) По жалбата од ставот 4 на овој член, Комисијата на Владата на Република Македонија, ќе одлучи со решение во рок од 30 дена од денот на приемот на жалбата.

Процедурални предуслови за донесување на решенија

Член 223

(1) Во постапката за претходно разгледување на барањето, Министерството за финансии утврдува дали се исполнети следниве процедурални предуслови за донесување на решение:

- 1) дали барањето е поднесено од страна на овластено лице;
- 2) дали барањето ги содржи сите потребни податоци;
- 3) дали кон барањето е приложена потребната документација и
- 4) дали кон барањето е приложен доказ за платен надоместок.

(2) Доколку се утврди дека процедуралните предуслови за донесување на решение по однос на барањето не се исполнети и недостатоците не можат да се отстранат, министерот за финансии со решение ќе го отфрли барањето.

(3) Доколку се утврди дека процедуралните предуслови за донесување на решение не се исполнети, а недостатоците можат да се отстранат, Министерството за финансии, по исклучок на членот 201 од овој закон, со решение ќе побара од барателот недостатоците да бидат отстранети, во рок не пократок од осум ниту подолг од 15 дена.

(4) Кога барањето се однесува на добивање дозвола за вршење на работи на осигурување или за статусни измени, решението од ставот 3 на овој член, Министерството за финансии ќе го донесе во рок од 60 дена од приемот на барањето.

(5) За сите други барања за добивање дозвола или согласност, решението од ставот 3 на овој член, Министерството за финансии ќе го донесе во рок од 30 дена од приемот на барањето.

(6) Против решението од ставот 3 на овој член не може да се поднесе жалба.

(7) Доколку барателот не ги отстрани недостатоците во определениот рок согласно со ставот 3 на овој член, министерот за финансии со решение ќе го отфрли барањето.

(8) Против решението со кое се отфрла барањето може да се поднесе жалба до Комисијата на Владата на Република Македонија во рок од осум дена од доставувањето на решението.

(9) По жалбата од ставот 7 на овој член Комисијата на Владата на Република Македонија, ќе одлучи со решение во рок од 30 дена од денот на приемот на жалбата.

Рок за донесување решенија

Член 224

(1) Министерот за финансии по барањето за добивање дозвола за вршење на работи на осигурување или за статусни измени, со решение ќе одлучи во рок од шест месеци од приемот на барањето за добивање дозвола.

(2) За сите други барања за добивање дозвола, министерот за финансии со решение ќе одлучи во рок од три месеци од приемот на барањето. За сите барања за добивање на согласност, министерот за финансии со решение ќе одлучи во рок од два месеци од приемот на барањето.

(3) Доколку Министерството за финансии донесе решение од ставовите 4 и 5 на членот 223 од овој закон, во периодот од ставовите 1 и 2 на овој член нема да се смета времето од доставувањето на решението од ставовите 4 и 5 на членот 223 од

овој закон, до истекот на рокот за отстранување на недостатоците, или до приемот на дополнувањата или исправките на барањето, ако истото се комплетира во рокот предвиден со решението.

(4) Министерството за финансии е должно во најмалку еден дневен весник да го објави издавањето на дозволите, во рок од седум дена од денот на правосилноста на решението.

Глава 4

Извршување на решенијата од Министерството за финансии

Решенија со кои се наметнува исполнување на финансиските обврски

Член 225

Правосилните решенија на Министерството за финансии со кои се наметнуваат финансиските обврски, ќе бидат изречени и извршени од судот, на предлог на Министерството за финансии.

XШ. ОСИГУРИТЕЛНИ И РЕОСИГУРИТЕЛНИ ПУЛОВИ

Осигурителни и реосигурителни пулови

Член 226

(1) Две или повеќе друштва за осигурување можат да основаат осигурителен или реосигурителен пул со цел за покривање на ризици од поголеми штети.

(2) Одредбите од Законот за трговските друштва, кои се однесуваат на стопанската интересна заедница ќе се применуваат на осигурителните и реосигурителните пулови, освен ако поинаку не е предвидено со овој закон.

(3) Одредбите од деловите од 3 до 9 и Делот 11, со исклучок на членот 125 став 1 од овој закон, соодветно ќе се применуваат на осигурителните или реосигурителните пулови.

XIV. НАЦИОНАЛНО БИРО ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

Национално биро за осигурување

Член 227

(1) Друштвата за осигурување со договор основаат Национално биро за осигурување (во натамошниот текст: Биро).

(2) Бирото од ставот 1 на овој член го основаат најмалку две друштва за осигурување од членот 13 на овој закон.

(3) Бирото стекнува својство на правно лице со уписот во трговскиот регистар.

Работи на Бирото

Член 228

(1) Бирото ги врши следниве работи:

1) врши работи согласно со меѓународните спогодби за осигурување од одговорност на сопствениците и корисниците на моторни возила (зелена карта) и ги претставува друштвата за осигурување пред меѓународните организации на друштвата за осигурување;

2) издава и печати меѓународни зелени карти за потребите на членките;

3) ја определува висината на дополнителната премија за издавање на меѓународни зелени карти;

4) врши работи во врска со гарантниот фонд;

5) донесува осигурителни статистички стандарди;

6) врши работи кои се од заеднички интерес на друштвата за осигурување, пропишани во Законот за трговските друштва или статутот, како и други работи за кои е овластена од нејзините членови;

7) донесува кодекс на однесување на друштвата за осигурување и

8) соработува со други органи за прашања од областа на осигурувањето.

(2) За вршење на работите од ставот 1 точка 5 на овој член, се формира Гарантен фонд кој служи за исплата на:

1) штети настанати на територијата на Република Македонија од непознати и неосигурани моторни возила и приколки, бродови и чамци на моторен погон, како и неосигурани авиони;

2) осигурените суми, ако сопственикот, односно корисникот на возилото регистрирано за превоз на патници во јавниот сообраќај не склучил договор за осигурување на патници во јавниот сообраќај од последици на несреќен случај;

3) штети кои настануваат на територијата на Република Македонија од употреба на моторни возила со странска регистрација, кои не поседуваат меѓународна зелена карта или друг доказ кој го признава Бирото, а не можат да се рефундираат од странските здруженија или нивните членки и

4) штети од задолжителни осигурувања кои оштетените лица не можат да ги наплатат поради престанок на друштвото за осигурување со кое е склучен договорот за осигурување.

(3) Од средствата на Гарантниот фонд не се надоместуваат штети настанати од употреба на моторни возила со странска регистарска ознака што се движат на територијата на Република Македонија врз основа на посебни меѓународни договори чиј потписник е Република Македонија, ако не поседуваат меѓународни исправи или друг доказ за осигурување од автомобилска одговорност согласно со овој закон.

(4) Средствата на Гарантниот фонд за исплата на штети од ставот 2 на овој член, се надоместуваат од членките на Бирото кои вршат задолжителни осигурувања, сразмерно на премијата остварена по одделни класи на задолжително осигурување во претходното тримесечије за тековното тримесечије од тековната

година. Висината на средствата на Гарантниот фонд се определува со Договорот за основање на Бирото.

(5) Штетите кои се исплаќаат од Гарантниот фонд, во согласност со актите на Бирото, ги обработуваат неговите членки.

(6) Одредбите од членот 38, членот 102 став 1 и Делот 7 и Делот 11 на овој закон, ќе се применуваат, соодветно за вршење на работите на Бирото, предвидени со ставот 1 точка 5 на овој член.

Договор за основање на Бирото

Член 229

(1) Со договорот за основање на Бирото се утврдуваат:

- 1) работите кои ги врши;
- 2) начинот на финансирањето;
- 3) организацијата;
- 4) управувањето и одлучувањето;
- 5) општите акти на Бирото;
- 6) приемот на нови членки;
- 7) истапувањето и исклучувањето на членките;
- 8) условите и начинот на формирање на Гарантниот фонд од членот 228 став 2 на овој закон и
- 9) други прашања од интерес на Бирото и неговите членки.

(2) На договорот од ставот 1 на овој член, задолжителна е согласност на Министерството за финансии.

Исклучување на членка од Бирото

Член 230

(1) Во случај членката на Бирото да не ги исполнува обврските за финансирање и други обврски утврдени со договорот за основање, како и обврски преземени од Бирото со неговото членување во меѓународни асоцијации за осигурување или утврдени со меѓународни договори, Бирото определува рок за исполнување на истите, кој не може да биде подолг од 30 дена и за тоа го известува Министерството за финансии.

(2) Доколку членката на Бирото не ги исполни обврските во рокот од ставот 1 на овој член, Бирото, по претходна согласност од Министерството за финансии, го исклучува друштвото за осигурување од членството во Бирото и го повлекува одобрението друштвото за осигурување да издава зелени карти.

Супервизија на Бирото

Член 231

Супервизија на работењето на Бирото спроведува Министерството за финансии.

XV. СОРАБОТКА СО НАДЗОРНИ ОРГАНИ И ТЕЛА НА ЕВРОПСКАТА ЗАЕДНИЦА

Соработка со домашни надзорни органи

Член 232

(1) Министерството за финансии и другите органи надлежни за супервизија на други финансиски организации се должни, на барање на органот за супервизија да ги поднесат сите податоци во врска со некое друштво за осигурување или друга финансиска организација потребни за спроведување на супервизија на финансиската организација, издавањето на дозволи и донесување на одлуките по други работи.

(2) Органите за супервизија се должни меѓусебно да се известуваат за незаконитостите откриени во текот на супервизијата, доколку тие незаконитости се однесуваат на работата на други органи за супервизија.

(3) Податоците од ставовите 1 и 2 на овој член, како и податоците добиени од органи за супервизија на земја членка или странска земја, имаат третман на доверливи и можат да се користат само за оние намени за кои истите се добиени.

Обработка на податоци и поднесување на информација

Член 233

(1) Министерството за финансии ги прибира и обработува податоците кои се релевантни за спроведувањето на супервизијата согласно со овој закон.

(2) Податоците од ставот 1 на овој член, особено се однесуваат на следново:

1) дозволи за вршење на работи на осигурување и други дозволи кои ги издава Министерството за финансии согласно со овој закон;

2) членови на органот на управување и надзорниот орган на друштвата за осигурување, како и организацијата и работењето на внатрешната ревизија;

3) филијали и директно вршење на работи на осигурување во земјите членки, како и филијали и директно вршење на работи на осигурување од друштвата за осигурување на земјите членки во Република Македонија;

4) филијали за вршење на работи на осигурување во странски земји и филијали на странски друштва за осигурување во Република Македонија;

5) усогласеност на работењето на друштвата за осигурување со правилата за управување со ризик согласно со Делот 4 од овој закон и прописите издадени во врска со истите;

6) извештаите согласно со членот 104 од овој закон;

7) имателите на квалификувани удели предвидени со членот 19 од овој закон;

8) извршена ревизија на годишни извештаи согласно со членот 129 од овој закон;

9) имплементирани мерки на супервизија согласно со членот 164 од овој закон и

10) податоци кои Министерството за финансии ги има прибрано од надлежните органи за супервизија на земјите членки.

(3) Министерството за финансии податоците од ставот 2 на овој член може да ги доставува до:

1) домашни надлежни органи за супервизија, во рамките на соработката предвидена со членот 232 од овој закон;

2) надлежни органи за супервизија на земјите членки, доколку е потребно за спроведување на супервизија на друштвата за осигурување и доколку тие органи се законски обврзани да чуваат доверливи податоци, согласно со ставот 4 од членот 232 на овој закон;

3) надлежни органи за супервизија на странски земји, доколку е потребно за спроведување на супервизија на друштвата за осигурување и доколку тие органи се законски обврзани да чуваат доверливи податоци, согласно со ставот 4 од членот 232 на овој закон и

4) судски органи, доколку тоа е потребно за спроведување на стечајната постапка.

(4) По исклучок на одредбите од ставот 3 на овој член,

Министерството за финансии може да ги доставува податоците од точката 10 став 2 на овој член, само доколку за тоа има добиено согласност од органот што ги доставил податоците до Министерството за финансии.

Информирање на Европската комисија за одбивање за поднесување на известување

Член 234

Министерството за финансии е должно да ја информира Европската комисија за одбивање за поднесување на известувањето од ставот 5 на членот 54 од овој закон.

Информирање на Европската комисија за односите со странски земји

Член 235

(1) Министерството за финансии е должно да ја информира Европската комисија за:

1) издадена дозвола на друштво за осигурување чиешто директно или индиректно владејачко друштво е правно лице со седиште во странска земја и

2) издадена согласност за стекнување на квалификувани удели, врз основа на која странско правно лице станува владејачко друштво на односното друштво за осигурување.

(2) Министерството за финансии е должно да ја информира Европската комисија за позначителни пречки со кои се среќава друштвото осигурување при вршењето на работи на осигурување во странски земји.

(3) Ако Европската комисија донесе решение надлежните органи за супервизија на земјите членки да го запрат или суспендираат донесувањето на решенијата кои се однесуваат на лица од одделни странски земји, тогаш

Министерството за финансии е должно со решение да ја суспендира процедурата до три месеци, доколку решенијата кои се во процедура се однесуваат на:

1) барање за издавање дозвола за вршење на работи на осигурување на друштво за осигурување чиешто директно или индиректно владејачко друштво е правно лице со седиште во странската земја на која се однесува решението на Европската комисија и

2) барање за давање согласност за стекнување на квалификувани удели врз основа на кои странско правно лице, чиешто седиште е лоцирано во странската земја на која се однесува решението на Европската комисија, станува владеачко друштво на тоа друштво за осигурување.

(4) За време на периодот на суспензија од ставот 3 на овој член, не тече дозволеният период за донесување на решението од ставовите 1 и 2 на членот 224 од овој закон.

(5) Доколку Европската комисија донесе решение со кое се пролонгира запирањето или суспендирањето на процедурите од ставот 3 на овој член, Министерството за финансии е должно со решение да го пролонгира периодот на запирање на процедурата од ставот 3 на овој член, за период наведен во решението на Европската комисија.

(6) Мерките од ставовите 3 и 5 на овој член нема да се применуваат на:

1) основање на друштво за осигурување како зависно друштво на друштво за осигурување кое во моментот на донесувањето на решението од ставот 3 или ставот 5 на овој член, поседува дозвола за вршење на работи на осигурување во земја членка, или пак зависно друштво на тоа друштво за осигурување и

2) стекнување на квалификувани удели од страна на друштво за осигурување кое во моментот на донесувањето на решението од ставот 3 или ставот 5 на овој член, поседува дозвола за вршење на работи на осигурување во земја членка, или пак од страна на зависно друштво на тоа друштво за осигурување.

(7) Министерството за финансии е должно, на нејзино барање, а со цел утврдување на релевантните факти за донесување на решението од ставот 3 или ставот 5 на овој член, да ја информира Европската комисија за поднесено барање од ставот 1 на овој член при што странско правно лице станува владеачко друштво на друштвото за осигурување.

X\1. Поголеми прекршоци од друштвата за осигурување

Член 236

(1) Со парична казна во износ од 250.000,00 до 300.000,00 денари ќе се казни за прекршок друштво за осигурување, ако:

- 1) врши активности спротивно на членовите 3, 4 и 6 од овој закон;
- 2) врши работи на осигурување за класи на осигурување за кои нема дозвола од Министерството за финансии согласно со членот 33 став 1 од овој закон;
- 3) во рок од 30 дена од денот на уписот на друштвото за осигурување во трговскиот регистар, не ги префрли средствата на акционерите во непаричен облик

на име организационен фонд во сопственост на друштвото за осигурување, согласно со членот 36 став 3 од овој закон;

4) не изготвува план за работа и не го доставува до Министерството за финансии согласно со членот 38 став 4 од овој закон;

5) започне да врши работи на осигурување кај земја членка спротивно на членот 54 од овој закон;

6) основа филијала во странска земја без дозвола од Министерството за финансии согласно со членот 58 став 2 од овој закон;

7) не го известува Министерството за финансии за податоците согласно со членот 104 од овој закон;

8) не издвои средства кои ги покриваат техничките резерви согласно со членот 80 од овој закон и не ги вложува средствата кои ги покриваат техничките резерви, согласно со членовите од 86 до 89 од овој закон;

9) не издвои средства кои ја покриваат математичката резерва, или не управува со средствата кои ја покриваат математичката резерва, согласно со членовите од 90 до 98 од овој закон;

10) не ги реосигура обврските од договорите согласно со членот 99 од овој закон;

11) не го одржува потребното ниво на маргината на солвентност согласно со членот 75 или членот 76 од овој закон;

12) не формира резерви на сигурност согласно со членот 70 од овој закон;

13) не ја одржува вредноста на акционерскиот капитал согласно со членот 15 став 6 од овој закон;

14) изврши измени без да добие согласност согласно со членот 66 од овој закон;

15) не води трговски книги и не изготвува годишни извештаи согласно со членовите од 117 до 121 од овој закон, или работи спротивно на прописите донесени врз основа на членот 122 од овој закон;

16) работи спротивно на одредбите од членот 144 на овој закон;

17) не ја организира внатрешната ревизија согласно со членовите од 123 до 128 од овој закон;

18) не го известува Министерството за финансии согласно со членот 163 од овој закон и

19) одбие да соработува со Министерството за финансии при спроведување на супервизија и не ја даде на увид целокупната документација согласно со членот 160 од овој закон.

(2) За прекршоците од ставот 1 на овој член, со парична казна во износ од 45.000,00 до 50.000,00 денари ќе се казни одговорното лице во друштвото за осигурување.

(3) Покрај парична казна за прекршоците од ставот 1 на овој член, ќе се изрече забрана за вршење на должност на одговорното лице во друштвото за осигурување во траење од една година.

Помали прекршоци од друштва за осигурување

Член 237

(1) Со парична казна во износ од 150.000,00 до 250.000,00 денари ќе се казни за прекршок друштво за осигурување, ако:

1) не поднесе годишна сметка до Министерството за финансии во предвидениот рок согласно со членот 120 став 1 од овој закон;

2) деловните биланси и годишниот извештај не ги поднесе на ревизија и не ги достави до Министерството за финансии во предвидениот рок согласно со членот 129 од овој закон и

3) работи спротивно на одредбите од членовите од 49 до 52 од овој закон.

(2) За прекршоците од ставот 1 на овој член, со парична казна во износ од 45.000,00 до 50.000,00 денари ќе се казни одговорното лице во друштвото за осигурување.

(3) Покрај парична казна за прекршоците од ставот 1 на овој член, ќе се изрече забрана за вршење на должност на одговорното лице во друштвото за осигурување во траење од една година.

Прекршоци од страна на членовите на орган на управување или надзорниот орган

Член 238

Со парична казна во износ од 45.000,00 до 50.000,00 денари ќе се казни за прекршок, член на органот на управување или надзорниот орган на друштво за осигурување, ако:

1) не го извести надзорниот орган на друштвото за осигурување согласно со членот 26 од овој закон и

2) не го извести Министерството за финансии согласно со членот 163 став 2 од овој закон.

Прекршоци од страна на осигурителни брокерски друштва

Член 239

(1) Со парична казна во износ од 250.000,00 до 300.000,00 денари ќе се казни за прекршок осигурително брокерско друштво, ако:

1) работи спротивно на одредбите од членовите од 135 до 153 од овој закон и

2) не го известува Министерството за финансии согласно со членот 151 од овој закон, во рокови и на начин согласно со прописите донесени врз основа на членот 154 став 1 точка 3 од овој закон.

(2) За прекршокот од ставот 1 на овој член, со парична казна во износ од 45.000,00 до 50.000,00 денари ќе се казни одговорното лице на осигурително брокерско друштво.

(3) Со парична казна во износ од 45.000,00 до 50.000,00 денари ќе се казни за прекршок осигурителен брокер, ако:

1) работи спротивно на одредбите од членовите од 49 до 52 од овој закон; и

2) работи спротивно на одредбите од членот 135 или членот 144 од овој закон.

Прекршоци од други странки

Член 240

(1) Со парична казна во износ од 200.000,00 до 300.000,00 денари ќе се казни правно лице, ако:

1) врши работи на осигурување спротивно на забраната од членот 8 на овој закон;

2) врши осигурително брокерски работи спротивно на одредбите од членот 145 став 1 на овој закон и

3) се осигура во странство спротивно на членот 2 од овој закон.

(2) За прекршок од ставот 1 на овој член, со парична казна во износ од 40.000,00 до 50.000,00 денари ќе се казни и одговорното лице во правно лице.

(3) Со парична казна во износ од 45.000,00 до 50.000,00 денари ќе се казни физичко лице, ако:

1) врши работи на осигурување спротивно на забраната од членот 8 на овој закон и

2) врши осигурително брокерски работи спротивно на забраната од членот 136 став 2 на овој закон.

(4) Покрај парична казна за прекршокот од ставот 1 на овој член, ќе се изрече мерка забрана за вршење на должност на одговорното лице во правното лице во траење од една година.

Прекршоци од ревизорите

Член 241

Со парична казна во висина од 250.000,00 до 300.000,00 денари ќе се казни за прекршок ревизор ако веднаш не го извести Министерството за финансии за околностите од членот 130 на овој закон.

Прекршоци од овластени актуари

Член 242

Со парична казна во износ од 45.000,00 до 50.000,00 денари ќе се казни за прекршок овластениот актуар ако веднаш не го извести министерството за финансии за околностите од членот 116 став 8 на овој закон.

Прекршоци во однос на чување на доверливи податоци

Член 243

(1) Со парична казна во износ од 250.000,00 до 300.000,00 денари ќе се казни друштво за осигурување ако ги прекршува обврските за чување на доверливи податоци согласно со членот 108 од овој закон.

(2) За прекршокот од ставот 1 на овој член со парична казна во износ од 45.000,00 до 50.000,00 денари ќе се казни одговорното лице на друштвото за осигурување.

(3) Со парична казна во износ од 45.000,00 до 50.000,00 денари ќе се казни физичко лице за прекршок од членот 108 став 1 на овој закон, а кое ги прекршило обврските за чување на доверливи податоци.

(4) Покрај парична казна за прекршоците од ставот 1 на овој член, ќе се изрече забрана за вршење на должност на одговорното лице во друштвото за осигурување во траење од една година.

(5) Покрај парична казна за прекршоците од ставот 3 на овој член, на физичко лице ќе му се изрече забрана за вршење на функцијата која дотогаш ја извршувало во или за друштвото за осигурување во траење од една година.

Кривични дела

Член 244

(1) За кривично дело ќе се казни лице во друштвото за осигурување, односно осигурителното брокерско друштво, кои со своето работење ги повредиле одредбите на овој закон што придонело за отворање на стечајна постапка во друштвото, со затвор од три до десет години.

(2) Имотната корист прибавена со извршеното кривично дело од ставот 1 на овој член ќе се одземе.

XVII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Усогласување на друштвата за осигурување

Член 245

(1) Постојните друштва за осигурување се должни својата организација, основачките акти и актите на деловната политика да ги усогласат со одредбите од овој закон во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) Друштвата за осигурување од ставот 1 на овој член, се должни до Министерството за финансии веднаш по извршеното усогласување со овој закон, да поднесат извештај за усогласување кој ќе содржи:

- 1) Статут на друштвото за осигурување усогласен со овој закон;
- 2) акт за основање на друштвото за осигурување;
- 3) акти на деловна политика на друштвото за осигурување;
- 4) План за работа;
- 5) структура на акционери од Централниот депозитар за хартии од вредност;
- 6) опис на организација на внатрешната ревизија и правила за работа на внатрешната ревизија и
- 7) друга документација потребна за усогласување со овој закон.

(3) Друштвата за осигурување од ставот 1 на овој член, се должни во рок од шест месеци од влегувањето во сила на овој закон да обезбедат членовите на органот на управување да добијат согласност од Министерството за финансии за вршење на функцијата член на органот на управување.

(4) По исклучок на ставот 3 од овој член, лицето кое на денот на влегувањето во сила на овој закон врши функција член на органот на управување на друштвото

за осигурување најмалку четири години пред влегувањето во сила на овој закон, ќе се смета дека се стекнало со согласност за вршење функција член на орган на управување со денот на влегувањето во сила на овој закон.

(5) По исклучок на ставот 1 од овој член, друштвата за осигурување се должни да се усогласат со членовите 73 и 89 од овој закон до 1 јануари 2003 година.

(6) По исклучок на ставот 1 од овој член, друштвата за осигурување се должни да се усогласат со член 144 од овој закон од денот на започнувањето со работа на овластено осигурително брокерско друштво.

(7) Друштвата за осигурување кои нема да постапат согласно со ставовите 1, 2 и 5 на овој член, по истек на предвидениот рок престануваат со работа, а судот на предлог на Министерството за финансии ќе поведе постапка за ликвидација.

(8) Доколку од извештајот од ставот 2 на овој член и документацијата приложена кон истиот се утврди дека друштвото за осигурување се усогласило со одредбите на овој закон, Министерството за финансии на друштвото за осигурување ќе му издаде дозвола за вршење на работи на осигурување, согласно со членот 33 од овој закон.

Усогласување на друштвата за осигурување кои вршат работи на осигурување на живот и неживотно осигурување

Член 246

(1) По исклучок на членот 245 став 1 од овој закон, друштво за осигурување кое на денот на влегувањето во сила на овој закон истовремено врши работи на осигурување на живот и работи на неживотно осигурување, не е должно да ги усогласи својата организација и работење со членот 6 став 1 од овој закон.

(2) И покрај одредбите од ставот 1 на овој член, друштвото за осигурување кое истовремено врши работи на осигурување на живот и работи на неживотно осигурување е должно да ги усогласи својата организација и работење во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон со следниве одредби:

1) посебно да управува со работењето на начин кој обезбедува вршењето на работите на осигурување на живот да е разграничено од вршењето на работите на неживотно осигурување;

2) да води засебно сметководство на начин кој обезбедува евидентирање на сите приходи и расходи на друштвото за осигурување засебно за осигурување на живот и за неживотно осигурување, а во зависност од тоа на која група на осигурување истите се однесуваат и

3) засебно да го пресметува капиталот и потребното ниво на маргината на солвентност за осигурување на живот и за неживотно осигурување.

Усогласување на Националното биро за осигурување

Член 247

Националното биро за осигурување е должно да ја усогласи својата организација и работење со одредбите на овој закон во рок од шест месеци од денот

на влегувањето во сила на овој закон и за истото писмено да го извести Министерството за финансии.

Овластени актуари

Член 248

Во однос на лицата кои пред влегувањето во сила на овој закон, се стекнале со звање овластен актуар, согласно со прописите кои важеле пред влегувањето во сила на овој закон, ќе се смета дека се стекнале со звање овластен актуар, согласно со овој закон.

Донесување на прописи

Член 249

Прописите врз основа на овластувањата од овој закон ќе се донесат во рок од пет месеци од влегувањето во сила на овој закон.

Престанување на прописите

Член 250

Со денот на влегувањето во сила на овој закон, престануваат да важат одредбите од Дел Први, Втори, Трети, Четврти, Шести, Седми, Осми, Деветти, Десетти, Единаесетти, Дванаесетти од Законот за осигурување ("Службен весник на Република Македонија" број 49/97, 79/99, 13/01, 26/01 и 4/02), освен одредбите од Дел Петти кои се однесуваат на задолжителното осигурување, член 122 став 1 точка 2 и став 2 и член 123.

Примена на поединечните одредби

Член 251

(1) Одредбите од членот 16 став 1, членот 73 на овој закон ќе се применуваат до започнување на втората фаза од реализација на Спогодбата за стабилизација и асоцијација на Република Македонија во Европската унија.

(2) Одредбите од членот 7 став 1 точка 2, членот 11 став 1, членот 42 став 5 точка 3, членот 58, членовите 63 и 64, членот 143 став 1, членовите 157 и 158, членот 233 став 3 точка 3 на овој закон, ќе се применуваат од започнување на втората фаза од реализација на Спогодбата за стабилизација и асоцијација на Република Македонија во Европската унија.

(3) Одредбите од членот 7 став 1 точка 3, членот 10 став 1, членот 11 став 2, членот 18 став 4, членот 42 став 5 точка 2, членот 44 ставовите од 3 до 10, членовите од 53 до 57, членовите од 59 до 62, членот 65, членовите 155 и 156, членот 233 став 3 точка 2, членовите 234 и 235 на овој закон, ќе се применуваат со денот на стекнувањето на полноправно членство на Република Македонија во Европската унија.

(4) По исклучок на ставовите 2 и 3 од овој член, одредбите од Дел Десетти кои се однесуваат на Осигурителни агенти и брокери ќе се применуваат од 1 октомври 2002 година.

(5) До примената на одредбите од ставот 3 на овој член, ќе се применуваат следниве одредби од овој закон од денот на нивното влегување во сила:

1) членот 7 став 1 точка 2 од овој закон на овластувањето друштво за осигурување на земја членка да врши работи на осигурување согласно со овој закон;

2) членот 11 став 1 од овој закон за примена на овој закон на друштва за осигурување од земји членки;

3) членот 19 став 3 од овој закон на решенијата за издавање согласност за стекнување квалификувани удели кои треба да се дадат на лице од земји членки;

4) членот 42 став 5 точка 3 од овој закон за пренос на осигурително портфолио на друштво за осигурување од земја членка или негова филијала во Република Македонија;

5) членот 58 од овој закон ќе се применува за вршење на работи на осигурување на друштвата за осигурување во земји членки;

6) членовите 63 и 64 од овој закон ќе се применуваат за вршење на работи на осигурување од друштва за осигурување на земји членки во Република Македонија;

7) членовите 157 и 158 од овој закон за вршење на осигурително брокерски работи на осигурително брокерско друштво од земја членка во Република Македонија и

8) членот 233 став 3 точка 3 од овој закон ќе се применуваат за комуникација на информации на органите за супервизија на земји членки.

Влегување во сила

Член 252

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".